

کریم طریقت

سرو قاسمان

حسین غفاری

بسم الله الرحمن الرحيم

سرو قامتان (۲)

.....
مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت
جانشین طرح و عملیات لشکر ۳۱ عاشورا

حسین غفاری

فهرست نویسی فیپا:

- سرشناسه : غفاری، حسین، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور : سروقامتان ۲: مروری بر زندگی شهید کریم طریقت
مشخصات نشر : ارومیه: ستاد کنگره سرداران و دوازده هزار شهید استان آذربایجان
غربی. انتشارات کتاب خویان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۱۸۴ص.: مصور(رنگی)؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۸۷۲-۳-۰
وضعیت فهرست : فیپای مختصر
نویسی
یادداشت : فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل
دسترسی است
شناسه افزوده : ستاد کنگره سرداران و دوازده هزار شهید استان آذربایجان غربی.
انتشارات کتاب خویان
شماره : ۲۸۰۵۳۶۰
کتابشناسی ملی

فهرست

۹	.....	مقدمه
۱۵	.....	پا در رکاب دنیا
۱۹	.....	فعالیت در بسیج
۴۳	.....	حضور در جبهه جنوب
۷۷	.....	جبهه، پایگاه اصلی
۱۴۱	.....	آخرین سال حضور
۱۵۷	.....	ضمائم
۱۸۱	.....	منابع

بنام او که همه چیزم اوست.
بنام او که زندگیم در جهت اوست.
بنام او که زنده به اویم. بنام او که به اویم. زنده به اویم.
زندگیم بخاطر اوست. شدنم در جهت اوست. بودنم از اوست.
رفتنم به اوست. یادم اوست. جانم اوست. معشوقم اوست.
معبودم اوست. مقصودم اوست. مرادم اوست. امیدم اوست.
احساسش می‌کنم با قلبم. با ذره ذره وجودم. با تمام سلولهایم.
احساسش می‌کنم؛ اما بیانش نتوانم کرد.
ای همه چیزم، به یادت هستم، به یادم باش
که بی تو، هیچ و پوچ خواهم بود.

از یادداشتهای شهید کریم طریقت

مقدمه

بازخوانی دوباره افراد کاری بس دشوار است. اولین کار این است که تمام ذهنیات خود را خالی از افکاری کنی که تا حالا نسبت به او داشتی. چرا اینکه همه این دانسته‌ها مربوط می‌شود به آنچه که از دریچه دید گانت نسبت به او داشتی. وقتی دوباره او را مرور می‌کنی احساس می‌کنی که این آدم، بزرگتر از آنی بود که تو می‌شناختی!

کریم صمدزاده طریقت جزو همین افراد دم دستی بود که در جبهه‌ها می‌توانستی او را ببینی. در شهر که بود، می‌توانستی در پایگاه‌های مقاومت او را ببینی. خیلی به چشم نمی‌آمد. خیلی ساده‌اش می‌پنداشتی. همینگونه هم بود. نیروهای رزمنده خیلی ساده یکی از افراد این جامعه بودند که در مغازه، در مدرسه، دانشگاه و خیابان می‌توانستی آنها را ببینی. لباس زندگی را درمی‌آوردند و لباس خاکی بسیجی می‌پوشیدند و عازم مناطق عملیاتی می‌شدند. از ارتفاعات آذربایجان غربی که درگیر ضدانقلاب و عراق بود تا دشت‌های جنوب خوزستان. ساده می‌رفتند و ساده می‌آمدند. رسانه‌ای نمی‌شدند.

انفرادی، قهرمان نبودند. هر کدامشان، همه بودند. اما تا شهید می‌شدند؛ گویی دفتر اسرار آنها گشوده می‌شد. و چقدر افسوس می‌خوردی که آن که رفت خیلی بزرگ بود و تو این را کمتر دیدی و همه اینها بخاطر آن بود که آنها نمی‌خواستند «من» باشند. آنها «ما» بودند برای همین در گمنامی جمع می‌ماندند تا اینکه از قفس منیت بیرون می‌جهیدند و تو می‌توانستی چهره بزرگی آنها را در آینه دیدگان دوستان ببینی.

بازه زمانی زندگی بیشتر این مردان بزرگ به بیش از سه دهه نمی‌رسد. کریم از سال ۴۳ تا ۶۵ فقط ۲۲ سال در این کره خاکی زندگی کرد. اگر سال ۵۷ و پیروزی انقلاب اسلامی را نقطه عطف زندگی کریم بدانیم که کریم تنها ۱۴ سال سن داشت، آرام آرام پای در راه انقلاب می‌گذارد. سال ۶۰ در آموزش‌های بسیج شرکت می‌کند و در سال ۶۱ اولین تجربه حضور در جبهه را پیدا می‌کند.

تا سال ۶۵، کریم آنقدر اوج می‌گیرد که پای از رکاب دنیا برمی‌دارد و از مدار جاذبه زمین می‌گریزد. در طی همین چند سال از یک نیروی بسیجی و رزمنده ساده به جانشینی فرماندهی طرح و عملیات لشکر ۳۱ عاشورا می‌رسد.

برای همین در دید یک نفر او به همان سادگی یک رزمنده است. اما در واکاوی و مرور دوباره زندگی اش، می توانی پله های صعود و سعادتش را ببینی.

لذا برای تهیه این کتاب مختصر لازم دیده شد تا ردپای او را از آغازین روز زندگی تا پایان عمر کوتاه، اما پر برکتش، بگیریم. از برادران و خواهران و پدر و مادرش، از روزهای تحصیل و دوستان همکلاسی تا همزمان و همسرانش سراغی بگیریم.

اگر چه دسترسی به همه امکان پذیر نبود. امروز که این کتاب به زیور طبع آراسته می شود، پدرش حاج علی در قید حیات نیست و در سال ۸۳ به رحمت خدا رفته است. مادرش در سال ۸۷ رحلت نموده و امروز ۲۸ سال از تاریخ شهادت کریم می گذرد. برخی از فرماندهان او نیز یا شهید شده یا دار فانی را وداع گفته اند. برخی نیز خاطرات را به فراموشی سپرده اند.

در هر صورت کتابی مختصر از این فرمانده دلاور در حد پژوهشی مختصر تهیه شد که می تواند منبع الهام خیلی از نویسندگان و جوانان باشد. بیشتر این نوشته ها مرهون زحمات رحیم طریقت است که کوچکترین یادداشت و نوشته کریم را حفاظت نموده است تا امروز چون گنجی گرانها و میراثی سنگین در اختیار این کمترین قرار گیرد که جا دارد در همینجا از ایشان تقدیری شایسته داشته باشم.

در مصاحبه‌هایی که با دیگر برادران کریم و دوستانش داشتم و در پاورقی به نام آنها اشاره شده است، هر کدام گوشه‌ایی از داشته‌های خود را و مشاهداتشان را از کریم بیان داشته‌اند که از همه آنان کمال تشکر را دارم.

از بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس سپاه، خصوصاً برادر «هوشمند» که اسناد و پرونده شهید را در اختیار بنده قرار دادند نیز کمال تشکر را می‌نمایم و امیدوارم خداوند آنان را در راه حفظ ارزشهای دفاع مقدس یاری نماید.

در این پژوهش سعی بر این بوده تا مطالب به ترتیب زمانی گنجانده شود تا سیر تکاملی زندگی کریم بخوبی نمایان شود. استفاده از دست‌نوشته‌ها و وصایای موجود از شهید کمک بسیاری را در مستندسازی این نوشته داشت.

برخی از برگ‌های تردد، کارت تلفن و ... که در بخش اسناد آمده تنها به عنوان نمونه‌ای از اسناد جنگ بود که حیف‌مان آمد در این بخش گنجانده نشود.

هرچند نوشته‌ها از یک پیوستگی برخوردار هستند، لکن آنها را به پنج فصل تقسیم نمودیم و در کنار این پنج فصل بخش ضمیمه را به اسناد و دست‌نوشته‌ها و عکس ختم نمودیم.

امید آن داریم هرچند این اوراق در خور شأن شهید بزرگوار
کریم طریقت نبوده لکن از باب « تا چه قبول افتد و چه در نظر آید »
چشم امید به عنایات حق تعالی و شفاعت شهدا داریم.

ارومیه، اردیبهشت ماه ۱۳۹۳

حسین غفاری

پا در رکاب دنیا

طنین صدای اذان، هر صبح فضای اتاق را پر می‌کرد و حاج علی برای نماز بلند می‌شد تا قامت به «قد قامت» نماز بندد. همسایه دیوار به دیوار مسجد بودن این مزیت را داشت که به هنگام نماز، وقتی بلندگوی مسجد به کار می‌افتاد و تا کوچه پس کوچه‌های محله‌ی مسجد اسماعیل بیگک شنیده می‌شد، آستین بالا بزنی و راهی مسجد شوی.

سال ۱۳۴۳ بود و زهرا خانم بعد از سال ۱۳۲۵ که اولین فرزند دختر این خانه را به دنیا آورده بود و در طی سالهای بعد، باقر، معصومه، رحیم و سکینه به دنیا آمده بودند، حالا بار کریم را با زمزمه‌های اذان مسجد حمل می‌کرد. ماه رمضان، مهمان فصل زمستان بود و ماه بهمن از راه می‌رسید. شب‌های قدر نیز در پیش بود. چه در ناصیه این نوزاد قرار بود نوشته شود.

در تاریخ ۱۳۴۳/۱۱/۱ کریم پا به عرصه وجود نهاد. ششمین فرزند خانواده که دوباره صدای کودکی را در خانه می‌پیچاند. هر چند خواهرش سکینه هنوز یک ساله بود.

خانواده‌ای مؤمن و مذهبی، با وضعیت اقتصادی مناسب و قابل قبول که فرزند ششم هم به جمع‌شان اضافه شد. پنج سال بعد وحید هم به جمع خانواده اضافه شد تا تعادل خواهرها و برادرها را به هم بزند و کفه برادرها به چهار برسد.

از دیگر برکات همسایگی با مسجد اسماعیل بیگ این بود که از تابستان سال ۱۳۴۵ حوزه علمیه ارومیه توسط حجت الاسلام فوزی به آنجا انتقال و تحت عنوان «مدرسه محمدیه» ادامه فعالیت داد.

همین رفت آمد طلاب و اساتید آنها در آن محله، خودش درس آموز بود. خصوصاً اینکه زمزمه‌هایی نیز از همین مدرسه شنیده می‌شد که غیر از فعالیت مذهبی و دینی، شکلی از تحرکات سیاسی داشت.^۱ در این ایام برادران باکری (مهدی و حمید) با برادر بزرگتر کریم مراوداتی داشتند که در هماهنگی برخی از راهپیمایی‌ها و

۱- مسجد اسماعیل بیگ که یکی از مساجد کهن سال ارومیه و متعلق به دوره قاجاریه است در سال ۱۳۴۶ ه.ش تجدید بنا شده و همزمان نیز حوزه علمیه محمدیه که مؤسس آن میرزا محمود اصولی بوده و در مسجد جامع مستقر بود به آنجا انتقال یافته و در سال ۱۳۵۷ به یکی از مراکز انقلابی تبدیل شده و جلسات علما در آنجا تشکیل می‌شد.

برقراری ارتباط بین انقلابیون بود. مهدی از سال ۵۲ تا ۵۶ در دانشکده فنی دانشگاه تبریز درس خوانده بود و با آقا باقر (برادر کریم) دوستی داشت و آقا باقر کارمند دارایی بود. همین رفت و آمدها موجب اولین آشنایی با حمید و مهدی برای کریم شد.

فعالیت در بسیج

در ارومیه چندین گروه مسلح بعد از انقلاب هسته اولیه کمیته‌های انقلاب اسلامی را تشکیل داده بودند که گروه حجت الاسلام حسنی و گروه آقای اسدالهی موسوم به گروه «۱۴ معصوم» از آن جمله بودند. با توجه به سخنانی حضرت امام در جمع پرسنل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در ۴ آذر ماه ۱۳۵۸ که در بخشی از این فرمایشات می‌فرمایند:

اگر یک ملت که همه جوان‌هایش مجهز باشند به همین جهازی علاوه بر جهاز دینی و ایمانی که دارند، مجهز به جهازهای مادی هم باشند، سلاحی هم باشند و یاد گرفته باشند، همچی نباشند که یک تفنگی دستشان آمدند ندانند با آن چه بکنندش. باید یاد بگیرد و یاد بدهد رفقایان را. جوانها را یادشان بدهید. و همه جا باید این‌طور بشود که یک مملکت بعد از یک چند سالی بشود یک کشوری با بیست میلیون جوان که دارد بیست میلیون تفنگدار داشته باشد. بیست میلیون ارتش داشته باشد. و این یک همچه مملکتی آسیب بردار نیست. و الآن هم الحمدلله آسیب بردار نیست. الآن هم

ما پشتیبان‌مان خداست. و ما برای او نهضت کردیم. برای پیاده کردن دین او نهضت کردیم. و خدا با ماست.^۲

فرمان تشکیل ارتش بیست میلیونی از این فرمایشات نشأت گرفته تا اینکه دولت نیز لایحه ای^۳ در این زمینه به تصویب می‌رساند و عملاً سازمان بسیج ملی فعالیت خود را شروع می‌کند.

سازمان بسیج ملی از ادغام سازمان پیشاهنگی و سازمان دفاع غیر نظامی ایجاد شد و مسئول اولیه آن نیز سید علی محمودی^۴ بود

۲- صحیفه امام، ج ۱۱، صص: ۱۲۱-۱۲۲

۳- لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بسیج ملی که در جلسه مورخ ۵۹/۲/۱۰ به تصویب شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران رسیده است به پیوست ابلاغ می‌گردد.

لایحه قانونی راجع به تشکیل سازمان بسیج ملی: ماده ۱: در اجرای فرمان رهبر انقلاب و بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران مبنی بر ایجاد، آموزش و بسیج ارتش بیست میلیونی جهت پیشگیری و مقابله با هرگونه تهدید و تجاوز نظامی سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و سوانح طبیعی، سازمانی به نام سازمان بسیج ملی زیر نظر فرمانده کل قوا و وابسته به وزارت کشور تشکیل می‌گردد. ماده ۲: شرح وظایف و تشکیلات و پست‌های سازمانی سازمان بسیج ملی با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور تهیه خواهد شد. ماده ۳: آئین نامه اجرایی این لایحه قانونی بوسیله وزارت کشور و سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران، روزنامه رسمی شماره ۱۰۲۸۰- ۱۳۵۹/۳/۲۴ شماره ۳۱۱۲ ۱۳۵۹/۲/۲۸

۴- سید علی محمودی متولد ارومیه است و از تاریخ ۸۴/۱۱/۱ لغایت ۸۶/۵/۳۰ به عنوان فرماندار خوی خدمت نموده‌اند.

و مستقل از سپاه کار می‌کرد. بعد از مدت کوتاهی در سپاه ادغام شد. بعد از آقای محمودی، حمید باکری مسئولیت بسیج را به عهده گرفت.^۵

به خاطر مشکلاتی که در فرماندهی سپاه ارومیه ایجاد شده بود، حمید مایل به ادامه کار در بسیج نبود لذا از رحیم قربانی درخواست همکاری می‌کند تا در بسیج به او کمک کند. رحیم از این کار سر باز زده و در آبادان می‌ماند. جنگ تازه شروع شده بود و حمید و مهدی باکری و مهدی امینی، همه در آبادان جمع شده بودند. بعد از مدتی که حسین علایی فرماندهی سپاه ارومیه را به عهده می‌گیرد از رحیم دوباره خواسته می‌شود که برای همکاری به ارومیه بیاید. علایی و قربانی هر دو از دانشجویان دانشگاه تبریز در قبل از انقلاب بودند. در نهایت آقای علایی متوسل به آقای کیانی فرمانده سپاه آبادان می‌شود. شهادت حسن صابری^۶ در ماهشهر آبادان بهانه‌ای می‌شود که این شهید را به رحیم قربانی داده تا به ارومیه برود و در این فاصله با حسین علایی گفتگویی داشته باشند. در اوایل سال ۱۳۶۰ با قبول مسئولیت بسیج

۵- رحیم قربانی، ایشان علاوه بر مسئولیت‌هایش در بسیج و سپاه از تاریخ ۸۴/۷/۲۲ لغایت ۸۸/۱۰/۱۵ استاندار آذربایجان غربی بودند.

۶- شهید حسن صابری متولد سال ۱۳۳۷ بود که در تاریخ ۵۹/۱۲/۱۴ در ماهشهر آبادان به شهادت می‌رسد.

توسط رحیم قربانی، خسرو تهرانی^۷، عمران محمودزاده^۸، کریم طریقت، علی خلیلی و ... به یاری رحیم قربانی می آیند و عمران مسئول تشکیل اطلاعات بسیج می شود. کریم طریقت هم جانشین ایشان می شوند. در این زمان حمید باکری قائم مقام بسیج بود. لکن به دلایلی از ادامه همکاری بعد از مدت کوتاهی منصرف شده و از بسیج می رود.

آشنایی من با کریم از مسجد دادخواه بود. کمی بعد از انقلاب. در آن مسجد افرادی چون آقا مشمد باوندپور^۹ و ناصر

۷- شهید علیرضا (خسرو) حاجی ابراهیم تهرانی ۲۴ آبان ۱۳۳۸، در شهرستان تهران به دنیا آمد. پدرش رضا، معلم بود. وی دانشجوی دوره دکترای دانشگاه ارومیه در رشته دامپزشکی بود و در فعالیت های سپاه ارومیه شرکت داشت و در مناطق جنوب نقش مؤثری داشت و فرمانده گردان ثارالله تیپ عاشورا بود. وی در ۲۴ اردیبهشت ۱۳۶۱، در خرمشهر بر اثر اصابت گلوله، شهید شد. مزار وی در بهشت زهرای زادگاهش واقع است.

۸- عمران محمودزاده فرزند اصلان در تاریخ ۹ فروردین ۱۳۳۹ بدینا آمد. او دانشجوی رشته حقوق دانشگاه تهران بود که در شب جمعه و به روایت شهید کریم طریقت در ساعت ۱۱ شب در جبهه بانسیران بزرگ گیلان غرب در تاریخ ۲۷ اسفند ۱۳۶۰ به شهادت رسید.

۹- محمدرضا باوندپور معروف به مَشْمَد (مشهدی محمد) متولد سال ۱۳۳۲ ش در ارومیه است. در سال ۱۳۵۴ به عنوان سپاه دانش عازم خدمت گردید. وی با راه اندازی کلاسهای قرآن در پیرانشهر و ارومیه و برنامه های کوهنوردی، در مبارزات مردم علیه رژیم شاه شرکت فعال داشت. بسیاری از شهدای دیار ارومیه از شاگردان و دست پرورده های او بودند که خود نیز در جبهه حضور پیدا کرد و بعد از جنگ نیز در کمال تقوا و ساده زیستی به خدمت خود در آموزش و پرورش ادامه داد تا اینکه در ۱۸ آبان ماه ۱۳۸۵ در اثر عارضه

علیزاده^{۱۰} بودند که جاذبه خاصی داشتند و بسیاری از نیروهای انقلاب آنجا رفت و آمد داشتند. نادر علیزاده^{۱۱} هم بود، اما جاذبه

قلبی به دیار حق شتافت. (نگاه کنید به: اصغرزاده، توحید، **پهلوان محمد** (شرح زندگی پیشکسوت کشتی و کوهنوردی آذربایجان غربی، محمدرضا باوندپور)، تهران: نشر عابد، ۱۳۸۸

۱۰- ناصر علیزاده در سال ۱۳۳۷ در خوی به دنیا آمد. در سالهای بعد با انتقال پدر، ناصر در ارومیه بزرگ می‌شود. وی یکی از اعضا گروه ۱۴ بود و در کلاسهای قرآن و نهج البلاغه مسجد دادخواه شرکت می‌نمود. بعد از پیروزی انقلاب، عضو سپاه می‌شود. با شروع جنگ بعد از دو سه بار اعزام انفرادی به عنوان فرمانده قبضه ۱۲۰ میلی متری (خمپاره) در محور آبادان خرمشهر فعالیت می‌کند. در شهریور سال ۶۰ بنا به دستور شهید مهدی باکری در آزاد سازی شهر اشنویه شرکت کرد. وی از اولین نفراتی بودند که پا به اشنویه گذاشتند و همانجا هم مشغول خدمت شدند. ایشان به همراه شهید یوسف ولی‌نژاد و چند تن دیگر، سپاه اشنویه را پایه‌گذاری می‌کنند و خود به عنوان فرمانده عملیات سپاه اشنویه منصوب می‌شود. در مرداد ماه سال ۶۱ به سمت فرماندهی عملیات سپاه نقده منصوب می‌شوند. در سوم فروردین ماه سال ۶۲ هنگامی که ناصر پس از تأمین نیروهای مورد نیاز پایگاه‌های تازه تأسیس سپاه در مناطق پاکسازی شده به نقده مراجعت می‌کرد، به همراه چند تن از برادران سپاه نقده در روستای چقال مصطفی به هنگام غروب در کمین ضد انقلاب می‌افتند. ناصر با استفاده از تدبیر و فرماندهی خود تمام نیروها را از کمین نجات داده اما خود هدف تیر دشمن واقع و به شهادت می‌رسد.

۱۱- نادر علیزاده (برادر ناصر) در سال ۱۳۴۱ در ارومیه به دنیا آمد. نادر در محله دره‌چایی ارومیه و مسجد دادخواه در برنامه‌های منظم کوهنوردی شرکت و با نام و افکار امام خمینی (ره) آشنا می‌شود. وی نیز همچون برادرش عضو گروه ۱۴ بودند. نادر در سال ۵۹ با شهید مهدی امینی در شرکت راه‌سازی نوید همکاری می‌نمود. وی در تاریخ ۱۳۵۹/۱/۲ در سه راه کامیاران-سندج به همراه دوستانش به دست حزب دموکرات به گروگان گرفته می‌شوند. بعد از آزادی با همکاری بهزاد دربندی در حزب نفوذ کرده و در تاریخ ۵۹/۶/۱

ناصر بیش از او بود. بعد هم که در اطلاعات بسیج با هم بودیم. من و عمران محمودزاده و کریم طریقت. عمران مسئول ما بود. رحیم قربانی مسئول بسیج بود. واحد اطلاعات بسیج پایه گذاری شد و عمران هم شد مسئولش. عمران یکی از مردان نیک روزگار بود که واسطه دوستی ما با چند عزیز دیگر شد از جمله محمد رئیسی، علیرضا (خسرو) تهرانی، محمد وصفی، منصور آخرت دوست^{۱۲} و علی منتظریان.^{۱۳}

این زمینه اطلاعاتی در کریم مربوط به اوایل انقلاب می شد که کریم نسبت به وضعیت ارومیه حساسیت نشان می داد و به گونه ای در این زمینه فعال بود. فعالیت گروهک ها هنوز به صورت رسمی ممنوع نشده بود اما آنان در مقابل اسلام و انقلاب اسلامی موضع می گرفتند و بساط بحث و جدل را در خیابانها فراهم می نمودند که یکی از این

وارد مقر حزب می شوند و به داخل جلسه حزب هجوم برده و تمام سران را به هلاکت می رسانند. در این عملیات سرگرد عباسی، سرگرد صالحی، سرهنگ چلبی، سرهنگ گوهری و تعدادی دیگر از افسران سابق گارد جاویدان کشته می شوند. در این عملیات نادر نیز به شهادت می رسد.

۱۲- شهید منصور آخرت دوست متولد ۱۳۳۸/۵/۲۵ در تهران می باشد که در سال ۱۳۵۷ در رشته پزشکی دانشگاه ارومیه قبول شده و در سال ۱۳۶۰ در ارومیه ازدواج می کند. وی در درگیری روستای کوره پائین در مقابله با عناصر ضد انقلاب در تاریخ ۶۲/۵/۱۵ به شهادت می رسد.

۱۳- علی خلیلی از همزمان کریم طریقت.

مکان‌ها چهارراه خیام و امام بود در مقابل دبیرستان شریعتی و اداره کل آموزش و پرورش.

اوایل سال ۵۸ در محل بالای سینمای تربیت، کمیته انقلاب اسلامی مستقر بود. یک اتفاقی را هم اختصاص داده بودند به جمعی از بچه‌های حزب‌اللهی، موسوم به فدائیان اسلام. کارش هم رسیدگی به امور این گروهک‌ها بود که در سر چهارراه‌ها نشریه و کتاب می‌فروختند. بهزاد دربندی^{۱۴} و دوستانش آنجا بودند. کریم هم یکی دو ماه با آنها همکاری کرد.^{۱۵}

۱۴- بهزاد در سال ۱۳۳۹ در ارومیه به دنیا آمد. در ۲۲ بهمن ۵۹ بهزاد به تهران رفته و با گروهک‌ها درگیر می‌شوند. بهزاد در مقابله با گروهک‌های ضد انقلاب در مقابل هتل رامسر ارومیه مجروح می‌شود. بهزاد بعد از شهادت ۱۴ تن از پاسداران که به کمین حزب دموکرات در روستای بند ارومیه افتاده بودند، با هماهنگی فرماندهی لشکر ۶۴، سپاه و امام جمعه ارومیه به عنوان یک فرد ساواکی و ضد انقلاب در ارومیه معرفی می‌شود. با یکی دو مورد اقدامات تخریبی از پیش طراحی شده به نفع حزب، مورد اعتماد شخص سرگرد عباسی، فرمانده عملیات حزب دموکرات قرار می‌گیرد. بعد از چند روز، بهزاد، نادر عزیززاده را نیز به عنوان عامل نفوذی در سپاه معرفی و هر دو برای ضربه زدن به حزب مهیا می‌شوند و در یک روز وارد جلسه حزب شده و سرگرد عباسی و دوستانش را به درک واصل می‌کنند که در این عملیات نادر به شهادت رسیده و پیکر مطهر وی توسط حزب آتش زده می‌شود. بهزاد نیز در دی ماه سال ۱۳۶۰ توسط منافقین در مقابل منزلشان ترور می‌شود.

۱۵- یوسف حامدی از دوستان کریم طریقت.

کریم در هر کجا که می توانست ارتباط برقرار می کرد تا با شناسایی گروهک های ضدانقلاب نسبت به مقابله با آنان اقدام نماید.

ما در مسجد اسماعیل بیگ در سال ۵۸ یک انجمن اسلامی ترتیب دادیم که مسئولش آقای حسن مایانلو بود. هیات امنایی هم داشت که عبارت بودند از علیرضا کوه پیم، رحیم قنبری و بنده. کار این انجمن، فعالیت های فرهنگی بود. جوان های محله را هم جذب کرده بودیم. یکی از کارهای خوب ما که عسگر حقیقت^{۱۶} آن را تهیه کرد اجرای نمایش طفلان مسلم بود که من نقش حارث را داشتم و رجب امامعلی پور هم نقش زندانبان را داشت.

آقای طریقت آمده بودند و آنجا گفتند که ما یک نیرو می خواهیم که با ما در ارتباط باشد. در واقع یک نیرو برای کارهای اطلاعاتی محله می خواستند. من آقای طریقت را بواسطه هم محله بودن می شناختم. آن موقع هنوز پایگاه مقاومتی نبود و مسجد ما فقط یک انجمن اسلامی داشت. در آن میان مرا به عنوان رابط انتخاب کردند و کارمان با کریم طریقت شروع شد. آقا کریم جلساتی را ترتیب می دادند و مسایل اطلاعاتی را به ما منتقل می کردند.

۱۶- شهید عسگر قاسم حقیقت متولد ۱۳۳۷ که در تاریخ ۶۳/۵/۱۴ در منطقه سرو به

شهادت رسید.

بعد از شهادت عسگر محمدی^{۱۷} ما پایگاهی تشکیل دادیم به نام پایگاه شهید عسگر محمدی. آقایان علیرضا کوه‌پیما و اصغر فیضی از اعضای شورای پایگاه بودند. بعد هم که پایگاه مسجد قره‌آعاج (در محله هفت آسیاب) را با این پایگاه مرتبط کردیم. باز هم کریم آقا می‌آمد و آنجا مطالب اطلاعاتی را منتقل می‌کرد. ایشان محبوبیت زیادی بین بچه‌ها داشتند.^{۱۸}

البته کریم از بدو پیدایش بسیج و در کنار حمید باکری در بسیج فعالیت داشت.

در ۵۹/۷/۱۹ که به شهر ارومیه حمله شد، آن موقع ما در بسیج بودیم در کنار بیمارستان عارفیان فعلی. بسیج هم بسیج ملی بود و حمید باکری مسئولش بود. آشنایی من با کریم هم در آنجا بود. حمید آقا کریم را از قبل می‌شناخت. رابطه کریم هم با مسئولان خوب بود. آن موقع که به کریم تفنگک ژ-۳ می‌دادند به ما ام-یک می‌دادند.

ارومیه از حساسیت ویژه‌ای برخوردار بود به نحوی که قبل از قضایای نده در سال ۵۸، اکراد در ارومیه به راهپیمایی پرداختند.

۱۷- عسگر محمدی متولد ۱۳۴۰/۷/۱ که در جبهه جنوب در عین خوش در تاریخ ۶۱/۱/۵

به شهادت رسید.

۱۸- رسول اقدمی از دوستان کریم طریقت.

جلوی مسجد سُنی کر^{۱۹} جمع شده بودند و افراد مسلح هم در کنارشان بودند. اما با تدبیری که شد اجازه راهپیمایی مسلحانه به آنها داده نشد و از خیابان باکری آمدند تا ورزشگاه تختی. آقای حسنی هم مجاهدانش را در کل مسیر بالای پشت بامها چیده بود. این وضع ارومیه بود. برای همین ما در چند جای حساس به نگهبانی می پرداختیم. سه راه اشنویه، پلیس راه جاده مهاباد، آجر ماشینی، بهنق ۲ و مجموعه آبیاری بود که ما شبها برای نگهبانی به آنجا می رفتیم.^{۲۰}

کریم با ششم اطلاعاتی که داشت و با دقتی که در ضبط و ثبت تجربیات خود داشت توانست هر چه سریعتر رشد کند. هر چند در اوایل کار کم تجربگی هایی در این زمینه وجود داشت.

یکی از کارهای ویژه ای که ما انجام دادیم دستگیری فردی به نام ابراهیم فرجی از اهالی نقده و از اعضای رسمی سازمان مجاهدین خلق بود. پائیز سال ۶۰ قبل از حادثه سوء قصد به جان حجت الاسلام حسنی در نماز جمعه که در مسجد جامع برگزار

۱۹- مسجد امام شافعی (سنی لر مسجدی)، (مسجد جامع اهل سنت ارومیه) در ضلع شمالی خیابان شهید منتظری و در نزدیکی میدان ولایت فقیه واقع شده است.

۲۰- یوسف حامدی

می‌شد، بود.^{۲۱} هرچند به خاطر کم تجربگی ما در هنگام انتقال از دست کریم و عمران فرار کرد.^{۲۲}

بعد از استقرار پایگاه‌های مقاومت در سطح شهر و ایجاد نواحی شهری، ارتباط کریم با مسئولین اطلاعات پایگاه‌ها بیشتر شد. در این سالها کریم، تجربیات خود را در خصوص اطلاعات، این گونه در یادداشت‌هایش ثبت نموده و سپس وظایفی را در این رابطه برای بسیج محلات در نظر می‌گیرد و از نیروهای اطلاعات پایگاه‌ها می‌خواهد تا آنها را رعایت کنند:

تجربیات:

بدست آوردن وضعیت کلی منطقه از لحاظ ضد انقلابی، انقلابی بی‌طرف و غیره.
شناسایی اکراد منطقه استحقاقی.
شناسایی اقلیتهای مذهبی.
شناسایی افرادی که اسلحه مجاز یا غیر مجاز دارند (کمری، شکاری، رگباری و غیره).

۲۱- در کتاب «خاطرات حجت الاسلام حسنی امام جمعه ارومیه» نوشته آقای عبدالرحیم اباذری، در ص ۲۵۸ موضوع با عنوان « ترور نافرجام در نماز جمعه» مفصل توضیح داده شده است. این قضیه در تاریخ ۶۱/۵/۲۲ روی داد.

۲۲- علی خلیلی

«تجربیات»

①

بدست آوردن وضعیت کلی منطقه از لحاظ ضد انقلابی - انقلابی - بیطرفی و غیره

شناختن سبای اکثریت منطقه استحصاف

شناختن سبای اقلیتی مذهبی

شناختن سبای افرادی که اسلام حجاز یا غیر حجاز دارند - کمری - شکاری - ریلاری و غیره

شناختن سبای خانواده های مشکوک

شناختن سبای افراد تروخی

بدست آوردن شنایات

شناختن سبای امکان نظامی و اقتصادی

بدست آوردن لیست توابعین

بدست آوردن لیست افرادی که از پیش حوادث و غیره

پیدا کردن منابع در منطقه استحصاف

شناختن سبای که کارگران و کاماندان حزب الهی و دادن درسهای دینی آنها

شناختن سبای که اجازه نشینان در منطقه استحصاف

افرادی که به هر عنوانی فراری هستند شناختن شود

شناختن سبای افراد زندانی و خانواده آنها به جهت کنترل منطقه در مواقع ضروری

لیست اسامی که در خطر از کشورند

نگاشتن مسئول حفاظت دریا یا گاه برای کنترل افراد یا گاه

در مقام با تبلیغات ا. م. با آنها تا به زیر نظر نواحی

نگاشتن مسئولین ا. م. یا گاه ها و نامه بعنوان مسئول شب

شناسایی خانه‌های مشکوک.
شناسایی افراد گروهی [گروهکی].
بدست آوردن شایعات.
شناسایی اماکن نظامی و اقتصادی.
بدست آوردن لیست توأین.
بدست آوردن لیست اخراجیان ارتش و ادارات و غیره.
پیدا کردن منابع در منطقه استحفاظی.
شناسایی کلیه کارگران و کارمندان حزب الهی و دادن
آدرس‌های دقیق آنها.
شناسایی کلیه اجاره نشین‌ها در منطقه استحفاظی.
افرادی که به هر عنوانی فراری هستند شناسایی شوند.
شناسایی افراد زندانی و خانواده آنها به جهت کنترل منطقه در
مواقع ضروری.
لیست اسامی [افرادی] که در خارج از کشورند.
گذاشتن مسئول حفاظت در پایگاه برای کنترل افراد پایگاه در
رابطه با تبلیغات. ا.ط پایگاه‌های تابعه زیر نظر نواحی.
گذاشتن مسئولیت. ا.ط پایگاه‌ها در ناحیه به عنوان مسئول شب
شناسایی بهائیه با آدرس و کروکی.

برای منابع رابطین اسم مستعار یا رمز گذاشته شود.
تشکیل پرونده برای رابطین (وضعیت منبع از لحاظ مادی و غیره)
تهیه گزارش خبری روزانه و ارائه به بسیج ا.ط هر هفته این مسئله مطرح شود و جدی برخورد گردد.
جمع آوری کلیه اعلامیه‌ها و نشریات گروهکهای غیر اسلامی بطور آشکار.
جمع آوری نیروهای ویژه در رابطه با نواحی.
جمع آوری نیروهایی که به عنوان نیروی کمکی در مواقع ضروری استفاده می‌گردد.
معرفی کردن ۳ نفر از برادران پُر شور حزب الهی در حدی که سال سوم و چهارم دبیرستان را می‌گذرانند.
انجام گشت جمع از اخبار شهری در مواقع مهم (ترور، جلسات و غیره).

مواردی که در بسیج محلات باید جمع آوری گردد:

- ۱) شعار نویسی (موافق یا مخالف، ظاهر یا مخفی، محل شعار، موضوع شعار، عامل یا عاملین)
- ۲) تحصن و اعتصاب سیاسی یا غیر سیاسی (علت، محل، مدت، شروع و پایان، عامل یا عاملین، موافق یا مخالف، هدف تحصن، نتیجه، سابقه، چگونگی پایان)

۳) تظاهرات و راهپیمایی (موافق یا مخالف، علت سیاسی و غیر سیاسی، نقطه شروع و پایان، ساعت، آرام و ناآرام، هدف تظاهرات، عامل یا عاملین، نتیجه تظاهرات، چگونگی خاتمه)

۴) پخش اعلامیه (موافق یا مخالف، گسترده یا کم، موضوع اعلامیه، وابستگی گروهی، چگونگی پخش عامل یا عاملین، عکس العمل مردم، در صورت وجود اعلامیه در دست و ضمیمه گزارش)

۵) ترور (شخص ترور شده، مسئولیت ایشان، موفق یا ناموفق، محل ترور، ساعت ترور، چگونگی، عامل یا عاملین، علت، سابقه ترور، فرار یا دستگیری عاملین)

۶) تهدید (نام، تلفن، پیغام، شخص تهدید شده، علت، ساعت، محتوای بازگویی تهدید، عامل یا عاملین تهدید کننده در صورت شناسایی)

۷) انفجار (علت، محل، ساعت، میزان خسارت، تلفات جانی، وسیله انفجار، عامل یا عاملین)

(۲)	قسمه نهائی
هوار دی که در سیمج و خلات، جای چرخ آوری گردد	
۱- شیطانی نویسی - موافق یا مخالف - تلاهر یا عفتی - عمل شکار - موضوع شکار - عامل یا عاملین	
۲- تحسین و اعتصاب - سیاسی یا غیر سیاسی - علت - عمل - هدایت - تشویش و پایدان - عامل یا عاملین موافق یا مخالف - هدف تحسین - نتیجه - مبارزه - چگونگی یا آن	
۳- نظاهرات و راهپیمایی - موافق یا مخالف - علت - سیاسی یا غیر سیاسی - نقطه شروع و پایان - ساعت - آرام یا نا آرام - هدف نظاهرات - عامل یا عاملین - نتیجه نظاهرات - چگونگی یا آن	
۴- یکپارگی اعلامیه - موافق یا مخالف - تشویش یا عدم - موضوع اعلامیه - واسطه یا کوچه - چگونگی یا آن - عمل یا عاملین - عامل انجمن هوزم - در صورت وجود اعلامیه در دست و ضمیمه تراش	
۵- تودر - یکنه تودر شده - مسئولیت ایشان - موافق یا نا موافق - عمل تودر - ساعت تودر - چگونگی یا آن عامل یا عاملین - علت - مبارزه تودر - قرار یا دستگیری عاملین	
۶- تهدید - نامه تلگراف - پیغام - متعین تهدید شده - علت - ساعت - حضوری یا عدم تهدید - عامل یا عاملین عاملین تهدید کننده در صورت نشانمایی	
۷- انجبار - علت - عمل - ساعت - میزان خسارت - تلفات جانی - وسیله انفجار - عامل یا عاملین	
۸- آتش سوزی - عمل - ساعت - علت - میزان خسارت - عامل یا عاملین	
۹- قریب - عمل تحریریه - علت - ساعت - میزان خسارت - عامل یا عاملین	

۸) آتش سوزی (محل، ساعت، علت، میزان خسارت، عامل یا عاملین)

۹) تخریب (محل تخریب شده، علت، ساعت، میزان خسارت عامل یا عاملین)

۱۰) سرقت (هرگونه سرقت و اخاذی که در سطح شهر اتفاق می افتد، مواردی که جنبه سیاسی داشته باشد)

۱۱) قتل و زد و خورد (هرگونه زد و خوردی که بین افراد انجام می گیرد و منجر به زخمی شدن یا قتل می شود، علت مواردی که به نحوی جنبه سیاسی داشته باشد)

۱۲) فعالیت گروهکها (هرگونه فعالیت های گروهک های مخالف جمهوری اسلامی که در سطح شهر انجام می پذیرد با ذکر چگونگی آن جمع آوری گردد)

۱۳) سخنرانی (سخنران، علت، محل، ساعت، خلاصه ای از سخنرانی، میزان شرکت مردم، بازتاب سخنرانی)

۱۴) تیر اندازی (هرگونه تیراندازی به هر عنوانی که در سطح شهر انجام می گیرد. علت، سیاسی یا غیر سیاسی، نتیجه تیراندازی)

۱۵) کشف خانه تیمی (محل، تعداد نفرات در خانه تیمی، وابستگی گروهی، نوع فعالیت، مواقع رفت و آمد)

۱۶) شایعات (علیه جمهوری اسلامی، امام، مسئولین کشور، جنگ، درصدد پخش اعلامیه، عکس العمل مردم در رابطه با شایعات، عامل یا عاملین)

۱۷) تبلیغات (میزان تبلیغات اسلامی، غیر اسلامی در سطح شهر)

۱۸) نارضایتی‌ها (از چه چیزها، کارها مردم ناراضی هستند، علت و اثرات آن، پیشنهادات برای رفع نارضایتی‌ها و ...)

۱۹) اثرات (اثر تبلیغات، شایعات، کمبودها و ...)

انتقال و نوشتن این تجربیات برای نیروهایی که تا همین چند روز پیش در مدرسه و محله یک آدم ساده‌ای بودند توانست از آنها نیروهایی بسازد که تبدیل به کادر پایگاه‌ها و نواحی مقاومت شوند. کریمبه این مطالب بسنده ننموده و شرح وظایفی را نیز برای نیروهای اطلاعات پایگاه‌ها تهیه می نماید که شاید اولین شرح وظایف در نوع خود برای این کارها به شمار آید:

شرح وظایف مسئول ۱. ط ناحیه^{۲۳}

- انتخاب مسئول ۱. ط به هر پایگاه . انتخاب معاون توسط ۱. ط

پایگاه با مشورت ناحیه ۱. ط

- تغذیه نفرات ۱. ط پایگاه‌ها از لحاظ خطوط سیاسی

۲۳- در آن زمان در سطح شهر ۴ ناحیه بسیج بود که پایگاه‌های مقاومت زیر نظر آن نواحی بودند که محل استقرار این نواحی نیز عبارت بود از: ناحیه یک، مسجد حاج عبدالله . ناحیه دو، مسجد طالقانی. ناحیه سه، مسجد لطفعلی خان. ناحیه چهار، مسجد فاطمیه

(سینه چپ)

شرح وظایف مسئول ا.ط. نام

- انتخاب مسئول ا.ط. و هدایت و انتخاب معاون توسط ا.ط. پایگاه با مشورت نام ا.ط.
- تقسیم قوای ا.ط. پایگاه ها از لحاظ خطوط سیاسی
- اخذ گزارش به صورت کتبی از تمام جریانات استخفايي هر پایگاه از مسئول ا.ط. پایگاه
- کسب منبع در منطقه استخفايي توسط مسئولین ا.ط. پایگاه ها با شیوه جزیل منبع که از طرف مسئول نام ا.ط. افراد داده شود
- تهیه فرقی از نام منطقه یا از طرف پایگاه ها یا مشخصی بنام تفاوت آلوده
- تشکیل جلسه نام پایگاه ها با مدت معین (۱۵ روز)
- تهیه لیست افراد در انقلاب منطقه استخفايي هر پایگاه (مجموعی و انفرادی غیره)

تهیه لیست منابع منطقه

حضور علی بن مراد

هنگامی عقل کامل بشر رسیده گویا می شود

قلبهای عزمین عزمین را راه است

- ۱- هر خبری را که برای هم کسب شود - اولین خط برای هر فرد ا.ط. ~~بزرگ~~ بزرگ است
- پیشرفت اطلاعات برای اسرار است - هیچگاه سعی نکنید از هر یک پیشرفت کنید و اطلاعات بدهید - اگر لازم شد خبری را برای کسی بزرگ شود به اندازه کفایت بیان نشود نه بیشتر به علاوه افراد اعتماد نکنید و اطلاعات خود را در هر زمینه فاش سازید - هرگز در مورد مسائل و مشکلات کارهای خود (ا.ط.) فاش نکنید یا هیچ کس غیر مسئول مربوط مطرح نکنید - در جای اسرار نگاریم خودی در میان مردم حزب الهی و انقلابی اطلاعات خودتان را مطرح نکنید هر کسی را دوست هر دوستی را دوست دوست بشمارید - در جاهای عمومی از بلند می گفتن بپرهیزید
- حکایتان و دوستان را به مسائل کاری خود داری کنید - از گذاشتن اسناد و اوراق مربوط به کار در جاهای غیر امن خود داری جدا کنید

والسلام

- اخذ گزارش به صورت کتبی از تمام جریانات استحقاظی هر پایگاه از مسئول ا.ط پایگاه
- کسب منبع در منطقه استحقاظی توسط مسئولین ا.ط پایگاه‌ها با شیوه جذب منبع که از طرف مسئول ناحیه به افراد داده می‌شود.
- تهیه کروکی از تمامی منطقه ناحیه از طرف پایگاه‌ها با مشخص نمودن نقاط آلوده
- تشکیل جلسه ناحیه با پایگاه‌ها با مدت معین (۱۵ روز)
- تهیه لیست افراد ضد انقلاب منطقه استحقاظی هر پایگاه (گروهکی، افراد و غیره)
- تهیه لیست منابع منطقه
- حضرت علی علیه السلام می‌فرماید:
هنگامی که عقل کامل شد سخن کوتاه می‌شود.^{۲۴}
- قلبهای مؤمنین مخزن رازهاست.
- هر خبری را همه جا و برای هر همه کس نگوئید.
- اولین خطر برای هر فرد ا.ط پُر گوئیست.
- پُر حرفی اساس افشای اسرار است.

- هیچ گاه سعی نکنید از همه بیشتر صحبت کنید و اطلاعات بدهید، اگر لازم شد خبری برای کسی بازگو شود به اندازه کفایت بیان شود نه بیشتر.
- به ظاهر افراد اعتماد نکنید و اطلاعات خود را در هر زمینه فاش نسازید.
- هرگز در مورد مسائل و مشکلات کارهای خود (ا.ط) با هیچکس غیر مسئول مربوطه مطرح نکنید.
- در مجالس دعا و مراسم مختلف در میان مردم حزب الهی و انقلابی، اطلاعات خودتان را مطرح نکنید.
- هرکس را دوست و هر دستی را دست دوست نفشارید.
- در محل های عمومی از بلند صحبت کردن با همکاران و دوستان راجع به مسائل کاری خودداری کنید.
- از گذاشتن اسناد و اوراق مربوط به کار در جاهای غیر امن خودداری فرمائید. والسلام
- به دنبال این مطالب، شرح وظایفی را نیز برای مسئولین ا.ط پایگاه تنظیم می نماید:

شرح وظایف م.ا.ط.پ

کلیه افرادی که بنحوی با آنها سروکار دارید، مورد بررسی قرار داده و خط سیاسی و عقیدتی آنها را به دست آورید. این افراد شامل اقوام، همسایگان، همکاران، افراد عادی در کوچه و خیابان و جاهای دیگر.

سعی شود در کشف مطالب فوق نهایت دقت صورت گیرد. البته به صورتی که آنافراد متوجه کار شما نشوند. تلاش شود کلیه مطالب که بدست می آورید، مستند و کامل یا بطور کلی پخته شده باشد.

برای کسب اطلاعات بیشتر راجه به افراد می توانید از اقوام آنها و یا همکاران و همسایگان شما نشود. یعنی پوششهای مناسبی برای این کارها لازم است.

اگر در یک مکان افرادی با هم ارتباط خاصی دارند سعی نمائید نوع ارتباط و مطالب مورد بحث آنها و مکانهایی که رفت و آمد می کنند را بدست آورید.

اطلاعاتی که می خواهید بدهید شامل موارد زیر باشد:

اسم کامل، مشخصات فردی، مشخصات ظاهری (قد، وزن، سن، رنگ مو و چشم، علامتهای ویژه و غیره) سابقه او شغل و محل کار، محل زندگی، شماره تلفنهای محل کار و منزل، ساعتی رفت و آمد و مکانهای آنها، وضعیت خانواده (غنی، فقیر) و همسایگان و کسانی که با آنها رابطه دارند. خودروها و شماره و رنگ آنها و کلاً هر اطلاعاتی که بتواند در پی گیری گزارش کمک مؤثری کرده باشد.

بسم تعالی

شرح وظایف م. ا. ب. ب.

کلیه افرادی که منصوب یا انتخاب می‌شوند در حاکمیت مورد بررسی قرار داده و حفظ سیاسی و عقیدتی آنها را بدست آوریم. این افراد شامل اقوام، همسایگان، همکاران، افراد - علنی، در کرم و همکاران دعا های دیگری - سعی شود در کشف مطالب حقوق فعالیت دقت صورت گیرد. البته بصورتی که آن افراد متوجه کار شما نشوند - تلاش شود که مطالبی که بدست می‌آوریم هستند و کامل یا بطور کلی پیچیده شدن باشند - برای آن کسب اطلاعات بیشتر را جمع به افرادی که تمایل از اقوام آنها و همکاران و همسایگان - آنها تحقیقات بیشتر بعمل آوریم البته به شکلی که کسی متوجه کار شما و اهداف شما نشود. یعنی پوشش شما می‌ماند برای این کارها لازم است - اگر در یک مکان افرادی با هم ارتباط خاصی دارند سعی کنید نوع ارتباط و مطالب مورد نیاز آنها و مکانهای که رفت آمد می‌کنند را بدست آورید -

اطلاعاتی که می‌تواند در هر یک باید شامل موارد زیر باشد.

۱- اسم کامل، مشخصات فردی، مشخصات ظاهری (قد - وزن - سن - رنگ مو و چشم - علاقه های ویژه و غیره، معایب و مشغول و محل کار، محل زندگی، شماره تلفن های محل کار و منزل، ساعت های رفت و آمد و مکان های آنها در وقت خانه خالی (غی - فقیه) و همسایگان، که با آنها رابطه دارند خودروها و شماره و رنگ آنها و کلاً هر اطلاعاتی که بتواند در پیگیری گزارش شما کمک موثری کرده باشد.

کریم از سال ۶۰ در سپاه نیز حضور داشت و با واحد اطلاعات و عملیات آنجا همکاری می کرد.

من از سال ۶۰ که وارد سپاه شدم، کریم را در آنجا می دیدم. من در واحد اطلاعات عملیات بودم که این واحد زیر نظر عملیات سپاه بود و مسئول ما هم «حمید نصر» بود. فرج‌اله اسماعیل زاده، محمد کاغذچی، هاشم مفتاحی، یوسف تقی زاده^{۲۵}، عسگر محمدی، محمد خمسه لویی^{۲۶} هم می آمدند آنجا.

یکی از کارهای کریم، در رابطه با خانه‌های تیمی بود. از جمله خانه‌ای در اسلام آباد بود که هنگام عملیات، خود کریم، در تصرف آنجا پیشرو بود.

بعد از رفتن کریم به جبهه، دیگر کمتر در ارومیه بود. در واقع برای مرخصی به ارومیه می آمد. وقتی هم می آمد کمتر در خانه بود. اکثراً در سپاه می آمد پیش بچه‌ها.^{۲۷}

۲۵- مرحوم شده.

۲۶- شهید محمد خمسه لویی متولد ۱۳۴۱ در تاریخ ۶۱/۷/۲۰ در عملیات مسلم بن عقیل در سومار به شهادت رسید.

۲۷- یوسف حامدی

حضور در جبهه جنوب

هر چند کریم در عملیات‌های ریز و درشت شهری و منطقه‌ای در خدمت بسیج و سپاه بوده و کارهای خوبی را انجام داده بود و منطقه نیز درگیر ضدانقلاب بود، لکن به جهت علاقه وافری که کریم به حمید و مهدی باکری داشت و آنها نیز در جبهه جنوب بودند، کریم مہیای سفر به جنوب می‌شود.

در تاریخ ۶۱/۱/۱۷ من به همراه کریم طریقت، سیاوش موسی‌وند و فردی به نام جلیلی رفتیم به منطقه ۵ تبریز که آن شب آقا حمید باکری آمد پیش ما. کریم را می‌شناخت و شب با هم کمی صحبت کردیم.

محمد رئیسی مسئول محور بانسیران بود. محمدباقر پوررشید^{۲۸} و حمید پادار^{۲۹} هم آنجا بودند. عمران محمودزاده و سعید صفوی^{۳۰} هم همانجا شهید شدند.

۲۸- شهید محمدباقر پوررشید متولد سال ۱۳۳۹ در تاریخ ۶۰/۱۰/۱۰ در گیلانغرب به شهادت رسید.

۲۹- شهید حمید پادار متولد سال ۱۳۱۳ در تاریخ ۶۰/۱۰/۱۶ در گیلانغرب به شهادت رسید.

کریم آدم پر ظرفیتی بود. و با هم در یک سنگر بودیم. ارتفاع سنگر یک متر و ۲۰ سانت بود. یک علاءالدین هم داشتیم. صبحها که برای نماز صبح بیدار می شدم، می گفتم ریاکار پاشو برای نماز! و با هم شوخی می کردیم. کریم از همان اول زمینه یک نیروی اطلاعاتی را داشت. یک بار که به منطقه می رفت همه چیزش را به خاطر می سپرد. زمینه هایی که قبلاً هم به واسطه حاج باقر (برادر بزرگ کریم) داشتند و آشنائی شان با مهدی و حمید باعث شد از همانجا جذب آنها شود.^{۳۱}

آقای خلیلی در یادداشت های روزانه خود که به همراه کریم طریقت و دیگر دوستان ارومیه ای عازم جبهه شده بودند، مسیرها و تاریخ و ساعت را اینگونه نوشته است:

حدود ۱۷ روز پس از اتمام مأموریت از شهرستان اشنویه توفیق عزیمت به جبهه را پیدا نمودم و پس از اتمام مقدمات کار و تشکیل پرونده در تاریخ ۱۳۶۱/۱/۱۷ به جبهه اعزام شدم.

در ساعت ۱۲:۳۰ مورخه ۶۱/۱/۱۷ به طرف تبریز حرکت و شب را در پادگان تبریز سپری و در تاریخ ۶۱/۱/۱۸ ساعت ۱۷ از پادگان تبریز واقع در خیابان حافظ به قصد باختران (کرمانشاه)

۳۰- شهید سعید صفوی آذری متولد سال ۱۳۴۳ در تاریخ ۶۱/۱/۱ در گیلانغرب به شهادت

رسید.

۳۱- علی خلیلی

حرکت کردیم. شب را در سپاه زنجان مانده و صبح به طرف کرمانشاه ادامه مسیر دادیم.

حدود ساعت ۱۳:۳۰ به کرمانشاه رسیده و شب مورخه ۶۱/۱/۲۰ را در کرمانشاه مانده و صبح ساعت ۹:۳۰ به طرف اسلام آباد غرب حرکت و ساعت ۱۱ به آنجا رسیده و تا مورخه ۶۱/۱/۲۳ در اسلام آباد غرب بودیم.

در تاریخ ۶۱/۱/۲۳ از اسلام آباد غرب به گیلانغرب حرکت و در ساعت ۱۳:۳۰ به گیلانغرب رسیده و پس از صرف نهار در ستاد پشتیبانی به اردوگاه شهید هاشمی نژاد اعزام شدیم. (چهار کیلومتر نرسیده به گیلانغرب). حدود ۱۵ دقیقه بعد از اعزام به موقعیت شهید هاشمی نژاد با شلیک یک گلوله توپ دور برد به شهر گیلانغرب و اصابت آن به نزدیکی ستاد پشتیبانی تعداد ۵ نفر از بسیجیان شهرستان خمین به شهادت رسیدند. اصابت گلوله توپ به نزدیکی ستاد، همزمان بارسیدن نیرو، حکایت از وجود ستون پنجم و خائنین را داشت. در ساعت ۲۴:۳۰ از اردوگاه به طرف خط مقدم جبهه حرکت و در ساعت ۱:۳۰ مورخه ۶۱/۱/۲۴ به محل خط رسیدیم و در آنجا به دو گروه تقسیم و عده‌ای به بانسیران بزرگ و عده‌ای دیگر به بانسیران وسط تخصیص یافتند و من جزو آنهایی بودم که به بانسیران وسط که نسبت به بانسیران بزرگ، خط آرامی داشت تخصیص یافته بودم که شب را در آنجا سپری و صبح فردای آن روز با صحبت به بانسیران بزرگ آمده و در یک سنگر اجتماعی

ماندیم. (با آقای محمد رئیسی که مسئول خط بود صحبت کردم).
در تاریخ ۶۱/۱/۲۷ به ما ابلاغ کردند به یک تپه واقع در بانسیران
بزرگ بروید. ما به یک تپه اعزام، که در یک سنگر با آقای رسول
و کریم (رسول خباز خدایی، کریم طریقت) می ماندیم که اندازه
سنگر تقریباً ۱،۵×۲ و ارتفاع آن بیش از ۱،۲۰ متر نبود.

... ما در محلی استقرار داشتیم که خودرو به آنجا تردد
نمی نمود و مایحتاج و مهمات خود را با استفاده از قاطر تأمین
می نمودیم. در مورخ ۶۱/۲/۹ من و ماشاء الله (محمدرضا اسماعیل
کاشی) به ستاد پشتیبانی رفتیم که دو تا قاطر تحویل بگیریم.

در ساعت ۲۲:۳۰ مورخه ۶۱/۲/۱۰ آقای سیاوش موسی وند
که یکی از همرزمان ما بود با اصابت ترکش خمپاره دشمن مجروح
و به بیمارستان اعزام گردید. در مورخه ۶۱/۲/۱۵ حدود ساعت ۱۲
به پایگاه کربلا رفتیم و صبح در آنجا شنا کرده و در ساعت ۱۷:۳۰
از پایگاه کربلا به تنگه حاجیان رفته و در ساعت ۱۹:۳۰ به آنجا
رسیده و شب را در یک سنگر اجتماعی صبح کردیم.

در مورخه ۶۱/۲/۱۷ آقای محمدرضا باوندپور و رسول فرخی
به پیش ما آمدند و پس از سرکشی به ما در مورخه ۶۱/۲/۱۸ ساعت
۱۳:۳۰ از تنگه حاجیان به قصد دیدن برادران دیگر اعزام جنوب
شدند.

در مورخه ۶۱/۳/۳ با آقای رضا قاسمی و کریم طریقت نشسته بودم که رادیو خبر پیروزی رزمندگان اسلام را پخش و اعلام داشت که خونین شهر آزاد شد.

در مورخه ۶۱/۳/۲۵ آقای ناصر سلیمانی و محمد حسین داودی جهت دیدار با بنده به گیلانغرب آمده بودند.

بعد از ۵ الی ۶ روز استراحت در گیلانغرب مجدداً به خط مقدم برگشته که برادران سیاوش موسی‌وند، رسول جلیلی و کریم طریقت در خط اول، بنده و جعفر حسینی در اول تنگه در کنار سایر برادران ماندیم.

در مورخه ۶۱/۲/۳۱ وقتی از خواب بیدار شدیم خبر رسید که نیروهای عراقی از بعضی خطوط در گیلانغرب عقب نشینی کرده‌اند.

در مورخه ۶۱/۴/۱ بنده و کریم جهت آوردن غنیمت‌های جنگی به مقر قبلی عراقی‌ها اعزام و مهمات را سوار خودروها کرده، مجدداً به گیلانغرب برگشتیم.^{۳۲}

طبق همین یادداشت‌ها پایان مأموریت این دوره ۶۱/۴/۲ اعلام شده که تاریخ ورود به ارومیه نیز ۶۱/۴/۴ ثبت شده است.

البته همین مطالب بطور خیلی خلاصه و به قول معروف به صورت تلگرافی در یک برگ یادداشت «هدیه پشتیبانی جهاد

گیلانغرب» و همچنین تقویم جیبی کوچک، توسط خود کریم اینگونه به ثبت رسیده است (برخی از نکات افزون بر مطالب آقای خلیلی):

...

عوض شدن از جبهه بانسیرانات به پایگاه کربلا ۶۱/۲/۱۴، سه

شنبه

روز فوق از پایگاه به سوی جبهه تنگه حاجیان ۶۱/۲/۱۵

چهارشنبه

روز ۶۱/۲/۱۸ ما را به خط مقدم جایگاه نیروی هوایی بردند،

شنبه

روز ۶۱/۲/۲۷ از سنگر نیروی هوایی ما را عوض کردند. ما را

به خط مقدم جبهه (سنگرهای مخفی) در نزدیکی نیروهای مزدور

عراق، دوشنبه

روز پنجشنبه ۶۱/۲/۳۰ تدارکات تپه و سنگرهای مخفی را به

عهده گرفتم.

در روز آزادی شهر خون و شهادت، خرمشهر عزیز ما، در

جبهه تنگه حاجیان جشن و به شادی پرداختیم، ۶۱/۳/۳ دوشنبه

...

این اولین تجربه حضور در مناطق جنوب برای کریم بود. این

زمان مصادف بود با سال تحصیلی ۶۱-۶۰ که کریم در دبیرستان ابوذر

سال اول دبیرستان بود.

ما با کریم طریقت در یک مدرسه بودیم. دبیرستان ابوذر همان یک سال بود، بعد به جای دیگر منتقل شد. کریم اوایل سال به مدرسه می‌آمد لکن بعد از دو سه ماه دیگر در مدرسه پیدایش نشد.^{۳۳}

مادر کریم با اشاره به سخت‌گیری مذهبی در خانواده و اینکه پدر شوهرش می‌گفت هر کس نماز نخواند به او غذا ندهد، می‌گوید کریم از هفت سالگی نماز می‌خواند و بعد اشاره به وضع درس و مشق کریم می‌کند و ادامه می‌دهد:

کریم خیلی خوب درس می‌خواند اما بعد از انقلاب دیگر درس نمی‌خواند یک بار رفتم مدرسه دیدم کریم در حیاط مدرسه توپ بازی می‌کند. مدیر صدایش زد و به من گفت کریم ۵ روز است مدرسه نمی‌آید. کریم بعد از این جریان چند روزی رفت مدرسه و بعد دیگر نرفت. می‌رفت پادگان کنار دریا و آموزش نظامی می‌دید. بعد هم آمد و گفت اگر شما اجازه بدهید یا ندهید من به جبهه می‌روم.^{۳۴}

۳۳- محمدرضا پورولی، از دوستان کریم طریقت

۳۴- این مصاحبه قبل از فوت مادر کریم با ایشان انجام شده بود. مادر کریم طریقت در سال ۸۷ رحلت نمودند.

کریم پس از مدتی در تاریخ ۶۱/۱۰/۵ دوباره عازم جنوب شده و وارد لشکر ۳۱ عاشورا می شود و در واحد اطلاعات عملیات مشغول انجام وظیفه می شود و تا تاریخ ۶۲/۱/۳۰ آنجا می ماند.

این ایام مصادف بود با آماده شدن برای عملیات والفجر مقدماتی لذا در شناسایی های منطقه رملی فکه جنوبی تلاش فراوان نمود. منطقه رملی غرب ارتفاعات میشداغ - حدفاصل فکه تا چزابه - برای انجام عملیات والفجر مقدماتی در نظر گرفته شده بود. این منطقه عملیاتی از شمال به میشداغ و برقازه از جنوب به هورالهویزه از شرق به چزابه و شهرستان و از غرب به شهر العماره عراق و رودخانه دجله منتهی می شد. در این عملیات که در ساعت ۲۱:۳۰ روز ۱۳۶۱/۱۱/۱۷ با رمز مبارک یاالله، یاالله، یاالله آغاز شد، لشکر ۳۱ عاشورا با استعداد ۱۳ گردان حضور داشت. هر چند در این عملیات توفیق چندانی نصیب نشد و عملیات، به اهداف اصلی خود نرسید و حتی در آستانه این عملیات غلامحسین افشردی معروف به حسن باقری فرمانده اطلاعات و عملیات قرارگاه خاتم الانبیاء و فرمانده نیروی زمینی سپاه و چند تن دیگر از جمله مجید بقایی فرمانده قرارگاه کربلا در حین شناسایی به شهادت رسیدند.

کریم در صفحه ۲۴ اسفند تقویم سال ۶۱ خود نوشته است :

شماره ۴۷۱۹
تاریخ ۱۳۸۸
پیوست

به : امیرمادران اورم
از : لشکر ۳۳ خاور

موضوع : پایان مأموریت

سلام عزیزم

احتراما بدینوسیله به عرض می‌رسانم که سردار کریم طریقت جمعی از ط...
میرزاد علی از تاریخ ۵/۱۱/۱۳۸۸ تا ۱۳/۱۱/۱۳۸۸ به مدت ۸ روز خدمت اشتغال
داشته اند و طبق مأموریت به مدت ۸ روز خدمت داشته و در این مدت
و بهای ... را رعایت کرده‌اند و در این مدت هیچ گونه اشتغال و اقدامی نداشته‌اند.

تغذیه می‌گردد (ضمیمه گزارشات) و بهر حال به شما اطلاع داده‌ام که بهر حال
توجهات ... را به شما اطلاع داده‌ام و بهر حال به شما اطلاع داده‌ام.

تاریخ ۱۳۸۸
مهره
مهره

در تاریخ فوق برادر بابا ساعی^{۳۵} مجروح شد. روبروی پل «یا زینب» چم هندی مشرف به منطقه.

و بعد دل نوشته‌ای در آن صفحه نوشته است:

ما باید فدای اسلام شویم و اگر با فدا شدن ما اسلام جاودانه خواهد ماند، بگذار ما همگی ریزه ریزه، قطعه قطعه با زجرهای جانکاه چشم از دنیا فرو بریم. ظلم‌ها را دیگر نبینیم. حق کشی‌ها را دیگر نبینیم. چون که ما مسلمانیم؛ باید در راه حق جان بازیم. بعد از اتمام عملیات والفجر مقدماتی، کریم به شناسایی منطقه جدید ارتفاعات «حمرین» می‌رود. در حمرین و محدوده لشکر ۳۱

۳۵- شهید بابا ساعی متولد سال ۱۳۳۳ در قریه محمود آباد در اطراف شهرستان ارومیه است. وی در قبل از انقلاب از نیروهای انقلابی بوده و چندین بار توسط نیروهای امنیتی دستگیر می‌شود. بعد از انقلاب به کسوت پاسداری در آمده و با آغازین روزهای جنگ در منطقه و جبهه‌های جنوب حاضر می‌شود. وی یکی از نیروهای مورد اطمینان آقا مهدی باکری بود. «آقا بابا» در آخرین مسؤولیت خود بعد از اینکه شهید حمید باکری به جانشینی لشکر عاشورا نائل شد مسؤول محور می‌شود و سرانجام جانشینی تیپ و بعد فرمانده تیپ حضرت ابوالفضل (س) می‌گردد. راننده وی نقل می‌کند در ساعت ۴:۳۰ بعد از ظهر روز ۶۱/۱۲/۲۴ روز سه شنبه بود که از خط بر می‌گشتیم که سربازی را در راه دیدیم به دستور «آقا بابا» ایشان را به قصد رساندن به مقرش سوار کردیم. گلوله توپی در کنار ماشین به زمین می‌خورد و منفجر می‌شود. هیچ آسیبی به ماشین و دیگران نمی‌رسد. تنها ترکش کوچکی به پشت گردن «آقا بابا» اصابت می‌کند. ایشان را به بیمارستان اهواز منتقل می‌کنند اما در آن جا به شهادت می‌رسد. (غفاری، حسین، *علمدار*) (بر اساس زندگی شهید بابا ساعی)، ارومیه: تکوین، ۱۳۸۴).

عاشورا سه دیدگاه دیده‌بانی وجود داشت. اولین دیدگاه مقابل ارتفاعات ۹۶۵، دومین دیدگاه مقابل ارتفاع ۱۴۵ و سومی مقابل ارتفاع ۱۴۳ بود. کریم آخرین تحرکات دشمن و سنگربندی آنها را ثبت و گزارش می‌نمود.

کریم آدم خشک و عبوسی نبود. زود با آدم انس می‌گرفت و بگو بخندها و شیطنت‌هایش نمکین بود و او را دوست داشتی‌تر می‌کرد.

از شیطنت‌های کریم در جبهه قبل از عملیات والفجر مقدماتی این بود که ما یک تدارکاتچی داشتیم که مرد مسن و چاقی بود. کریم هر بار که می‌رفت تدارکات، می‌گفت آقا رحیم گفته که چند تا کنسرو بدهید. منظورش من بودم که من گفته‌ام که کنسرو بدهید. ایشان هم به احترام من مواد لازم را می‌داد. چندین بار که کریم از این شگرد برای دریافت کمپوت و کنسرو استفاده کرده بود، یک نفر رفته و ماجرا را لو داده بود. یک وقت دیدیم تدارکاتچی ما دست کریم را گرفته و کشان کشان به پیش ما می‌آورد. حسابی هم گله‌گذاری کرد و رفت.^{۳۶}

آشنایی من با آقا کریم از والفجر مقدماتی بود. آن وقت حمید آقا باکری فرمانده تیپ مستقل حضرت ابوالفضل بود. یک سری نیروهای اطلاعاتی بود که مال این تیپ بودند یکی سری هم

نیروهای لشکر بودند که آقای مسعود شجاعی فر مسئولشان بود. من هم مسئول اطلاعات تیپ ۹ بودم و هم معاون اطلاعات لشکر. من کریم را همراه با نیروهای ارومیه در همان تیپ دیدم. خیلی پر جنب و جوش و در عین حال محبوب بود. از بچه‌های ارومیه «حسن منتظر خراسان» مسئول ستاد اطلاعات عملیات لشکر بود. من کریم را آوردم تیپ. همکاری ما در والفجر یک بیشتر شد و آقا کریم را مسئول کالک نقشه قرار دادیم. بخاطر مشکلاتی که در والفجر مقدماتی پیش آمد و اطلاعات لو رفت، برای همین در والفجر یک حفاظت زیادتری داشتیم. بچه‌های اطلاعات عملیات اولین نفراتی بودند که می‌رفتند و منطقه را شناسایی می‌کردند. برای همین تنها یک نفر را رابط با عقبه کردیم و آن هم کریم بود. در طول یک ماهی که آنجا مستقر شدیم بدن بچه‌ها «کک» انداخته بود. از بس که حمام نرفته بودند. شرایط سختی بود.

خط در اختیار لشکر ۲۱ حمزه ارتش بود و در پوشش آنها می‌رفتیم خط. همان زمان هم ابتکار آمبولانس را بکار بردیم که بچه‌ها با آمبولانس می‌رفتند خط تا پوششی هم باشد برای دشمن که فکر کنند این رفت و آمدها بخاطر مجروح است. در این رفت و آمدها بالاچار لباس ارتشی می‌پوشیدیم و درجه هم می‌زدیم. خیلی از درجه‌های ارتشی سر در نمی‌آوردیم. کریم لباسی که پوشیده بود دو تا درجه انداخته بود روی دوشش و اتیکت‌هایی که روی گوشه یقه بود و نشان می‌داد که این مال توپخانه است یا رزمی است یا

بهداری، آنها را برعکس زده بود. یکبار در این رفت و آمدها دژبانی به کریم گیر داده بود که مال کدام یگانی؟ کریم گفته بود لشکر ۲۱ حمزه. دژبان بخاطر حساسیت منطقه سؤال پیچش کرده بود و کریم نتوانسته بود جواب دهد و کریم را بازداشت کرده بودند. کریم چیزی به آنها نگفته بود. ۳ روز از این موضوع می‌گذشت که من به آقا مهدی باکری گفتم آقا مهدی ۳ روز است که کریم نیست. آقا مهدی تیز بود. گفت یا کریم درجه‌اش را اشتباهی زده یا دژبان بهش گیر داده، برید از دژبانی لشکر ۲۱ حمزه پرس و جو کنید. که رفتیم و کریم را آنجا پیدا کردیم.

یک کانکسی را کنار چادرها گذاشته بودیم که محل زدن کالک‌ها بود. گردانها و نیروها می‌آمدند آنجا و توجیه می‌شدند. ناهار هم که می‌خوردند و می‌رفتند. کریم تمام ظرفها را می‌برد و می‌شست. یکبار هم صیاد شیرازی آمد و ظهر به امامت ایشان نماز خواندیم. تیپ ۵۵ هوارد آمده بود بجای لشکر ۲۱ حمزه و ما با آنها به صورت ادغامی کار می‌کردیم. باز کریم تمام ظرفها را برده و شسته بود. خیلی آدم محجوبی بود. یکبار که نیروهای زیادی آمده بودند باز کریم ظرفها را شست و گفت بابا خسته شدیم، می‌آیند و می‌روند و کارهایشان را انجام نمی‌دهند. گفتم کریم، مهمان حبیب خداست. کریم گفت درست است مهمان حبیب خداست اما خارج از سنگر، نه داخل سنگر! این هم از طنز گویی‌های کریم بود.

کریم نام کانکس را گذاشته بود اتاق کار. یک سرهنگ بازنشسته ارتش را هم که اهل ارومیه بود، آقا مهدی آورده بود و به ما نقشه‌خوانی و عکس‌هوایی می‌گفت. کریم برای این که کسی وارد کانکس نشود نوشته بود اینجا اتاق کار است لطفاً مزاحم نشوید. یکبار آمدیم توی کانتینر دیدیم یک نفر دراز به دراز آنجا خوابیده و پتوی سربازی را هم کشیده روی سرش. فروردین ماه بود. کریم بلند بلند شروع کرد به نق زدن که مگه اینجا ننوشتیم محل کار است برای چی اینجا خوابیدید. یک مرتبه آن آقا پتو را از سرش کشید و دیدیم حمید آقا است. گفت: «کریم، یاتماخدا بیرجوره ایشلمخدی دا» خواب هم نوعی کار است. کریم حالا داشت حرف‌هایش را توجیه می‌کرد که منظورم شما نبودید. آن عکسی هم که جلوی چادر سه نفری انداخته‌ایم و حمید آقا دارد نخود و کشمش می‌خورد بعد از این ماجرا بود.^{۳۷}

کریم اردات ویژه‌ای به حمید آقا داشت. و از اینکه بعد از قضایای سپاه ارومیه حمید از سپاه استعفا داده و به جبهه آمده بود دلگیر بود. خوشحالی کریم بعد از اینکه حمید دوباره پاسدار شده بود وصف ناپذیر بود.

۳۷- مصطفی مولوی، از دوستان و هم‌زمان شهید کریم طریقت. مولوی از رزمندگان بنام آذربایجان شرقی می‌باشد و با مسئولیت‌های متعدد از فرماندهی اطلاعات عملیات و تیپ و جانشین لشکر ۳۱ عاشورا در کنار شهیدان مهدی و حمید باکری بود.

یکبار من در قرارگاه نشسته بودم که کریم طریقت آمد قرارگاه و جوای حال هم شدیم. بیرون قرارگاه حمید با یک نفر در حال گفتگوی جدی بودند. کریم رو کرد به من و گفت آن شخصی که با حمید باکری صحبت می‌کند کیست؟ گفتم آقای حمید چیت‌چیان هستند. الآن سه ساعت است که دارند با هم حرف می‌زنند. بعد از مدتی که حرفهایشان تمام شد و آنها رفتند. حمید آمد و من به شوخی گفتم تقسیماتان به پایان رسید؟ چیزی هم به شما رسید؟ حمید گفت آقای چیت‌چیان از سوی آقا محسن رضایی آمده بود و می‌گفت که آقا محسن حکم داده و گفته شما باید لباس فرم سپاه بپوشید. حمید تا آن موقع هنوز بسیجی بود. گفتم چطور شد شما پذیرفتید؟ گفت مرا قانع کردند که لباس فرم بپوشم. کریم بسیار از این موضوع خوشحال شد. و به هر کس می‌رسید این خبر را با آب و تاب بیان می‌کرد.^{۳۸}

با این همه که بعد از شناسایی‌ها در روز موعود یعنی شب عملیات همین نیروها به عنوان راهنما نیروها را تا خط می‌رساندند و بعد دیگر وظیفه‌ای نداشتند، اما کریم گاه دور از چشم فرماندهان

نمی توانست با آن صدای درگیری و شکستن خطوط در گوشه‌ای بنشیند. لذا با فرماندهان گردان راهی عملیات می شد.

جنگ ما را با همدیگر آشنا کرده بود. کریم با اینکه نوجوان بود اما رفتارش از نوجوانی بالاتر بود و زود با آدم رفیق می شد.

در عملیات والفجر مقدماتی من معاون صمد شفیع بودم. فرمانده تیپ ما هم ناصر امینی بود. بعد از اینکه صمد شفیع قهر کرد و رفت، من شدم مسئول اطلاعات و عملیات تیپ. من که زخمی شدم آمدم دیدم تغییراتی بوجود آمده و آقای شجاعی فر که فرمانده اطلاعات عملیات لشکر بود عوض شده بود و مصطفی مولوی بجایش آمده. بخاطر مجروحیت من نمی توانستم به شناسایی‌ها بروم. امروزی‌ها می گویند مشاور ولی آن زمان ما می گفتیم کمک سرنیزه! بچه‌ها که می رفتند شناسایی و مطالب را می آوردند؛ من در تحلیل اطلاعات کمک می کردم. آن زمان بود که کریم را شناختم. ما موقعیت والفجر یک^{۳۹} را قبل از مقدماتی کار کرده بودیم. اما به دلایلی مانده بود. در آن موقعیت با ارتش درگیری داشتیم. شهید همت گفته بود آن موقعیت بماند و ما هم آمده بودیم برای والفجر مقدماتی. شب عملیات والفجر یک، کریم طریقت پیک ما شد. رحیم میرزاپور و فرشلاف هم با او بود. این سه نفر پیک بودند.

---

۳۹ - عملیات والفجر یک در منطقه شمال غربی فکه تا بلندی‌های «حمزین» در ساعت ۲۲:۱۰ دقیقه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۶۲ با رمز «یا الله، یا الله، یا الله» انجام شد.

قرار بود گردانهای عملیاتی صفر حبشی^{۴۰}، صادق آذری و یک گردان دیگر را هدایت کنیم. کریم و میرزاپور و فرشباغ هر سه در دیدگاه در کنار من بودند. یک سنگری بود متعلق به تیپ جوادالائمه که ما آمدمیم آنجا نشستیم برای دعای توسل. کریم و رحیم بیرون از سنگر نشستند. دعای توسل رسیده بود به نام آقا امام جواد علیه السلام که خمپاره‌ای درست افتاد بالای سنگر و ماندیم زیر آوار. بالاخره ما را از زیر آوار بیرون کشیدند و قرار شد برویم طرف سنگرهای ارتشی و آنجا مستقر شویم. هر کدام از اینها یک موتور هم داشتند. کریم آمد موتورش را گذاشت و رفت برای

۴۰- صفر (حسن) حبشی خویی متولد سال ۱۳۴۰ در شهرستان خوی می‌باشد. وی در آغاز خدمت رسمی در سپاه پاسداران به فرماندهی پاسداران و پیشمرگان گرد مستقر در مرز ترمچین منصوب شد. صفر در عملیات فتح المبین به عنوان فرمانده دسته شرکت داشت و پس از آن در عملیات بیت المقدس به معاونت فرماندهی گروهان برگزیده شد و بعداً به فرماندهی گردان نمونه المهدی (عج) لشکر ۳۱ عاشورا منصوب و در عملیاتهای رمضان و مسلم بن عقیل شرکت کرد. در عملیات والفجریک معاونت تیپ یکم و فرماندهی محور عملیاتی عاشورا با او بود. در این عملیات صفر از ناحیه قلب مجروح شد. به علت گستردگی حجم آتش دشمن خروج وی از صحنه نبرد امکان پذیر نشد و بر اثر شدت خونریزی در شبانگاه ۲۲ فروردین ۱۳۶۲ در منطقه نوب در محور عملیاتی پاسگاه شرهانی به شهادت رسید. پیکر سردار شهید صفر حبشی خویی در سال ۱۳۷۴ توسط گروههای تفحص کشف شد و در تاریخ ۱۸ بهمن ۱۳۷۴ تشییع و در گلزار شهدای شهرستان خوی به خاک سپرده شد. (توکلی، یعقوب، **فرهنگنامه جوادانهای تاریخ** (زندگی‌نامه فرماندهان شهید آذربایجان غربی) شاهد، تهران، ۱۳۸۲ (صص ۸۲ تا ۸۷))

عملیات. من به کریم گفتم حمید و مهدی شما را به ما سفارش کرده‌اند. کجا میروی؟ سرش را انداخت پایین و رفت عملیات. هرچند وظیفه ما فقط هدایت گردانها تا خط و رساندن آنها به موقعیت عملیاتی بود. اما کریم تحمل نمی‌کرد با وجود اینکه عملیات هست در یک گوشه بنشیند. لذا با یکی از فرماندهان گردان رفت و در خود عملیات شرکت کرد^{۴۱}.

بعد از اتمام عملیات کریم به ارومیه برگشته و دوباره در فواصلی که در بین عملیاتها ایجاد می‌شد در شهرستان ارومیه به ایفای نقش می‌پرداخت.

باتوجه به حضور کریم در خط مقدم و انس بالای نیروهایی از این دست با مرگ و شهادت، اولین وصیت نامه خود را می‌نویسد. صفر عیسی زاده از دوستان کریم و فرمانده وی در طول خدمت در تیپ بیت المقدس، در این رابطه می‌گوید:

آقا مهدی باکری نیروهایی که کاری و مؤدب بودند را به اطلاعات عملیات یا تخریب و یا آرپی جی می‌فرستاد. این سه گروه به شهادت نزدیکتر بودند.

۴۱- حاج رحیم صارمی، از فرماندهان تفحص شهدای لشکر عاشورا و از دوستان شهید کریم طریقت

کریم نه تنها وصیت نامه بلکه زمزمه هایی را در باره مرگ با خود داشت که برخی از آنها را در قالب دل نوشته در کاغذهای یادداشت به جای گذاشته است:

انسان باید هر لحظه آماده مرگ باشد. چون مرگ انسان را خبر نمی دهد. تمامی حق الناس ها را به صاحبانشان برساند. استغفار از گناهان بنماید و در این استغفار ثابت قدم بماند.

انسان چه در رختخواب، چه در محل کار، چه در حال حرکت، چه در حال نشسته، چه در حال فکر، چه در حال صحبت، چه در حال شهوترانی، چه در حال نگاه به ناموس مردم، دزدی، غیبت و تهمت، مرگ با او هست. وای بر ما که ندانیم و نتوانیم استغفار نمائیم و با همان کوله بار گناه به آن دنیا سفر کنیم. آیا آن دنیا، زن و مال و غیره به داد من خواهند رسید؟ هرگز

اگر انسان به خودش رحم نکند و از هر مفسده ای بیرون بیاید، دست اندازی به ناموس مردم و غیره کارهای حرام، گناه، باید در آن دنیا به جزای اعمال خود نائل آید یا آتش؛ آتش شوخی نیست. انسان می سوزد، می میرد و دیگر برایش آتش است و تشنه می شود و جهت رفع تشنگی از «زقوم» استفاده می نماید. ولی زقوم اثری بس بزرگتر از آتش را داراست. اگر قطره ای از زقوم به این همه اقیانوس بیفتد به هیچ وجه نمی شود از آبها برای رفع تشنگی استفاده کرد. چنین وحشت ناک می باشد.

در دنیای فانی مرگ فرا می‌رسد. خوشا به حال آن کسانی که مرگشان آغاز زندگی باشد. زندگی که دیگر بار شروع می‌شود و دیگر از امتحان خبری نیست. در مقابل امتحان‌هایی که سربلند و موفق بوده نعمات فراوانی عطا خواهد شد. آن کسی که زمین و زمان را آفرید و از شکم زن بچه‌ای به بزرگی من دنیا آورد، قدرت جزا و عقوبت بر هر بنده‌اش را دارد. ای وای خدا، کمکم باش. وای بدبختم. وای بر خود ستم کرده‌ام. زندگی را فقط به فنا گذرانده‌ام. به عاقبت فکر نکرده‌ام. رحم نما بر این ضعیف، اگر چه با این کوله بار گناه از این دنیا بروم چه بکنم.

انسان چه بهتر، در راه وصال عشق دوست، سر دهد. به آن دنیا با روی خونین عروج نماید و در نزد خدایش روزی بخورد. خدایا (...^{۴۲}) سرم نمی‌شود؛ رفتن به جبهه از روی نفس بوده؟ از روی احساسات بوده؟ از روی شهوت بوده؟ چکار کنم، تمامی اعمالم سوخته. تمامی کمک به خانواده، دوستان و آشنایان من باب غرور و تکبر، احساسات و شهوت بوده. خدایا اعتراف می‌کنم به گناهانم. چکار کنم؟ باید در وادی بسوزم. خدایا رحم کن بر بنده معصیت کارت.

و اما اولین وصیت نامه که قبل از اعزام مورخ ۶۱/۱۰/۵ نوشته

است :

بسم الله الرحمن الرحيم

خدایا خدایا تا انقلاب مهدی خمینی را نگهدار

بسم رب الشهداء والصدیقین

الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا^{۴۳}

درود بر ارواح پاک شهدای راه اسلام و با آرزوی شهادت در
راه آرمانهای والای اسلام و اطاعت از خدای مستضعفین در راه
اطاعت از ولی امر و نایب الامام (امام خمینی) که بارها از درگاه
خداوند خواسته‌ام که جان مرا بگیرد تا هر بلایی از وجود مبارک
آن حضرت دور شود و به امید شهادت در راه عمل به احکام قرآن
و اسلام. چون وصیت بر هر فرد مسلمان واجب است من نیز وصیت
خود را به شرح ذیل اعلام می دارم.

إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ^{۴۴}

با سلام و درود فراوان به رهبر کبیر انقلاب اسلامی که ما را
از دوران ضلالت بار پهلوی نجات داد و راه حرکت به سوی لقاء الله
را به مردم نشان داد. با سلام به خدمت پدر و مادر و برادران و
خواهرانم و هم دیگر آشنایان و بستگانم.

پدر و مادر عزیزم و همچنین برادران و خواهران عزیزم
هیچ گاه کمک و یاری به رهبر و انقلاب را فراموش نکنید و همیشه

۴۳- سوره فصلت، آیه ۳۰

۴۴- سوره بقره، آیه ۱۵۶

او را سرمشق قرار دهید که او نیز از تبار پاک رسولان و امامان است. همیشه گوشتان به سخنان گوهربار او باشد و سعی کنید سخنان او را در زندگی خود، مو به مو پیاده نمایید و پیرو او باشید که پیروی از او به سعادت رسیدن است.

از اهل خانواده‌ام و تمامی بستگان و آشنایان می‌خواهم که اگر من ان شاء الله به مقام بزرگی که در آرزویش هستم (شهادت) رسیدم اصلاً ناراحت نشوید و از هیچ کس تسلیت نپذیرید. فقط تبریک . خدا را شکر کنند که این نعمت بزرگ را به من و خانواده‌ام ارزانی داشته است و در زندگی فقط خدا را در نظر داشته باشید و از دستور ولی امر پیروی کنید و همیشه پشتیبان ولایت فقیه باشید و هیچگاه در زندگی از غیر خدا چیزی نخواهید و بدانید تنها خداست که نعمت می‌دهد و بعد امتحان می‌گیرد. ما همه برای او هستیم و به سوی او باز می‌گردیم و از برادرانم می‌خواهم که همیشه به یاد خدا باشند و بعد به فکر چیزهای دیگر چون غیر از خدا همه فانی است.

خدایا ای که خالق تمام آفریده‌ها می‌باشی، به درگاهت شکر می‌گزارم و قسمت می‌دهیم که هیچ کس را به خودش وامگذار. خدایا بارالها من بنده گناهکار هستم و روسیاه و گناهانم از روی نادانی و جهل بوده است. مرا ببخش و به من یاری ده تا غیر از تو (الله) معبودی نداشته باشم.

پروردگارم؛ قلبم همواره به یاد مستضعفین می‌تپد. همه آنها را از خزانه کرم‌ت بی‌نیاز کن. بار خدایا از تو می‌خواهم همانگونه که تو تا کنون مرا یاری داده‌ای و من کمک‌های تو را حتی به چشم خودم دیده‌ام، هیچ‌گاه مرا به خود وامگذار و همیشه مرا یاری ده و به پدر و مادرم و دیگر اهل خانواده‌ام صبری بده تا نبودن مرا تحمل کنند.

ای اهل خانواده‌ام من اگر در راه خدا شهید می‌شوم کار بزرگی نیست بلکه وظیفه‌ای کوچک را برای خدای بزرگ انجام داده‌ام. پس شما همیشه سعی کنید وظایفی را که خدا از شما خواسته است کاملاً بجا آورید.

جهاد با نفس را فراموش نکنید. اگر تو با نفس خود بجنگی کاری برتر از یک شهید بخون غلتان کرده‌ای و در آن صورت هیچ‌گاه به حال من افسوس نخواهی خورد؛ چون آن وقت تو یک شهید زنده‌ای و در آن صورت هیچ‌گاه از راه و ایده (اسلام) خود منحرف نمی‌شوی. خداوندا دوست می‌دارم این جان ناقابل را، این خون کثیف را در راه پاک و پر ارزش تو هدیه کنم. به جبهه می‌روم با چشمی باز و با فکری روشن و با عشقی به معشوق، خداوند بزرگ. تنها رضایت تو هدف من است همانگونه که پروردگار می‌فرماید وَ قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ^{۴۵} با آنهایی که با شما می‌جنگند

بجنگید. رسول اکرم (ص) می‌فرماید «و احینی یا رب سعیدا و توفنی شهیدا»^{۴۶} خدایا مرا سعید زنده بدار و شهید بمیران. آری برادران این مکتب انسان ساز اسلام است که تنها با خون حفظ می‌شود. مثل درختی که تنها با آب زنده می‌ماند. ناراحت نباشید که این خونها ریخته می‌شود؛ چون که اینها در راه خدا و اسلام شهید شدند و اسلام را جانی تازه بخشیدند. برادران، امیدوارم که ادامه دهنده خون شهیدان باشید و ولایت فقیه، این امام بزرگوار و معلم بزرگ زندگانی و رهبر کبیر انقلاب و یار با وفایش آیت الله منتظری را حتی به قیمت جان پشتیبانی کنید و از هر گزند دشمنان حفظ کنید. مادرم و خواهرانم و دیگر آشنایان، تحمل شما به نبودن من و راضی بودن به رضایت خدا بزرگترین اجری است که می‌توانید برای خود کسب کنید. پس همیشه رضای خدا را در نظر بگیرید.

«به ۱۵ نصیحت امام امت خمینی کبیر رهبر انقلاب» عمل نمایید و با یاد شهیدان کربلا به قلب خود آرامش دهید.

مرگ بر ضد ولایت فقیه، مرگ بر دشمنان اسلام و دشمن امام خمینی تک به تک. امام را دعا کنید. از تمامی دوستان و آشنایان بخواهید که مرا حلال کنند. برادر کوچکم را برادرم باقر، حزب الله بیار آورید. شهادت، شهادت، آرزوی حزب الله

۴۶- این بخشی از زیارت «جامعه ائمه المؤمنین» در مفاتیح الجنان و به نقل از ائمه معصومین است.

بنده روسپاه خدا کریم طریقت. ۶۱/۱۰/۳، ساعت ۱۰:۵۶ شب
کریم لحظه‌ای از آموزش غافل نبود. یا خود آموزش می‌دید
اعم از آموزش‌های عقیدتی، تخصصی و سیاسی و یا اینکه خود به
آموزش نیروهای پایگاه می‌پرداخت.

طبق برخی از یادداشت‌های کریم که مقید به تاریخ است از سال
۶۲ تا شهادتش این آموزش‌ها ادامه داشته است. برخی از این
یادداشت‌ها مربوط به کلاسهای حضوری و برخی نیز توسط نوارهای
ویدیویی یا کاست بوده است.

کریم به اینها نیز اکتفا نکرده و در مکاتباتی که با دوستان داشت
به امر آموزش اهتمام می‌ورزید. در نامه مورخ ۶۲/۱۲/۱۷ صمد عباسی
به کریم، قضیه آموزش جنگ شهری اینگونه آمده است که نشان از
مداومت ایشان به یادگیری بوده است:

... باری کریم عزیز از اینکه نتوانستم از حضور شما بیشتر استفاده
کنم، احساس می‌کنم در مبارزه کم و کاستی دارم،... امیدوارم که آن
امانتی‌هایی را که قرار بود از منزل ببری، برده باشی. در میان کیف،
دفتر یادداشت اینجانب نیز بود که در آن «جنگ شهری» بود که قرار
بود اینجانب آموزش برای شما بدهم. البته اینجانب لیاقت آموزش
جنگ شهری را ندارم، ولی چون در آن دفترچه نوشته شده بود از
روی آن برای آموزش دهم. اگر خداوند توفیق داد که دوباره

همدیگر را ببینیم، سعی خواهیم کرد آن آموزش را برایت بخوبی یاد دهم. ولی اگر خواستی آموزش را خودت شروع کنی، من طوری در دفتر نوشته‌ام که بدون من هم می‌توانی آموزش ببینی. ولی اگر کار کردی و به جایی رسیدی که مشکل دارد می‌توانی در نامه برایم بنویسی و من جواب برایت بنویسم...

کریم در یکی از یادداشت‌هایش به تاریخ ۶۲/۴/۷ اشاره ای به تشکیل گروه ضربت عملیاتی و اطلاعاتی می‌نماید به نحوی که از هر ناحیه چهارگانه تعداد ۸۰ نفر نیرو تربیت و جمع‌آوری نماید. لذا در این خصوص اقدام به تشکیل کلاس‌های توجیهی می‌نماید. در مطالبی که به عنوان «گزارش نویسی» برای نیروها گوشزد کرده است با اینکه در آن زمان بیش از ۱۹ سال سن نداشت، مشخص می‌شود که کریم به چه ظرائفی آشنا و از چه قدرت تحلیلی برخوردار بوده است:

«روش گزارش نویسی»

۱. گزارش کتبی بوده و خوش خط و تمیز نوشته شود.
۲. گزارش [را] حتماً جامع و کامل بنویسید و دقت کنید که در گزارش نقطه ابهامی و نقصی وجود نداشته باشد.

بسم تعالی

روش گزارش نویسی

- ۱- گزارش آتی بر مبنای خط و تکیه بر نوشتن نباشد
- ۲- گزارش تنها جامع و کامل نباشد و دقت نیز در گزارش نقطه ای و توصیفی و مورد
- ۳- نوشتن با شرف
- ۴- اگر موضوعات متفاوتی را می‌خواهید در گزارش ثبت صورت جدا از هم نوشتن تا هر کدام را برآوردانید پیگیری نمایند
- ۵- آدرس‌هایی که در گزارش ذکر نمی‌شود دقیق در کامل باشد و در صورت امکان کروکی آن نیز کشیده شود در تهیه آدرس‌ها نهایت دقت را بنماشد و اگر تعداد جهت چهارگانه (شمال - جنوب - شرق - غرب) را مشخص کردید، محل مورد نظر را با علامت مشخصی علامت گذاری کنید، و اگر در اطراف محل اصلی هر آکن هم می‌خواهید با علامت‌های خطی (خط‌های امتدادی) و هجرت دارد علامت‌های تکرار شده و مورد آمار را ذکر کنید
- ۶- سعی شود در گزارش تنها تمامی دستورالعملی که همان است پیش باید جواب داده شود
- ۷- اگر حادثه‌ای ذکر می‌نمایید محل و زمان و چگونگی و علت و موضوع حادثه و در هر امکان عاملین آن را نیز دقیقاً ذکر نمائید
- ۸- بطور کلی گزارش را روی کاغذ بیاورید که مسئول پیگیری گزارش احساس این کند مثل فیلم یا در زمان حادثه خود در جبهه بوده

والسلام

۳. اگر موضوعات متفاوتی را می‌خواهید گزارش کنید، به

صورت جدا از هم نوشته تا هر کدام را جداگانه پیگیری

نمایند.

۴. آدرس‌هایی که در گزارش ذکر می‌نمایید، دقیق و کامل

باشد و در صورت امکان کروکی آن نیز کشیده شود. در

تهیه کروکی آدرس‌ها، نهایت دقت را بنمایید و اگر

توانستید جهت چهارگانه (شمال، جنوب، شرق و غرب) را مشخص کنید و اگر در محل اصلی مرکز مهمی و یا مکان‌های حساس (نظامی، اقتصادی) وجود دارد حتماً مشخص کرده و مورد آنها را ذکر نمایید.

۵. سعی شود در گزارش شما تمامی سؤالاتی که ممکن است پیش بیاید جواب داده شده باشد.

۶. اگر حوادثی ذکر می‌نمایید؛ محل و زمان و چگونگی و علت و موضوع حادثه و در حد امکان عاملین آن را نیز دقیقاً ذکر نمایید.

۷. بطوری گزارش را روی کاغذ بیاورید که مسئول پیگیری گزارش احساس این کند که فیلم [می‌بیند] یا در زمان حادثه خود در جریان بوده. والسلام

یادداشتهای کریم در واقع انبان تجربیات وی بود که آنها را جمع آوری و می‌نوشت. روی آنها کار می‌کرد و دانش خود را توسعه می‌داد.

از زمانی که من کریم را شناخته بودم تا آن پایان که در سال ۶۵ به شهادت رسید من می‌دیدم که ایشان به چه مراتبی از پختگی رسیده بود و نکات خاصی را به ما می‌گفت که نشان می‌داد در حوزه فرماندهی آدم کاملی شده است. من هیچگاه ندیدم که نماز

شب آقا کریم ترک شود. اکثر اوقات هم با وضوء بودند. همین ایمان و تقوایش باعث رشد ایشان شد.

کریم در بین ما از همه خوش خط بود. برای همین خیلی از فرم‌ها را ما می‌دادیم ایشان پر می‌کرد. آدم دقیقی بود. برای بازجویی‌ها وقت می‌گذاشت. نکته بین بود و سعی می‌کرد از این مطالبی که در دست دارد مطالب حساس را استخراج کند. تجربیاتش را بسط می‌داد و مکتوب می‌کرد.^{۴۷}

در ایامی که کریم در ارومیه حضور پیدا می‌کرد، غیر از رسیدگی به امور اطلاعات پایگاه‌های مقاومت در مأموریت‌های متنوعی حضور پیدا می‌کرد. در احکامی هم که برای ایشان از سوی دستگاه‌های مختلف صادر می‌شد بخاطر حضور ایشان در اطلاعات از نام‌های مستعار استفاده شده است.

احکام دادسرای انقلاب اسلامی که آقای کریم کریمی (کریم طریقت) را به عنوان ضابط دادسرا در امر نظارت بر گرانفروشی و احتکار ارزاق عمومی و قاچاق اجناس معرفی نموده و یا حکم فرمانداری که در آن کریم حقیقی (کریم طریقت) را به عنوان ناظر بر نانوایی‌ها معرفی کرده مؤید این موضوع می‌باشد.

شماره ۳۹۷۰۴	بسمه تعالی
تاریخ ۱۳۸۱/۵	 جمهوری اسلامی ایران
پیوست	دادسرای انقلاب اسلامی آذربایجان غربی
	ارومیه
	بسمه تعالی
	برادران - علی فرجی - کریم کریمی -
	بموجب این حکم به عنوان ضابط دادسرای انقلاب اسلامی
	ارومیه ماموریت دارید که در امر گرانفروشی و احتکار اوراق عمومی
	و قاچاق اجناس نظارت داشته و تخلف متخلفین در امورات بالا را
	طبق صورتجلسه‌ای یا راجع موازین شرعی و قانونی به ستاد و یا
	دادسرای انقلاب اسلامی گزارش نمائید ضمناً این برگ به عنوان -
	کارت شناسایی بوده و مجوزی برای ورود به منازل و یا انبار افراد بدون
	حکم دادستانی نمیباشد و به هنگام بازرسی ملزم به ارائه کارت و
	معرفی خود می باشید.
	دادستان انقلاب اسلامی ارومیه
	 ارومیه
	مدت اعتبار این کارت از تاریخ صدور دو ماه می باشد.

تعالی
شیرازی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کشور
استادان و اساتید
فصلی و اساتید

شماره ۱۹۰۰۰۰۰۰۰۰
تاریخ ۱۳۵۷/۱۰/۲۰
مهرت

برادر کریم حقیقی

موجب این حکم شما ابلاغ

میگردد روزانه از کلیه نانوایان در

سطح شهر ارومیه ام از لواش بزی و بپیری و تافتون
و غیره بازدید و چنانچه در نحوه کار و برخورد نانوایان
با مشتری و کیفیت نان پخته شده خلافی مشاهده
شود فوراً در محل صورتجلسه نموده و جهت
اقدام به فرمانداری منعکس نمائید . از همشهریان
شهید پرور و نانوایان متعهد انتظار داریم
که با برادر فوق در صورت نیاز همکاری نمایند .

فرماندار شهرستان ارومیه

فریدون منتظاری

خدایا خدایا تا انقلاب مهدی خمینی را نگه دار

جبهه، پایگاه اصلی

کریم دوباره عازم منطقه جنوب می شود. دیگر نمی شود این رفتن ها را اعزام نامید. چرا اینکه محل اصلی وی جبهه شده بود. خوشرویی و اخلاق کریم باعث شده بود که همه با او انس بگیرند. به نحوی که گاه در جدایی ها کار دست کریم می داد.

با صدای بلند می خندید وقتی می خندید احساس می کردم که یک بچه می خندد. از همه چیز فارغ بود. در گرما و در جاهای سخت می خندید.^{۴۸}

در اهواز در منطقه دب هردان با کریم آشنا شدم. خنده رویی و شوخ طبعی ایشان اولین رفتاری بود که از او دیدیم. هرگز چهره او را ناراحت ندیدیم. حتی زمانی که مجروح شد. یا زمانی که آتش دشمن سنگین بود و یا زمانی که همه راه ها بسته بود و اطلاعات عملیات باید آن راه را باز و پاکسازی می کرد. یا زمانی که شدیدترین فشار و سنگینی بود؛ می گفت خدا بزرگ است. خداوند قول داده و امام زمان حافظ و نگهدار ماست و مسیرگشایی و

۴۸- عربعلی قادری که با کریم صیغه اخوت خوانده بود.

راهگشایی می‌کند. به خدا توکل کنید. در عملیات والفجر ۴^{۴۹} قرار شد آقای میرحجت کبیری آنجا بمانند و من و کریم به جنوب برویم. آن روز بچه‌ها دمی شده و ناراحت بودند. غذا نخوردند. نمی‌توانستند دوری کریم را تحمل کنند. تا اینکه قرار شد من با آقا مهدی (باکری) صحبت کنم تا کریم همانجا بماند.^{۵۰}

کریم هر بار که از ارومیه می‌آمد حتماً حلوای گردوی «حسین مظلوم» هم برایمان می‌آورد. مادرشان هم ترشی «هفته بیجار» می‌گذاشت و کریم می‌آورد. این ترشی سرکه نداشت با آب شور یا آب تفاله انگور درست می‌شد. خیلی خوشمزه بود. ما هم زیاد می‌خوردیم و زود تمام می‌شد. یکبار به شوخی گفتم؛ کریم این ترشی که زحمتی ندارد. آبش را از دریا برمی‌دارید. سرکوپه‌تان هم از داخل جو، سبزی و هویج و خیارش را می‌گیرید. کریم خیلی جدی جواب داد نه اینجوری نیست. این ماجرا گذشت. یک‌بار ناهار آمدیم خانه کریم و بعد از ناهار یک‌باره مادر کریم گفت؛

۴۹- عملیات والفجر ۴ به منظور آزاد سازی بخشی از میهن اسلامی و ارتفاعات مهم منطقه، تصرف پیشرفتگی دشت شیلر، مسدود ساختن راه ورود گروهک‌های ضد انقلاب که از طریق دشت شیلر انجام می‌شد، تصرف پادگان پنجوین و گرمک عراق و خارج ساختن مریوان از زیر دید و تیر دشمن در منطقه شمالی شهر پنجوین عراق در جبهه شمالی جنگ با رمز یا الله، یا الله، یا الله از تاریخ ۱۳۶۲/۷/۲۷ به مدت ۳۳ روز در سه مرحله انجام پذیرفت.

۵۰- صفر عیسی‌زاده، فرمانده اطلاعات عملیات تیپ بیت المقدس که کریم نیز جانشین وی بود.

آقای مولوی باور کنید ما تمام وسایل ترشی را با پول می خریم. تازه دوزاری من افتاد که کریم همان ماجرای شوخی ما را آمده به مادرش گفته بود.^{۵۱}

خود کریم هم گاهی از خوشمزگی هایش تعریف می کرد و این خاطرات در میان رزمندگان نقل می شد.

خاطره بامزه ای را کریم برایمان تعریف می کرد و آن اینکه می گفت یک شب می رفتم منزل که از افراد شهربانی جلویم را گرفتند و پرسیدند اسم شب؟ آن وقت ارومیه نا آرام بود. گفتم نمی دانم برای همین مرا بازداشت کردند و آن شب در شهربانی ماندم. صبح گفتم اسم شب فلان بود. آنها گفتند چرا این را دیشب نگفتی؟ گفت من که می خواستم بروم منزل بخوابم دیدم اینجا نزدیک تر از خانه ماست.^{۵۲}

در همان سال (۶۲) تیپ ۶۶۲ بیت المقدس^{۵۳} تشکیل شده بود و بچه های خوزستان آن را مدیریت می کردند که بعدها پشتیبانی این

۵۱- مصطفی مولوی

۵۲- همان

۵۳- در سال ۱۳۶۲ در راستای نیاز سپاه و حساسیت زمانی و موقعیت جبهه های نبرد این یگان تحت عنوان تیپ ۶۶۲ بیت المقدس تشکیل شد. استقرار اولیه این تیپ در مناطق غرب کشور بود، اما بعدها در مناطق جنوبی کشور نیز اجرای مأموریت کرد. این یگان می توانست که نیروهای بومی را سازماندهی نماید و با عملیات های آفندی، دشمن را زمین گیر کند. بنا به تشخیص فرماندهان ارشد سپاه تیپ بیت المقدس به عنوان یگان سرزمینی در شهر

تیپ به آقا مهدی باکری یعنی لشکر ۳۱ عاشورا سپرده شد و آقا مهدی هم آن را سازماندهی کرد.

قبل از عملیات خیبر، آقا مهدی باکری شورای فرماندهی تیپ بیت المقدس را تشکیل داد که عبارت بودند از: آقای میر حجت کبیری، صالح الهیارلو^{۵۴}، محمد قنبرلو^{۵۵}، بنده و کریم طریقت. با کریم واحد اطلاعات عملیات را سازماندهی کردیم. در عملیات خیبر نیز دو گردان از این تیپ شرکت کردند.^{۵۶}

تیپ بیت المقدس مستقل و در دست دزفولی‌ها بود. مسئول اطلاعات و عملیاتش هم آقای «عیسی دارایی» بود. بعد که میرحجت کبیری به سمت فرمانده تیپ منصوب شد صفر عیسی‌زاده شد مسئول اطلاعات عملیات و کریم طریقت هم جانشینش. من و

سندج مستقر گردید. این یگان در ابتدا به عنوان تیپ ۶۶۲ و دو سال بعد به نام تیپ ۳۹ تغییر یافت که در دو جبهه غرب و در مقابل ضدانقلاب مسلح و در جبهه دفاع مقدس در برابر ارتش رژیم بعث آفند و پدافند می‌کرد. با توجه به موفقیت تیپ ۳۹ بیت المقدس در چند سال حضور خود در دوران دفاع مقدس و نیز تشخیص فرمانده کل سپاه مبنی بر اینکه کردستان به یک لشکر سرزمینی نیاز دارد، از سوی فرمانده معظم کل قوا این تیپ گسترش سازمانی یافت و در سال ۱۳۷۶ به لشکر عملیاتی ۲۲ بیت المقدس تبدیل گردید.

۵۴- شهید صالح الهیارلو متولد ۱۳۴۱ در شهرستان خوی و فرمانده گردان حضرت ابوالفضل (ع) لشکر عاشورا که در عملیات والفجر ۴ در تاریخ ۶/۸/۶۲ به شهادت رسید.

۵۵- شهید محمد قنبرلو متولد ۱۳۳۶ در شهرستان خوی که در منطقه عملیاتی کربلای ۸ در شرق بصره در تاریخ ۶۶/۱/۲۲ به شهادت رسید.

۵۶- صفر عیسی‌زاده

میر حسین فرازی، رحمت عبدالله نژاد^{۵۷} و صمد عباسی از بچه‌های ارومیه و فرخ عیسی‌زاده هم به آنها پیوستیم.^{۵۸}

برنامه شناسایی منطقه عملیاتی شروع و روزها و شب‌های پرکار کریم نیز آغاز می‌شود.

اولین مأموریت من و کریم در تیپ، در شناسایی منطقه عملیاتی والفجر ۴ در مریوان بود. که منطقه کریم ارتفاعات زیر کانی مانگا بود. یک معبری در منطقه عملیاتی والفجر ۴ بود که باز نمی‌شد و مسیر سختی بود. ما باید به دور از دید ارتش خودمان و عراقی‌ها کار می‌کردیم. ارتش خودمان حساسیت داشت که مبادا سپاه آنجا عملیات کند و نظم آنجا را به هم بریزد. ما ساعت ۱۰ شب بود که خط خودمان را پشت سر گذاشتیم و جلو رفتیم و به میدان مین رسیدیم. موقعیت با اطلاعاتی که ما گرفته بودیم تطبیق نداشت و مین‌ها جابجا شده بود. نمی‌دانم کار نیروهای خودی بود یا عراقی‌ها. در هر صورت کریم آنجا شروع به خنثی‌سازی مین‌ها کرد

۵۷- شهید رحمت عبدالله نژاد ثانی، متولد ۱۳۳۶ شهرستان ارومیه می باشد و در بسیاری از عملیات‌ها حضور و مسئولیت واحد مهندسی قرارگاه حمزه سیدالشهداء و فرماندهی گردان شهید جمعی را به عهده داشته. وی در عملیات والفجر ۸ پلی را طرح ریزی کرد که در پیروزی رزمندگان بسیار مؤثر بود. رحمت در حالی که بیش از دو ماه از مسئولیت جدیدش به عنوان فرمانده گردان عملیاتی امام حسین(ع) نمی گذشت در سحرگاه ۲۳ اسفند ۱۳۶۶ در حین عبور از رودخانه قره‌چای در منطقه عملیاتی بوکان به شهادت رسید.

۵۸- محمد کاغذچی، از دوستان و هم‌زمان کریم طریقت

که ناگهان در اثر انفجار یکی از مین‌ها شدیداً از ناحیه زیر چانه زخمی شد. به گونه‌ای که زبانش از زیر چانه دیده می‌شد. همان وقت چفیه‌اش را داخل دهانش کرد تا سر و صدا و ناله بلند نشود. تمام مسیر بازگشت را با آسیب شدیدی که دیده بود بدون سر و صدا به عقب برگشتیم و او را اول به مریوان و از آنجا به بیمارستان سنجندج منتقل کردیم.^{۵۹}

عملیات خیر نزدیک بود اما کریم بخاطر مجروحیتش نتوانست آنجا حضور یابد. خبر شهادت حمید و دیگر دوستان را صمد عباسی برایش در نامه نوشت.

... برادر کریم؛ من رفتم برادر مهدی را در لشکر دیدم و سلام شما را نیز برایش رساندم و جریان را برایش گفتم، گفت ما نامه را نوشته‌ایم. برادر محسن پیش نویس نامه را امضا کرده. دیگر ما نمی‌توانیم اقدام کنیم. نمی‌دانم می‌دانی یا نه برادر مهدی (حمید) نیز شهید شده است... و مرتضی یاغچیان^{۶۰} نیز شهید شده است. این خبرها را فقط به تو می‌نویسم و بس... ۶۲/۱۲/۱۷

۵۹- صفر عیسی زاده

۶۰- شهید مرتضی یاغچیان قائم مقام لشکر ۳۱ عاشورا متولد ۱۳۳۵ در تبریز که در عملیات خیر (اسفند ۱۳۶۲) به شهادت رسید و پیکرش تا سال ۷۵ مفقودالثر بود که در تفحص شهدا به میهن بازگردانده شد.

شماره ۴۰ - ۱۰۱ - ۱۰۱
تاریخ: ۱۳۵۸/۲/۲۰
پرست

به : ستاد منطقه ۱.۱ - پرسنلی

از : سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ارومیه - پرسنلی

موضوع : مأموریت برادر محترم **محمود لطف**

سلام علیکم

پیرو درخواست کتبی فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع)

بدینوسیله برادر فوق الذکر جهت خدمت در تیپ بیت المقدس بعدت

شش ماه معرفی میگردد ۰٪

امضاء: **سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ارومیه**
محمد **رضا شهبان**
مستند
تاریخ: ۱۳۵۸/۲/۲۰

همین نامه مذکور در مکاتبه صمد عباسی نشان می‌دهد که موضوع درخواست رسمی کریم برای حضور در تیپ بیت المقدس بوده که با ارسال نامه‌ای به ستاد منطقه ۱۱ اعلام می‌شود پیرو درخواست کتبی فرماندهی قرارگاه حمزه سیدالشهدا (ع) کریم طریقت را به مدت ۶ ماه از تاریخ ۶۳/۲/۱۵ به تیپ ۶۶۲ بیت المقدس مأمور نمایند.

شهادت حمید باکری برای کریم خیلی سخت بود. در یادداشتهای مختلفی که کریم در تقویم جیبی و سررسیدش نوشته اشاره‌هایی به حمید آقا دارد. در تقویم جیبی سال ۶۵ خود که روزهای شهادت فرماندهان را رقم زده، در روز ۶ اسفند آن یادداشت نموده است :

روزشهادت برادر حمید باکری قائم مقام لشکر عاشورا در عملیات پیروزمند خیبر، ۱۳۶۲. حمیدجان ما بندگان حقیر و گنهکار خدا را طلب کن. آری حمید معلم ما بود.

و در یادداشتی دیگر اینگونه عارفانه به توصیف حمید می‌پردازد:

حیلت رها کن عاشقا، دیوانه شو دیوانه شو

اندر دل آتش درآ، پروانه شو پروانه شو

زیارت لقاء قدوسی او تنها با طیران در ملکوت اعلا میسر

است و بس! آری برای پرواز بسوی او و برای نظر کردن به روی او

باید از همه چیز و همه کس رو برتافت. باید گذشت از همه ظواهر

فریبنده. باید عاشق شد. بلکه باید دیوانه شد. و مجنون وار آنقدر بر گرد بیکرانه او گردید تا پروانه سان محو شمع شد.

او از روزهای نخست جنگ تحمیلی چنین بود. هر فرصت و بهانه‌ای را به این مهم می‌پرداخت. او با بالهای قوی عاشقانه‌اش همه جا در تکاپوی دل داده‌اش بود و عاقبت در چرخش و پویش بلا انقطاعش مجنون وار او را در وادی «مجنون» یافت و حیات خاکیش در شراره عشق به او محو گردید و روح پرفتوحش به او حیاتی جاودانه و ابدی در جوار معشوقش عطا فرمود.

شهادت پر افتخار و حماسه آفرین سردار شهید حمید باکری در عملیات پیروزمند خیبر بر تاریخ بشریت بازگو کننده استمرار نبرد حق و باطل در پهنه گسترده زمین است. نبردی خونین و پر حماسه از نبرد هابیل و قابیل تا حماسه خونین کربلای حسینی و از کربلا تا کربلای‌های حسینی میهن اسلامی ایران که اکنون بار رسالتی عظیم را در جهت استقرار حق و تداوم این نبرد مقدس تا اضمحلال تمامی مظاهر کفر و شرک بر دوش می‌کشد و شهدای کربلای ایران در حقیقت طلایه‌داران و پیشتازان این حرکت الهی هستند. پاسدار شهید «حمید باکری» از خیل این کربلانیان است که در جبهه جزایر مجنون به درجه رفیع شهادت نائل آمد. روح شاد برادر حمید. راحت را تا آخرین نفس ادامه خواهیم داد.

کریم به حمید آقا عشق می‌ورزید و از این موضوع آقا مهدی نیز مطلع بود لذا به کریم مأموریتی می‌دهد.

آقا مهدی بعد از شهادت حمید نتوانست یا نخواست برود ارومیه. ولی بعدش به کریم طریقت سفارش کرد برود قم برای خانواده حمید خانه خوبی اجاره کند تا آسایش داشته باشند. بعد از شهادت خودش هم صفیه خانم^{۶۱} رفت آنجا.^{۶۲}

بعد از عملیات خیبر خانواده شهید حمید باکری را کریم به ارومیه منتقل می‌کند و سپس چون شایعه‌ای افتاده بود که پیکر حمید توسط نیروهای دیگری به عقب کشیده شده است لذا کریم ماموریت پیدا می‌کند تا به معراج‌های شهدا سر بزند تا خبری بیابد.^{۶۳} کریم ۱۹ سال بیشتر نداشت که حمید آقا در عملیات خیبر به شهادت رسید. اما خیلی خوش فکر بود. آقا مهدی کریم را مامور رسیدگی به خانواده حمید کرده بود. بعدها کریم می‌گفت می‌خواهم ازدواج کنم. من هم گفتم برادرت از تو بزرگتر است ولی کریم اصرار داشت که ازدواج کند. بعد از ازدواج گفت بخاطر رفت و آمدهایی که به منزل حمید داشت می‌خواست متاهل باشد.^{۶۴} یک وقت من همراه رحیم بنایی و کریم رفته بودیم مشهد. آنجا با هم عهد و پیمان بستیم که در بازگشت ازدواج کنیم. آن موقع موضوع جبهه و جنگ باعث شده بود که هر کسی حاضر

۶۱- همسر شهید مهدی باکری

۶۲- سید کاظم میر ولد از هم‌زمان شهید مهدی باکری

۶۳- محسن ایرانزاد از فرماندهان لشکر ۳۱ عاشورا

۶۴- مصطفی مولوی

نشود که به پاسدار جماعت دختر بدهد. کریم هم اصرار داشت که ازدواج کند. یک بار مادرم آمد و گفت که دختری هست که حاضر است با یک پاسدار ازدواج کند. بریم و ببینیمش. من گفتم دیدن لازم نیست همین قدر که او راضی شده تا با پاسدار ازدواج کنه کفایت است. کلی سرزنشم کردند که این حرفا چیه و بعد هم راه افتادیم رفتیم منزل آن خانواده. تابستان بود و آنها برای پذیرایی هندوانه آوردند. با خودم گفتم من که اهل چنگال و کارد که نیستم. چه کاری است که خودم را آنگونه که نیستم نشان دهم برای همین با دست یک قاچ هندوانه برداشتم. که بعدها که رفتیم خانه کلی بگو مگو روی این موضوع داشتیم. بعد هم که با ایشان ازدواج کردم گاه گذاری همان خاطره موجبات خنده ما بود. من و رحیم سال ۶۴ ازدواج کردیم و کریم هم سال بعد.^{۶۵}

یکی از نیروهای کریم^{۶۶} برخی از اتفاقات آن زمان و نیروهای که در آنجا خدمت می کردند را اینگونه توصیف می کند:

من ۶ ماه در خدمت آقا کریم بودم. از تاریخ ۶۳/۴/۲۰ از همان اوایلی که ما در تیپ ۶۶۲ بیت المقدس به جنوب رفتیم و در «دب هردان» مستقر شدیم. آن موقع سردار صفر عیسی زاده مسئول اطلاعات و عملیات بود و آقا کریم هم جانشین ایشان بودند. یک

۶۵- صمد عباسی

۶۶- مهدی آجودان زاده از میاندوآب، فرزند شهید نصرت اله آجودان زاده.

سری دوره‌های خاص را آنجا دیدیم مثل نقشه خوانی، تخریب، شناسایی و شنا.

آقا کریم جوان ۲۰ ساله‌ای بود و در میان ما چند نفر بودند که مُسن بودند. اجاقی، محرم اسکندریان، الهوردی رمضانی. اما اطاعت پذیری از فرمانده واجب بود. تهجد و عبادت کریم و داشتن تبسم همیشگی بر لبان ایشان او را خواستی می‌کرد و باعث می‌شد همه از ایشان اطاعت کنند. کریم پر جنب و جوش و تلاشگر بود و به بیت المال حساس بود. ما در محور پاسگاه زید به سمت محور شلمچه کار می‌کردیم.

از دوستان و افرادی که آنجا بودند عبارت بودند از رحیم آقامحمدپور که جانشین دوم عیسی‌زاده بود. شهید محسن اقدم، محرم اسکندریان، حبیب عیسی‌زاده برادر آقا صفر، الهوردی رمضانی، شهید اکبر تروید از بخش کشاورز میاندوآب، میرابراهیم اسماعیلی از نقده، شهید تقی نیری جوان، اسمعلی پروین زاده، فتاحی، شهید میر ابوالفضل حسینی از تکاب، حسنعلی محسنی و رضا اباذر خویی از خوی، رضا صادقی از سلماس، حسن زاده، سید هادی موسوی، صادق محمدی، امیر شمس و امین رضوان از تکاب، علیرضا خجسته از ارومیه قربان ساجدی از نقده، چوبانعلی عباسی، یوسف فطان، حسین رحیمی از گنبد و یک نفر هم بود به نام بهمن که از لرستان بود.

در دارخوین دوره غواصی می‌دیدیم که خود آقا کریم از مریان ما بودند. البته منطقه عملیاتی مورد شناسایی ما بعداً لو رفت و عراق به این منطقه آب رها کرد. که ما جمع شدیم و رفتیم به سندج.

یک شب در مرداد ماه بود که در منطقه زید رفتیم برای شناسایی به همراه صفر عیسی زاده و کریم طریقت و تروهید و اقدم و میرابراهیم اسماعیلی و آقای رضا خویی که تخریبچی بود هر کدام یک گونی برداشتیم و وارد یک تونلی شدیم و بعد از آن وارد یک کانال شدیم که بچه‌های ارتشی آن را می‌کنند و از بچه‌های ما هم به آنها کمک می‌کردند. آن شب خط از یک آرامش نسبی برخوردار بود و گاه گداری منوری یا تیر رسامی خودنمایی می‌کرد. محوری بود که شب پیش نیز آنجا کار کرده و تعدادی از مین‌ها را خنثی و از سیم خاردارها بریده بودیم. آقا کریم در یک قسمت، من و تروهید و عباسی را آنجا گذاشت و گفت نباید هیچگونه تیراندازی از اینجا شود و بعد خودشان رفتند ۵۰ متر جلوتر و به کار خنثی سازی و تهیه گزارش از وضعیت سنگرهای دشمن با دوربین‌های دید در شب مشغول شدند. حدود ۲۰ دقیقه‌ای نگذشته بود که میر ابراهیم اسماعیلی به یک تله منور گیر کرد و منور روشن شد. منطقه روشن شد و اینها در آن وسط دیده شدند. در آن لحظه از تمام سنگرهای کمین دشمن تیراندازی به آن سمت شروع شد. صدای یاحسین میر ابراهیم شنیده می‌شد که می‌گفت

وای سوختم. از همه جا تیر می‌آمد. کریم آقا آنجا جسارت کرد و میر ابراهیم را به هر زحمتی بود به عقب کشید. بعد صفر عیسی زاده هم کمکش کرد. کریم راضی نشد با آن وضعیت منطقه، یکی از نیروهایش آنجا بماند. در همان حین یک خمپاره ۶۰ هم افتاد کنار ما که اکبر تروهید هم آنجا مجروح شد. اما نمی‌خواست به عقب منتقل شود. در همان لحظه که میر ابراهیم را سوار آمبولانس ارتش می‌کردیم من رفتم و به آقا کریم گفتم که اکبر زخمی شده ولی به عقب نمی‌رود. آقا کریم آمد و با تحکم ایشان را به عقب فرستاد. چند روز بعد از این ماجرا بود که در واقع منطقه لو رفت. یک روز صبح که بیدار شدیم برویم به دیدگاه، من احساس کردم که زیر پایم خیس است. البته چون زیر پتوها نایلون می‌انداختیم لذا احساس نرمی زیر نایلون می‌گفت که منطقه خیس شده و بیرون آمده دیدیم که همه جا از آب پر شده که مجبور شدیم دو خاکریز از آنجا عقب نشینی کنیم. کریم آقا یک دوربین کانن داشت که همیشه همراهش بود. از همه چیز عکس می‌گرفت از آدمها از مواضع دشمن. عکاسی را دوست داشت. خیلی شوخ طبع بود و با حاج علی اوجاقی با هم شوخی می‌کردند و گاه به بچه ها آب می‌پاشید.

در پاسگاه زید؛ در پشت درژی که داشتیم و تقریباً در داخل خاک عراق قرار داشتیم، محلی بود که کریم و اکبر تروهید گودالی قبر مانند کنده بودند و خیلی از شب‌ها می‌رفتند آنجا، راز و نیاز می‌کردند.

کریم همین کارها را می‌کرد که می‌توانست رشد کند. یعنی تهذیب در کنار آموزش‌های علمی. برای همین در خاطره دوستان، برخی از ایثارگری‌های کریم و اخلاص و توکل او نقش بسته است. در پاسگاه زید که مستقر بودیم؛ یک شب از شناسایی که برگشتیم، همه خسته و کوفته بودیم و بعد از نماز صبح خوابیدیم. اما کریم نخوابیده بود و رفته بود همه لباس‌های بچه‌ها را که گلی شده بودند را شسته بود.

در منطقه «پاسگاه شور شیرین» و دشت حلاله در میمک^{۶۷} عملیات‌هایی شده بود لکن موفقیت آمیز نبودند. آقا مهدی به ما مأموریت دادند که برویم آنجا را شناسایی بکنیم. من و کریم و حاج حسینلو^{۶۸} بودیم. بعد از کلی پیاده روی در حدود ساعت ۱۲

۶۷- منطقه میمک به دلیل بر خور داری از موقعیت با اهمیت نظامی، همواره مورد توجه عراقی‌ها بوده است. ارتفاع لوبیایی شکل «میمک» در غرب استان ایلام واقع شده است و به دلیل نزدیکی‌اش با مرز ایران و عراق، یکی از نقاط سوق الجیشی و با اهمیت نظامی به شمار می‌رود. تنگه استراتژیک «بینا» در شمال غرب میمک و در بین ارتفاع بسیار مهم «چکر» واقع شده است. طول این تنگه بیش از ۵ کیلومتر به موازات تنگه «بینا» و در غرب آن واقع شده است و جاده مواصلاتی حلاله- گنجوان از این تنگه می‌گذرد. سرلشکر خلبان احمد کشوری در تاریخ ۱۵ آذر ۵۹ در این منطقه به شهادت رسید. عملیات‌های زیادی در این منطقه انجام شده که عملیات ضربت ذوالفقار، عملیات عاشورا، و عملیات نصر ۲ از آن جمله‌اند.

۶۸- شهید علی حاجی حسینلو متولد ۱۳۳۷ در شهرستان خوی که در اوایل سال ۱۳۶۳ به سمت قائم مقامی فرمانده تیپ بیت المقدس منصوب شد و بعدها در عملیات والفجر ۸ مسئولیت یکی از محورهای عمل کننده را به عهده گرفت و بعد از آزاد سازی شهر فاو در

ظهر به دشت حلاله رسیدیم. حاج حسینلو آن موقع رئیس ستاد تیپ بیت المقدس بود. بعد به گردنه‌ای رسیدیم که در دید دشمن بود. از ماشین پیاده شدیم تا باقی راه را پیاده برویم. چند تا آمبولانس سوخته آنجا بود. بعد به دیدگاهی رسیدیم که قرار بود از آنجا منطقه را شناسایی کنیم. کریم از حاج حسینلو خواست تا مسیر شیار ماندنی را که در روبرو بود، ادامه دهد. کریم راهی شیار شد و ما از دیدگاه با دوربین او را دنبال می‌کردیم که متوجه شدیم چند عراقی آنجا پشت سر کریم قرار گرفتند. داشتند سیم خاردار می‌زدند. کریم از آنها گذشته بود. نگران شدیم که یک وقت کریم اسیر نشود. کریم از دیدمان خارج شده بود و ما کاملاً مضطرب و نگران بودیم.

بعد از یک ساعت دیدیم یک نفر از سمت آمبولانس‌های سوخته ما را صدا می‌زند که دیدیم کریم است. گفتیم از کجا آمدی؟ چطور آمدی؟ گفت از شما که فاصله گرفتم متوجه عراقی‌ها در سمت چپم شدم. توسل کردم به آقا امام زمان و آیه «و جعلنا^{۶۹}» را خواندم. گفتم از دو حالت خارج نیست. یا مرا دیده‌اند و

بیست و یکم بهمن ۱۳۶۴ در حاشیه غربی اروند در داخل خاک عراق بر اثر اصابت ترکشهای توپ به شهادت رسید.

۶۹- آیه ۹ سوره یس: وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (و [ما] فراوی آنها سدی و پشت سرشان سدی نهاده و پرده‌ای بر [چشمان] آنان فرو گسترده‌ایم، در نتیجه نمی‌توانند ببینند.)

فکر می کنند که از نیروهای خودشان هستم و به راهم ادامه می دهم
یا اینکه به من حمله می کنند. وقتی متوجه شدم که مرا ندیده اند
مسیر را ادامه داده و از آن طرف شیار آمدم.^{۷۰}
خنده رویی، شجاعت، اخلاص و توکل وی از کریم آدمی
ساخته بود که همه را مجذوب خود می کرد تا جایی که عربعلی
قادری با او عقد اخوت می بندد.

وقتی رفتیم پیش مُلا موسوی تا صیغه عقد اخوتمان را بخواند
آن خطبه برایم خیلی جذاب بود. خصوصاً آن قسمتش که می گوید
وارد بهشت نمی شوم تا برادرم بیاید.^{۷۱}

من حالا دارم نسبت به ایام جنگ احساس پشیمانی می کنم.
چرا که ما به جنگ به دیده جبهه و جنگ و اولویت اصلی نگاه
نکردیم. جنگ برای ما موضوع جنبی بود. اما افرادی مثل کریم و

۷۰- صفر عیسی زاده

۷۱- خطبه عقد اخوت: وَأَخِيَّتُكَ فِي اللَّهِ وَصَافِيَّتُكَ فِي اللَّهِ وَصَافِيَّتُكَ فِي اللَّهِ وَعَاهَدْتُ
اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَكُتُبَهُ وَرُسُلَهُ وَأَنْبِيََاءَهُ وَالْأَنْمَةَ الْمُعْصُومِينَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ عَلَى أَنِّي إِنْ كُنْتُ مِنْ
أَهْلِ الْجَنَّةِ وَالشَّفَاعَةِ وَأُذِنَ لِي بِأَنْ أَدْخُلَ الْجَنَّةَ لَا أَدْخُلُهَا إِلَّا وَ أَنْتَ مَعِي. در راه خدا
برادرت شدم و در راه خدا دوست با صفایت گشتم و در راه خدا با تو دست دادم و با خدا
و فرشتگان و کتابهایش و رسولان و پیامبرانش و امامان معصوم (درو بر آنان) عهد کردم بر
اینکه اگر از اهل بهشت و شفاعت بودم و به من اجازه داده شد که وارد بهشت شوم، به
بهشت وارد نشوم مگر اینکه تو هم با من باشی.

اکبر کاملی^{۷۲} اولویت اصلی و اولشان جنگ بود. ما دو ماهی می‌رفتیم و برمی‌گشتیم. منتظر بودیم که عملیاتی در شرف انجام باشد تا برویم آنجا. اما آنها از قبل می‌رفتند. کارشان را انجام می‌دادند و زحمت جنگ را می‌کشیدند. آنها جزو خواص نیروهای جنگ بودند. هر چند من یک سال بزرگتر از کریم بودم اما عظمتی را در او می‌دیدم که خودم را پیش او کوچک می‌دیدم. کریم آنقدر ساده و بی‌آلایش بود که وقتی می‌خندید احساس می‌کردم که یک بچه می‌خندد.^{۷۳}

کریم هر جا که فرصتی برای خدمت پیدا می‌کرد دریغ نمی‌نمود تا از تخصص و وجود او استفاده شود. این مأموریت‌ها چه در جنوب یا در غرب برایش فرقی نداشت.

از سال ۶۰ ما روی مناطق کردنشین کار می‌کردیم و تحرکات ضدانقلاب را زیر نظر داشتیم. در سال ۶۳ کریم آقا هم به این عملیات پیوست و مسئولیت مرکز «شنود» قرارگاه را در برجک

۷۲- شهید علی اکبر کاملی متولد ۱۳۴۰ در محله هفت آسیاب ارومیه است. وی بی‌سیم-چی آقا مهدی باکری و در بسیاری از عملیات در کنار آقا مهدی بود تا اینکه در عملیات بدر از وی خداحافظی کرد. وی با آخرین مسئولیت خود در لشکر ۳۱ عاشورا به عنوان جانشین مخابرات در عملیات بیت المقدس ۲ در ماووت عراق در تاریخ ۶۶/۱۱/۲ به یاران شهیدش پیوست.

۷۳- برادر جانباز عربعلی قادری که یک پای خود را در جنگ از دست داده است.

سرو^{۷۴} به عهده گرفت. یکی دو ماه هم آنجا مستقر بود. که در عملیات ليله القدر خیلی مفید واقع شد.^{۷۵}

یکی از محلهایی که کریم اظهار عقیده و نظر کرده است همانا در وصیت نامه بوده است. چرا اینکه در وصیت نامه با توصیه‌های خود نوع نگاهش را به عالم هستی و به آخرت بیان می‌دارد. چندین وصیت نامه از کریم به یادگار مانده است که به مناسبت‌های مختلف در ایام حضورش در نزدیکی عملیاتها یا در مواقع حساس آنها را به نگارش در آورده است. برخی از این وصیت نامه ها مقید به تاریخنند اما برخی نیز فاقد تاریخ است. وصیت نامه‌ای که در ذیل می‌آید با توجه به محتوای آن که قید نموده که در روزهای تاسوعا و عاشورا قرار گرفته‌ایم مربوط به عاشورای سال ۶۲ یا ۶۳ (۶۲/۷/۲۵ یا ۶۳/۷/۱۴) می‌باشد.

بسم الله الرحمن الرحيم

نصر من الله و فتح قريب

اللهم ارزقنا توفيق الشهادة في سبيلك تحت راية نبيك مع

اوليائك

۷۴- سرو یکی از شهرهای استان آذربایجان غربی ایران است. این شهر در بخش «صومای برادوست» شهرستان ارومیه جای دارد. شهر سرو در ۵۵ کیلومتری و در شمال غرب شهر ارومیه قرار گرفته است. سرو شهری مرزی است و حالتی گمرکی و ترانزیتی دارد.

۷۵- یوسف حامدی

به نام الله یگانه پاسدار حرمت شهیدان و سپاس و حمد بر خدای یکتا که خدایی سزاوار اوست و تنها او قابل ستایش و پرستش است خدایی که ستارالعیوب و غفارالذنوب است.

سپس درود و سلام بر محمد رسول الله (ص) خاتم الانبیا و علی ولی الله و فرزندش مهدی (عج) خاتم الاوصیا، [و] نایب بر حقش چهره درخشان آسمان ولایت فقیه امام خمینی که ما را [از] راه جهنمی که ناخواسته می‌پیمودیم آگاه ساخت و به صراط مستقیم رستگاری هدایت نمود.

چندی بود دریافته بودم که هدف از زندگی در این دنیا خوردن و خوابیدن و یک زندگی صرفاً مادی نیست. هدف والاتر از آن است. هدف رسیدن به خداوند و رسیدن به صفات عالیه خداوندی است. هدف سرکوبی نفس اماره و هواهای شیطانی و پرواز نفس مطمئنه به سوی خداوند است. پس برای رسیدن به این هدف دریافتم که جبهه بهترین جای برای اجرای آن است لازم است بگویم به آنهایی که در پشت جبهه مخصوصاً کردستان مظلوم و اطراف آن مشغول خدمتگزاری هستند آنها در پشت جبهه مهمتر است و باید در مقابل تمامی مشکلات کاری و دفاع از آیین اسلام عزیز و مقابله با تمامی آنهایی که دشمن دین و قرآن هستند و سد راه انقلاب اسلامی می‌باشند اعم از دشمنان خارجی و داخلی و ضد انقلابیون ضد خلق خدا که خود را به مردم با اعمال پلیدشان نشان دادند. خدمت این بنده حقیر در کردستان و پشت جبهه مهمتر

بود ولی به علت ترس و اغفال و گمراهی و دلبستگی به دنیای مادی و تجملات به جبهه رو آوردم. پس در صدد برآمدن تا از پی نبرد با دشمنان اسلام در سراسر جهان به جبهه بیایم. حال اگر در این راه خداوند لیاقت شهادت خالصانه را به من عطا بفرماید تا با حضور خود در جبهه و با نثار جان خود ندای مظلومانه مسلمین را به گوش جهانیان در خواب برسانم تا اینکه جهانیان به حقانیت اسلام پی ببرند و به قیام علیه ظالمین قد علم نمایند تا رضایت الهی را جلب کنند.

ای ملت غیور و شهید پرور قهرمان؛ توجه داشته باشید که اگر اسلام تاکنون برای جهان ناشناخته مانده بر اثر نداشتن رهبری بیدار و آگاه بوده است و بدین جهت از شما می خواهم که قدر مقام رهبری را بدانید و به پیامها و رهنمودهایش و فرامین او عمل نمایید. بنابر این شما را وصیت می کنم :

۱) امام عزیز را یاری کنید و ندایش را که ندای هل من ناصر حسینی است لبیک گوئید.

۲) از آیت الله العظمی منتظری و دیگر روحانیت متعهد و مبارز به خاطر پیشرفت انقلاب و جهانی شدن اسلام اطاعت کنید.

۳) جبهه ها را خالی نگذارید که خدا با ماست و آخر سر پیروزیم بنا به وعده الهی «اليس الصبح بقريب»

۴) به طلاب علوم دینیه توصیه می کنم که اگر شده یک ماه در سال به جبهه ها بروند تا ایمانشان نسبت به خدا و معاد تقویت گردد.

۵) به دشمنان اسلام و انقلاب اسلامی اعم از خارجی و داخلی، چه آنان که مشغول توطئه و مقابله با انقلاب اسلامی هستند و چه آنان که در کنار، منتظر فرصت نشسته‌اند و چه آنان که در هر لباسی خواه در لباس روحانی، سپاهی، بسیجی و سایر نفوذ کرده‌اند و در کار انقلاب و مردم مستضعف کارشکنی می‌کنند، توصیه می‌کنم که به راه راست بیایند و در کنار این توده مواج مردمی قرار گیرند که برای بیمه کردن این انقلاب اسلامی و حفظ خاک میهن اسلامی تا حال با دادن مال و جان و صد هزار شهید و معلول و مجروح که فدا کرده‌اند و اسیر داده‌اند، و گرنه از همین ملت چنین تو دهنی خواهند خورد که دیگر نتوانند از جایشان بلند شوند.

۶) به برادران سپاهی و بسیجی وصیت و سفارش می‌کنم که با هوشیاری کامل مواظب افرادی که در داخل آنان نفوذ کرده‌اند و به انقلاب اسلامی لطمه می‌زنند باشند. و با آنان برخورد جدی داشته باشید و گرنه حرمت خون شهدا را نگه نداشته و به خون آنان خیانت کرده‌اید.

و در آخر از همه امت حزب الله، خواهران و برادران می‌خواهم که برای فرج حضرت مهدی (عج) عدالت گستر و سلامتی امام و پیروزی هر چه سریعتر رزمندگان اسلام و فتح کربلا و قدس عزیز به دست آنان، دعا کنند. که هر چه داریم از همین دعاهاست. به قول امامان معصوم دعا حربه مومن است. تقوی را نصب العین خود قرار دهید که در سایه تقوا و عمل صالح است که

می توان با عمل، کمی سختی، خوشی سعادت زیادی را در آخرت ابدی برای خود به دست آورد. پس به دنیا و چیزهای آن اهمیت ندهید و دل نبندید که دنیا گذرگاه است نه قرارگاه و به فکر آخرت باشید.

دوستان و برادران سپاهی و بسیجی ام سفارش می کنم که حمایت خود را از سپاه و بسیج کم نکنید و مساجد را خالی نگذارید که سپاه و بسیج بازوی ولایت فقیه است. از آنان می خواهم از روحانیت در خط امام حمایت کنند و در مقابل آنان که با ولایت فقیه مخالف هستند محکم بایستند و از وابستگی به احزاب و دسته جات خودداری و پرهیز نمایند و در مسیر و خط حزب الله قدم بردارند و قدم هایشان خالصاً الی الله باشد تا از جنداللهیون واقعی قرار گیرند.

از تمامی برادران و دوستان و آشنایان و عموم حلالیت می طلبم و اگر از این بنده حقیر ضعیف و روسیاه خدا اذیتی و آزاری رسیده به خاطر خداوند ببخشند و از همه شان می خواهم تا برای آمرزش گناهانم دعا کنند که خیلی گناهکار بوده ام و در تمامی پیشامدها و ناگواریهای تلخ مقاومت داشته باشید که مقاومت به خاطر خدا عبادت است و در تمامی پیشامدها به خداوند رحمان توکل نمایید که خداوند دانا و بیناست.

به خانواده ام مخصوصاً به مادرم دلداری بدهید و به امام حسین و یاران با وفای او گریه و عزاداری نمایند.

سلام بر پدر و مادر اهل خانواده. سلام به تمامی آشنایان و بستگانم.

سلام به پدر عزیز؛ که ان شاء الله مرا حلال بکنی و مواظب اهل خانواده بخصوص مادرم باش. من شرمندهام که نتوانستم فرزند خوبی برایتان باشم. فرزندی که شما تحویل جامعه دادید باید سر در راه خدا بدهد و چونکه مسلمانی هستید و از طبقه مستضعف می باشیم.

سلام به مادر عزیزم که چگونه و با چه زحمات و دردها و مشکلات و نابسامانیها مرا تربیت نمودی و چگونه او را به جبهه فرستادی و چگونه به شهادت رسید. مادر ببخش که فرزند خوبی برایت نبودم و این را با دل سیاه اقرار می کنم. شیرت را به من حلال کن تا در نزد خداوند تبارک و تعالی سرافکنده و سر به زیر نباشم و تو هم هیچ ناراحت مباش که خوب امانت را به صاحب اصلیش برگرداندی و در پیش خانم زهرای مرضیه روسفید و سربلند هستی ان شاء الله.

خواهران و برادرانم و سایر بستگان مهربانم همیشه در خط اسلام قدم بردارید و همیشه به فکر اسلام باشید. فرزندان را طوری تربیت کنید که در رکاب امام عصر (عج) شمشیر بزنند.

برادر ارجمند و صادق بزرگوارم رحیم، من برایت برادری نمونه نبودم و از آنجایی که احترام شما را باید نگه می داشتم سهل انگاری و سستی نموده ام که ان شاء الله مرا حلال می کنی و در سر

نمازهایت که با حضور قلب می‌باشد دعایم میکنی. که ان شاء الله خداوند از تمامی گناهانم درگذرد و تمامی اعمال مرا جزای خیر دهد. برادر رحیم به فکر اسلام باش و اسلام دینی است از همه مسلک‌ها و ادیان بالاتر و والاتر که خداوند وعده مؤمنان را در آخرت بهشت قرار داده است. پس ما که مسلمانیم باید جان خود را در راه ایفای احکام اسلام فدا سازیم تا قدرت های شیطانی و استکباری نتوانند بر عموم مردم مستضعف جهان و خصوصاً مسلمین حکومت نمایند و تا اینکه نسلهای آینده مسلمین زندگی توام با تمامی رفاه و امکانات را داشته باشند.

وحید جان تو [و] امثال تو آینده ساز ایران اسلامی خواهی بود. خود را چنان به بار بیاور که بتوانی مسئولیت مسلمان بودن و خدمت کردن را به اسلام و مسلمین داشته باشی به لحاظ اینکه اسلام به انسانهای متعهد و مکتبی و متکی به خدا نیازمند است. که در زندگی بیش از هر چیز به فروغ الهی که در دل انسانهاست اهمیت دهند و با ایمان به خدای یکتای علیم، قدیر، سمیع، بصیر، رحمان و رحیم و پیامبران بزرگوارش به پیروی از خاتم پیامبران و کتابش قرآن و از ائمه معصومین (سلام الله علیهم اجمعین) و اهتمام به ذکر و یاد خدای و نماز با حضور قلب، روزه [و] عبادات دیگر و انفاق و ایثار و صدق، جهاد بی امان در این راه و حضور پیگیر در جماعت و انس با مردم راه سعادت را به روی خود باز گردانند.

«شهید به معنای دگرگونی در خاندان اسلام برای خودسازی و خود را برای شناخت بهتر در حرکت مکتب اسلام سوق داده» (شهید بهشتی)

بارپروردگارا تو تمام مردم را در روز قیامت روزی که وعده دادی و هیچ شکی در آن نیست جمع می سازی . این وعده قطعی است و هرگز نقصی در آن نخواهد بود. ما سپاهیان و بسیجیان اگر این لباس را به تن کردیم به عشق شهادت و جهاد است.

وَمَنْ يَتَّبِعْ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ (ال عمران ۸۵) اگر کسی غیر از اسلام راه و یا روشی را انتخاب کند از او پذیرفته نخواهد شد و او در آخرت از زیانکاران است.

تا چند صبحی دیگر به مهمانی امام حسین (ع) خواهیم رفت و شما دریای بیکران مسلمانان از هیچکس غیر خدا هراسی نداشته باشید. اگر دنیای ما را محاصره اقتصادی کنند ما فرزند رمضانیم و پیشوایمان محمد(ص) و علی علیه السلام است. اگر ما را محاصره نظامی کنند فرزند محرم و پیشوای ما حسین ابن علی علیه السلام است.

پدر و مادر عزیزم اگر شهادت نصیب من شد البته من گناهکارم و سعادت آن را ندارم ولی اگر داشته باشم نگران من نباشید من راهم را انتخاب کرده‌ام و خوب راهی است و من و برادرانم و دوستانم همه داوطلبانه برای اجرای دستور خدا جهاد در

راه دین او را انتخاب کردیم. بسیار خوشحال هستیم. اما مادرم، دلم شور می‌زند و عشق ملاقات حق دارد و فکر می‌کنم که با شما روز قیامت پیش هم خواهیم بود و ناراحت نباش زیرا من از فرزندان ام لیلا (علی اکبر و قاسم و ...) برتر و بالاتر نیستم. طبق گفته قرآن «کل نفس ذائقه الموت» هر کس طعم و مزه مرگ را خواهد چشید. پس چه بهتر که آن مرگ شهادت در راه خدا باشد. نامه‌ای که می‌نویسم از دیار کربلائیان می‌نویسم. روزهای عاشورا و تاسوعا است. باری مادر ناراحت نشو و نگو فرزندم شهید شد باری نگو ناکام بود افتخار کن که تو فرزندی در راه خدا دادی باید به این سعادت افتخار کنی اما پدرم مرا حلال کن چون از اول عمرت کار می‌کردی و ما را بزرگ کردی. باری امیدوارم برادرانم را هم را ادامه دهند. برای من گریه نکنید و به هیچ وجه سیاه تن نکنید و ضد انقلاب روحیه شما را ضعیف نکند. مرا حلال کنید و همه اقوام و خویشاوندان سلام برسانید. توصیه دیگر؛ پدر و مادر ناراحت نشوید.

مرا عشق حسین دیوانه کرده

دلم را خالی از بیگانه کرده

دل و عشق حسین در راه چو گنجی است

که جا در گوشه ویرانه کرده

در گلشن عشق همچو خاری بودم

بر دامن گل کم از غباری بودم

آروز برین رتبه رسیدم که امام

فرمود که کاش پاسداری بودم

خدا یا تا مرا پاک نکرده‌ای خاکم مکن

البته کریم در برخی از یادداشتهای خود اظهار عقیده نموده و دیدگاههای خود را بیان داشته است. گاه دل نوشته و مناجات‌هایی با معبود خود داشته است. در یک یادداشتی که کریم نوشته است از اسلام ایرانی و آمریکایی سخن به میان می‌آورد. گویی این سخنان را برای امروز ما به یادگار گذاشته است:

ما فرزندان امام خمینی هستیم و در راه او که راه حسینی است به پیش می‌رویم.

انقلاب اسلامی ایران آغاز جهاد بر علیه کفر جهانی است.

ما اسلام انقلابی نمی‌خواهیم. ما اسلام ایرانی نمی‌خواهیم. ما وطن پرست و ایران پرست نیستیم. بلکه ما انقلابی اسلامی و ایران اسلامی می‌خواهیم. ایرانی می‌خواهیم که در آن بتوانیم خدا را پرستش نماییم و اگر در وطن‌مان این کار برای‌مان میسر نباشد به تبعیت از رهبران و پیامبران حضرت محمد(ص) از وطن حتی اگر آن وطن مکه باشد هجرت خواهیم نمود تا گوشه‌ای را بیابیم که بتوانیم در آن خدای یگانه را پرستش نماییم.

ما فرزندان امام حسین هستیم و در راه او که راه حق است پیشقدم می‌رویم
انقلاب اسلامی ایران آغاز چهارم بر علیه کفر جهانی
ما اسلام انقلابی می‌خواهیم و ما اسلام ایرانی می‌خواهیم ما وطن پرست و ایران پرست هستیم
بلکه ما انقلابی اسلامی و ایران اسلامی می‌خواهیم ایرانی می‌خواهیم که در آرزوی بقا نیستیم هزاران پرستش
نمائیم و اگر در وطن این کار برایمان میسر نباشد به تبعیت از رهبران عزیزمان حضرت محمد (ص)
از وطن حتی از آن وطن که باشد هجرت خواهیم نمود تا گوشه‌ای را بیابیم که بتوانیم در آن هدای
شمان را پرستش نماییم.

گاهی نیز نه در حد وصیت‌نامه، بلکه به عنوان توصیه در لابلای
تقویم خود مطالبی را برای خانواده گوشزد می‌نماید. در صفحه ۱۲ تیر
ماه تقویم سال ۶۳ خود خطاب به خانواده نوشته است:

مادرم؛ همچنان که من افتخار می‌کنم که شهید شوم، تو نیز
باید افتخار کنی که پسرت را در راه اسلام و قرآن داده‌ای. از
پروردگار می‌خواهم که هم من و هم تو از این امتحان الهی سرفراز
بیرون آئیم و نزد خالق یکتا روسپید باشیم.

خواهران و برادرانم، پس از شهادت من، پر خروش‌تر از
همیشه با دشمنان اسلام به مبارزه برخیزید و راه مرا ادامه دهید. از
شما می‌خواهم که در راه خدا گام بردارید و جلوی نفس سرکش و
راحت طلب را بگیرید و در دعاها و نماز جمعه‌ها و نیایش‌های شبانه
شرکت جوئید و دعای همیشگی به جان امام را فراموش نکنید.

<p>شهادت مظلوم آیت، دکتر بهشتی: با بودن مردم انقلاب ندایم خود را تقصیر خواهد کرد.</p>					<p>سه شنبه ۱۲ تیر شوال ۳ JULY 3</p>	
تاریخ ارجاع	تاریخ برگزیده	کارهایی که تحویل میدهیم	تاریخ ارجاع	متنول اجرا	کارهایی که تحویل میگیرم	
					۱	
					۲	
					۳	
					۴	

ما درم . همچنان که من اعتقاد دارم که شهید شوم تو نیز باید اعتقاد کنی که شهید
 در راه اسلام و قرآن داده ایم . از بروردن طریق ضلالت که هم من و هم تو از این
 استخوان ایمن سرخرازی بیرون آیم و نزد خالق یکتا برسید باشیم .
 خدایا و برادرانم ، پس از شهادت من ، پروردگار را از همین با دشمنان اسلام به مبارزه
 به عزیز و راه مرا ادامه دهید از شهادت مرا هم که در راه خدا گام بردارید و بهای
 نفس و سرکش و رامت طلب را بگذرید و در دعاها و نمازها و نیایشهای شبانه
 مشورت کنید و دعاها و نیایشهای من را جان امام را فراموش نکنید

برخی توصیه‌های شفاهی هم به دوستان داشت که در خاطرات
 آنان جایگاه ویژه‌ای دارد. خصوصاً در مورد مسایل اخلاقی و
 خودسازی چه اینکه کریم به این مسایل حساسیت خاصی داشت.

یک بار که در منطقه به دیدن کریم رفته بودیم، پرسید از
 منطقه چه خبر؟ گفتم در شهر بدحجابی زیاد شده است. گفت
 تقصیر بدحجاب‌ها نیست. تقصیر چشم‌های ماست که آنها را تحویل
 می‌گیریم.^{۷۶}

کریم نسبت به مسایل ناموسی خیلی حساس بود. آدم با
غیرتی بود.^{۷۷}

با این خصوصیات کریم سعی می کرد در هر جا که باشد تبعیت
از سلسله مراتب فرماندهی را هم در کنار داشته های خود داشته باشد.
چه اینکه در سال ۶۳ به خاطر مسایلی که در تیپ بیت المقدس پیش
آمد، کریم از اظهار نظر خودداری نمود تا مگر خود را مطیع نشان
داده و هر گونه شائبه همشهری بازی را از اذهان بزدايد.

کریم هیچگاه از مقام و موقعیتش استفاده نابجا نکرد. حتی آن
موقع که ما را از تیپ بیت المقدس کنار گذاشتند بخاطر اظهار نظر
فردی به نام «بهشتی» که اهل سلماس بود و بعد منافق از آب درآمد
و کالک عملیاتی منطقه را با خود برد، نخواست اقدام خاصی بکند
تا مگر شائبه طرفداری از همشهری در آن باشد.^{۷۸}

البته گاهی هم شده بود که به خاطر دوستانش مورد ملامت قرار
گیرد. یکی از دوستان نزدیک کریم، احمد غفاری نام دارد و در سپاه
با هم خیلی رفیق بودند. احمد تلاش زیادی می کند تا کریم را به واحد
خودشان ببرد ولی این امکان برایشان فراهم نمی شود. احمد هیکل
تنومندی داشت و خیلی هم به امور تدارکات شکم و خورد و
خوراکش می رسید.

۷۷- عربعلی قادری

۷۸- محمد کاغذچی

مدتی را در اهواز و در منطقه پاسگاه زید به واحدی که کریم آنجا بود رفته بودیم. دوستانی که در جنوب بودند برای مرخصی می آمدند ارومیه و ما هم برای مرخصی می رفتیم جنوب! من همیشه کلمن آب را پر می کردم از آب طالبی. آب طالبی را هم می رفتیم از اهواز تهیه می کردیم. یکبار که برای خوردن کباب رفته بودیم اهواز، در راه بازگشت آقا مهدی ما را دید و چراغ داد و رفتیم کنار جاده. آقا مهدی آمد و حال و احوالی از ما گرفت. وقتی چشمش به کلمن آب افتاد در خواست یک لیوان آب کرد. وقتی لیوان را پر کردیم و خوردند. گفتند شما همیشه کلمن تان پر از آب طالبی است؟ چون یکبار هم از ما آب خواسته بودند و ما به ایشان آب طالبی داده بودیم. آقا مهدی رو به کریم کرد و گفت: مگر همه رزمندگان در کلمن شان آب طالبی است؟ فهمیده بود که ما گاهی هم برای خوردن کباب به اهواز می رویم. گفت این ماشین بیت المال را برمی دارید می روید کباب بخورید؟ آن هم اهواز؟ کریم سر بزر انداخت و من گناه موضوع را به گردن گرفتم.^{۷۹}

کریم عاشق جبهه بود و عاشق آقا مهدی بود. و این در رفتار و حرکات و سکناش پیدا بود. هر بار کریم به ارومیه می آمد مدتی را در شهر بود و بعد دوباره اعزام می شد به منطقه. در تاریخ ۶۳/۱۱/۱ مأموریت وی در تیپ بیت المقدس به پایان می رسد. اما از احکام

مأموریتی که بعد از این تاریخ برای وی از سوی تیپ صادر شده است نشان می‌دهد که هنوز در این واحد مشغول به خدمت بوده و برای انجام شناسایی مناطق، فعال بوده است.

سال ۶۳ رو به پایان بود که عملیات بدر^{۸۰} آغاز می‌شود. کریم در شرق دجله بر اثر اصابت ترکش و استنشاق گازهای شیمیایی مجروح می‌شود. ابتدا ایشان را به اهواز و بعد به دزفول و از آنجا نیز به شیراز منتقل می‌کنند. بعد از مداوای نسبی به ارومیه انتقال داده می‌شود تا دوره نقاهت و استراحت خود را بگذرانند.

۸۰- عملیات بدر در شب ۲۰ اسفند ماه ۱۳۶۳ و در ساعت ۲۳ با رمز یا فاطمه الزهرا سلام الله علیها از دو محور عمده در حد فاصل العزیز تا القرنه آغاز شد. عملیات پس از ۸ روز جنگ و گریز و مقاومت با آزادسازی روستای ترابه، لحوک، نهران، فجره و تصرف بیش از ۸۰۰ کیلومتر مربع از زمین های هور و تصرف جاده خندق (الحجره ده) به طول ۱۳ کیلومتر که فاصله آن با راه بصره- العماره ۶ کیلومتر است، به پایان رسید. نیروهای خودی طی چند روز با مقاومت در برابر پاتک های متوالی و سنگیت زرهی عراق، ساحل خشک شرق دجله را تخلیه و به تثبیت مواضع جدید در هورالعظیم بسنده کردند. در جریان عملیات بدر مهدی باکری فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا، عباس کریمی فرمانده لشکر ۲۷ محمد رسول الله صلی الله علیه و آله، ابراهیم جعفر زاده فرمانده تیپ ۱۸ الغدير، ولی الله چراغی فرمانده تیپ ۲۱ امام رضا علیه السلام، اسماعیل صادقی ستاد لشکر ۱۷، علی تجلابی فرمانده آموزش قرارگاه خاتم النبیا صلی الله علیه و آله و تنی چند از فرماندهان سپاه و ارتش به شهادت رسیدند.

بعد از خبر شهادت حمید آقا در عملیات خیبر، خبر شهادت مهدی باکری در عملیات بدر او را منقلب می کند.

اعتماد آقا مهدی به کریم زیاد بود به گونه ای که مسئول نیروی انسانی لشکر عاشورا می گفت قبل از عملیات ها آقا مهدی لیستی می دادند و می گفتند اینها در عملیات باشند. از ارومیه بابا ساعی و آقا کریم حتماً باشند. آقا کریم نیز اطاعت بی چون و چرا می کرد. اگر آقا مهدی می گفت برو داخل آتش چیزی نمی گفت و اطاعت می کرد. اعتماد و اطمینان خاصی به آقا مهدی داشت.^{۸۱}

اوج ارادت کریم به این دو شهید بزرگوار آنجاست که دست به تهیه ویژه نامه ای برای این دو کبوتر خونین بال می زند. عباراتی که در این متون مشاهده می شود حکایت از دلباختگی وی به این شهیدان است.

شهید کسی است که وجودش سرشار از عشق به خداست. هر نفسش زیارت خداست و هر قدمش نفی طاغوتیان و ستمگران است.

شهیدان پاداران راستین حدود الهی و راهگشایان گمشدگان از راه خدا و لیبک گویان (هل من ناصر ینصرنی) از حلقوم مبارک سالار شهیدان عالم حضرت اباعبدالله الحسین هستند.

حمید و مهدی به راستی مردان دلسوز و پرتلاش بودند. مردان منطق و مردان کار، امین و باوفا، صادق و مخلص، صبور و بردبار تا آخرین نفس به انقلاب و به امام عزیز وفادار ماندند و تا آخرین رمق از توانشان برای اسلام و انقلاب اسلامی از جان مایه گذاشتند.

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُ وَمِنْهُمْ مَّن يَنْتَظَرُ وَمَا بَدَّلُوا تَبْدِيلًا. (احزاب ۲۳)

در هنگامی که عملیات پرشور رزمندگان پرتوان اسلام در جبهه‌های نبرد و پیروزی‌های درخشان سپاهیان اسلام که در مصاف با خصم زبون با عملیات بدر که منجر به آزادسازی بخش وسیعی از خاک دشمن و انهدام مقادیر قابل توجهی تجهیزات و نفرات ارتش مزدور بعثی گردید، بار دیگر جمعی از یاران اباعبدالله دعوت حق را لبیک گفته و به محبوب خویش پیوستند. در این رهگذر قافله سالار مسافران طریق حق، شهید پاسدار مهدی باکری، فرمانده لشکر ۳۱ عاشورا، معلم ایمان و تقوا و ایثار و استقامت با پیوند خون خویش به خون شهدای بدر به دیدار باقی شتافت.

شهادت پرافتخار سرداران رشید اسلام برادران شهید حمید و مهدی باکری را به امام زمان (عج) و نایب برحقش امام خمینی و به خانواده ارجمندش تبریک و تسلیت عرض نموده و پیمان خون می‌بندیم که تا رفع فتنه از عالم از پای نخواهیم نشست.

با یاد و نامشان همواره در طریق پاکشان گام زنیم و آرمان والای آن دو و سایر شهدا را که جز اعتلای اسلام و حفظ و صیانت

از انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی نبود، عزیز و گرامی داریم و همچون آن دو شهید بزرگوار تا پای جان از این آرمان‌های مقدس حمایت و نگاهبانی کنیم.

درک و بینش قوی، مبارزه و استقامت تا آخرین درجه و سرانجام شهادت و امضای عهدنامه الهی با خون خویش از ویژگی‌های مالک اشتر جبهه‌ها برادر مهدی بود.

ما نیز در این مقطع باید به پیروی از سردار شهید اسلام بار سنگین رسالت خود و حمایت از دین خدا را به آخر رسانده و خون خود را نشانه وفای به عهد خویش قرار دهیم.

مهندس مهدی باکری یکی از چهره‌های شناخته شده و برجسته از افسران رشید و سرداران قهرمان سپاه اسلام بود و از بزرگ‌ترین فرماندهان و نام‌آوران این انقلاب در طول مبارزه با رژیم منافور پهلوی و ایادی داخلی‌اش بعد از پیروزی انقلاب در کردستان و بالاخره در جنگ تحمیلی به شمار می‌آید.

فداکاریهای شهید عزیزمان در راه پیشبرد و پیشرفت و تقویت قوای کفر ستیز اسلام در مقابل جنگ نابرابر تحمیلی شرق و غرب و دلاوری‌های او در تمامی عملیات‌ها جان و روح تازه دیگری به رزم‌آوران در نبرد و ستیزها می‌داد و از افتخارات سپاه پاسداران شمرده می‌شود.

آقا مهدی سردار رشید و افسری عالیقدر و شایسته و بازوی توانمند و پشتیبان ولایت فقیه و پشتوانه بسیار پر قدرت سپاه پاسداران بود.

ابعاد وجودی آقا مهدی:

۱- دارای علم و حکمت

۲- قوت نفس

۳- شهامت و شجاعت

۴- ثبات قدم در راه دین خدا

۵- مبارزه تا شهادت

۶- طالب شهادت

حمید جان و مهدی جان

بیایید و شکوه رزمگاه عاشقان را بر دیدگان مشتاقان تصویر کنید. اگرچه خودتان ترسیم زیبای فرجام عشقید. بیایید دوباره حدیث پوچی ماندن را زمزمه کنید. اگرچه خودتان روایت پرسوز رفتن را [زمزمه کردید].

حمید جان و مهدی جان بیایید و باز هم به نماز بایستید تا ما حقیران اقتدا کنیم. تا در سجودتان شراره‌های شهود را و در قنوتتان تمنای شهادت را به تماشا بنشینیم. بیایید و باز هم آیین صلابت و طریق هدایت را بر سینه‌هایمان نگارش کنید. در شما یاد یادآوران دیرین را و در شما یاد یادآوری چون شما را دیده‌ایم و شما را

رویشی از خونبارش یاران [را دیده‌ایم]. در انتظاریم که بارش
خونهایتان یادآوران دیگر را ثمر دهد.
شهید آقا حمید و آقا مهدی انسان‌های آزاده بوده‌اند و زیر
بار ظلم و ستم هیچ قدرت استکباری نرفتند و همچنان در عمل نشان
دادند.

وقتی به یاد شهیدان مان می‌افتادیم به دیدار آقا مهدی می‌رفتیم
(همچنان که در هجرت آقا حمید رفتیم) چرا که همه شهدای ما در
وجود آقا مهدی خلاصه شده بودند و حالا وقتی به یاد آقا مهدی
می‌سوزیم حتی مزارش را هم پیدا نمی‌کنیم تا گردش بگردیم.^{۸۲}
این عشق به آقا مهدی در کریم به قدری نمایان بود که در رفتار
او نیز نمود پیدا کرده بود.

کریم علاقه خاصی به حمید و مهدی باکری داشت. خصوصاً
بعد از شهادت مهدی او به شدت متأثر بود و همیشه که صحبت
ایشان می‌شد بغض گلایش را می‌فشرد.^{۸۳}

کریم عشق ویژه‌ای به آقا مهدی داشت. یک بار آن موقعی
که ما در مناطق کردنشین و کردستان درگیر بودیم به کریم گفتم
حالا که آقا مهدی هم شهید شده بیا و اینجا به ما کمک کن. اینجا
کار زیاد است. کریم یک حکم مأموریتی از جیبش درآورد و به

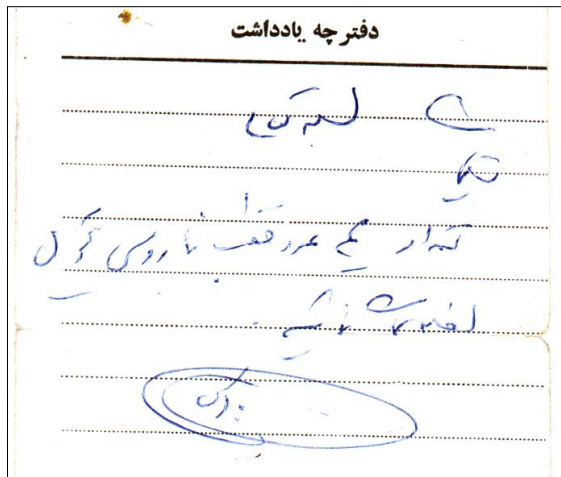
۸۲- ویژه‌نامه دست‌نویس شهیدان حمید و مهدی باکری توسط کریم طریقت.

۸۳- رحیم صارمی

من نشان داد که زیر آن نوشته بود فرمانده لشکر مهدی باکری و امین شریعتی از طرف امضا زده بود و گفت این آقا هم خودش را فرمانده لشکر حساب نمی‌کند و از طرف آقا مهدی امضاء می‌زند. اینجا هنوز آقا مهدی فرمانده لشکر است.^{۸۴}

حالت کریم و آقا مهدی مرید و مرادی بود. حرفهای آقا مهدی برای کریم حجت بود.^{۸۵}

کریم حتی آن تکه کاغذ یادداشتی که آقا مهدی به تسلیحات نوشته تا قطب نما در اختیار اطلاعات بگذارند را با خود نگه می‌دارد. گویی از ایشان به یادگار امضایی گرفته است.

۸۴- یوسف حامدی

۸۵- جواد جهانگیرزاده

در تقویم جیبی سال ۶۵ خود در روز ۲۶ اسفند آن یادداشت

نموده است :

مهدی جان خداوند این بندگان ضعیف را رهرو خونت و

سایر شهدا بفرماید تا شرمنده امام حسین نگردیم. ان شاء الله

کریم خیلی آدم غیوری بود. یکبار بعد از مراسم شهادت آقا مهدی که از مسجد اعظم می آمدیم سر پنجره چند نفر متلک بارمان کردند. من به کریم گفتم کریم اینها به سپاه متلک انداختند. کریم همانجا ماشین را نگه داشت و رفت پایین و با آنها درگیر شد و کار به بزن بزن و کتک کاری کشید. جوان های آن محله که ما را دیدند به کمک ما آمدند و قضیه بالا گرفت و بعد غائله تمام شد. نگو اینها به کلانتری رفته و شکایت کرده بودند. من برگشتم به چند نفری که کمک ما آمده بودند گفتم آقایان شما بفرمائید. می خواستم سریع از آنجا در بریم که مسئله بیخ پیدا نکند. کمی طول کشید. ما راه افتادیم از خیابان امینی برویم. به نزدیکی حمام البرز رسیده بودیم که دیدم یکی دو نفر از آن کتک خورده ها در ماشین کلانتری نشسته اند و کریم را به مامورین نشان می دهند. مامور سراغ کریم آمد و گفت : آقایان بفرمایند برویم کلانتری. کریم خیلی با طمئینه و جدی گفت شما کی باشین که بخواهید ما را ببرید؟ آنقدر این مطلب را جدی گفت که خود مامور هم جا خورد. به نحوی که مامورین برای بردن کریم به التماس افتادند.

بالاخره ما را بردند شهربانی. آن موقع سوت می‌زدی بچه‌ها به خط می‌شدند. نمی‌دانم بچه‌ها از کجا فهمیدند. یکباره همه و در رأس آنها آقا مشمد آمدند کلانتری. مامورین کلانتری جا خورده بودند که این همه بسیجی و پاسدار ریختند آنجا. آقا مشمد این فرد شاکی را بیرون کشید و نمی‌دانم چه گفته بود که وقتی برگشتند آقای شاکی گفت من رضایت می‌دهم. اینگونه شد که ما از کلانتری خلاص شدیم.^{۸۶}

کریم پس از شهادت آقا مهدی سه وصیت نامه دیگر نگاشته است که در هر یک اشاره‌ای به ایشان دارد و از خانواده خود درخواست می‌کند که وی را زیر پای فرمانده خود دفن نمایند:

پدر و مادر و برادر و خواهران گرامی‌ام و دوستان عزیز، امکان دارد پس از چندی من از این دنیا وداع کرده و فیض دیدار با شما را در این دنیا نداشته باشم و ان شاء الله با نیتی پاک که از سرچشمه ایمان به خدا، در راه خدا، برای خدا و در جهت آزادی خلق خدا از دست استکبار جهانی به سرکردگی امپریالیست‌های شرق و غرب، جان خود را که خداوند متعال به من امانت داده به او پس بدهم و درست است که این دنیا شیرین است و زندگی در این دنیا لذت بخش، ولی حتماً این را می‌دانیم که خداوند این دنیا را محل امتحان قرار داده. درست است که من از میان شما می‌روم ولی

هدفم که همان آیه مبارکه « وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ » است باقی می ماند و تمامی شتافتگان به سوی الله این هدف را دارند و در راه اسلام برای به ثمر رسیدن این قول الهی، هر مسلمانی باید بجنگد. برادران و دوستان گرامی ام، همه مسلمانان در قبال مسایل انقلاب مسئولند و هر مسلمانی باید سعی کند به این انقلاب خدمت نماید، نه اینکه بگوید انقلاب برای ما چه کرده است. به قول امام باید بگوید ما برای انقلاب چه کرده ایم. من و دیگر کسانی که شهید شده اند، دیگر شانس آن را نداشتیم که بیشتر به این هدف (انقلاب اسلامی) خدمت نماییم. ولی آنهایی که مانده اند باید بکوشند هر چه توان دارند در به ثمر رسیدن و تداوم و صدور این انقلاب اسلامی جهانی باید بکوشند. به نظر من برای آنکه بتوانید برای این انقلاب تداوم بدهید و این انقلاب در یکجا نماند و مانند آبی که در یک برکه مانده است فاسد نشود، تا نسل آینده نیز از پیروزی های این قیام بهره مند شوند، باید سعی نمایید که اول در خود زمینه آگاه شدن را بیافرینید و خود را کم کم به مسایل اسلامی که شدیداً نیاز است، آگاه سازید، زیرا انقلاب، اسلامی است و ما باید درباره اسلام، مطالبی بدانیم و بعد سعی نمایم تمامی توده های مسلمان ناآگاه را با آگاهی دادن، از دست خرافات و اعتقاد داشتن به بعضی چیزهای خلاف اسلام، برهانید. و به آنها راه انتخاب کردن را بیاموزید و

بتوانیم بر گردهای قدرتهای استکباری شرق و غرب و ایادی داخلی اش و خارجی اش سوار شویم.

البته این انقلاب ما یک حسن بسیار خوبی دارد که مانند سیلی است خروشان که می رود بسوی الله، و هر نیرویی تا در این جریان است، با این جریان می رود. ولی موقعی که بخواهد کوچکترین مقاومتی در مقابل این جریان انجام دهد، فوراً این سیل او را خفه کرده و به دور می اندازد. خدا ای کاش من صدها بار زنده می شدم و هر بارش را در راه اسلام من جمله آزادی کربلا و قدس عزیز فدا می کردم و در آنجا به امامت پدرمان، امیدمان، قلبمان و رهبر عزیزمان امام، نماز پیروزی برپا می کردیم. مسایل خیلی زیاد است. انقلاب ما خیلی وسیع است و طبعاً در ابعاد زیادتری گسترش یافته و می یابد و شما، ای آنهایی که می مانید، شما باید زینت وار باشید و پیام خون شهیدان را، پیام خون شهیدان زنده را که همانند آیه مبارکه «و نريد امن على الذين...» است به ثمر برسانید و این انقلاب را به رهبری امام به صاحب اصلی اش بسپارید. شما مسئولید اگر این انقلاب کوچکترین صدمه ای ببیند یا کوچکترین انحرافی پیدا کند. در این صورت خدای ناکرده انقلاب ما منحرف شده و یا نابود گردد، شما به آن امانتی که خدا داده است خیانت نموده اید. پس سعی کنید خوب نگهداری کنید.

خانواده گرامیم، وقتی خبر شهادت مرا شنیدید، خدا را سپاس بگوئید و شکر کنید که چنین مقامی نصیب فرزندان شده است. در

خاتمه متذکر می‌شوم که فرمایشات امام را که از خود امام زمان الهام می‌گیرند و هر لحظه و هر آن با او در ارتباط هستند، گوش بکنید. وقتی بدن پاره پاره مرا آوردند، وصیت می‌کنم که لباسهای رزم را از بدنم جدا نمایید و آنها را همانطور که خون آلود است با من بگذارید. زیرا می‌خواهم همانطور که بدنم خونی است در نزد خدا با همان لباس‌ها بروم که خدا آنها را ارزش می‌نهد. پس مرا با همان لباس‌ها در باغ رضوان زیر پای قبر فرمانده عزیزم، آن مالک اشتر جبهه‌ها که آیت بزرگ الهی بود و هر گاه دلم می‌گرفت، آقا مهدی [را] به یاد می‌آوردم و قوت می‌گرفتم، به هر نحو شده دفن نمایید. در خاتمه پیروزی رزمندگان اسلام را از خداوند متعال خواستارم و با این دعا که خیلی هم دوست دارم همیشه تکرار کنم به وصیتم خاتمه می‌دهم.

خدایا خدایا ترا به جان مهدی ترا به جان کسانی که آنها را دوست داری، تو را به جان کسانی که رستگاران و پرهیزکار، ترا به یتیمان شهدا قسم، امام ما را تا انقلاب مهدی حفظ فرما و او را همچنان شاداب و خندان نگهدار تا این انقلاب را به صاحب اصلی بسپارد.

مادر جان؛ حال وقت آن رسیده است که رسالت زینب‌وار خود را نشان دهی. مادر جان گریه نکن. بخند و خوشحال باش، زیرا در راه هدف مقدسی گام برداشته و جان باخته‌ام.

من اینجا با خون خود عروسی خواهم کرد. عروسی من آن روز است که در پیشگاه خداوند تبارک و تعالی و در کنار انبیا باشم.

سعی کنید راه خدا را که همان راه شهیدان است، دنبال کنید و در این راه از بذل جان و مال خود دریغ نکنی و حسین وار در این راه ثابت قدم بمانی.

وظیفه شرعی و وجدانی ما ادامه جنگ تا سقوط صدام و رژیم بعث عراق است. هرگز خود را محور نکنیم. زیرا در این صورت احتیاجی به ولایت نمی‌بینیم و اگر احتیاج به ولایت نبینیم به کفر و عصیان می‌رسیم و «خسرالدنیا و الاخره» می‌شویم. امام یک نعمت عظمی است.

دروود بر امام خمینی ابراهیم زمان و حسین دوران و درود بر حزب الله که از ۱۵ خرداد تا کنون یار و یاور امام بوده و هستند. سلام بر عاشورا و شهیدان روزهای عاشورا از ۱۵ خرداد ۴۲ تا ۲۲ بهمن ۵۷ تا کربلای معنوی جنوب، غرب و کردستان. قاموس شهادت چه دریای بس گرانی [است] از معنویات که دل عاشقان الله را به هیجان آورد و آنان را در صراطی مستقیم که می‌روند امیدوارتر و پای برجاتر می‌کند. دشمنان انقلاب اسلامی ما بی توجه به وجود شهادت در مکتب حیات بخش اسلام از هر طرف به ما هجوم آورده و بر جنایات خویش می‌افزایند و در این موقعیت طبقه‌ای حامی انقلابند که انقلاب را پاسداری می‌دهند.

بنابراین من می‌روم تا بار دیگر پاسداری از انقلاب را در بعدی دیگر آغاز کنم و در عاشورایی از عاشوراهاى تاریخ و در کربلايى از کربلاهاى ایران در هنگام جهاد به آرزوى نهايى خویش برسم. راستى من درس شهادت را از آموزگار شهادت حسين (ع) آموخته‌ام و نمونه اینگونه شهادتها را در دانشگاه جنگ با چشمان خویش دیده‌ام پس به شما خانواده گرامى‌ام و همشهریان و دوستان مى‌گویم که با آگاهی و شناخت کامل مى‌روم و باز هم مى‌گویم که الهى رضاً بقضائک و تسليماً لامرک .

پيام من به مادر و پدر گرامى‌ام اين است که در هر حال صبور بوده و خدا را شکر کنند که چنين افتخارى نصيب شما شده است و خواهران و برادران عزيز، شما ادامه دهندگان راستين راه شهيدان باشيد و فقط به اين بينديشيد که اين دنيا فانى است و آخرتى بدون پايان در پيش است. همشهريان و دوستان مهربان مطمئن هستم که شما راه شهيدان را دنبال خواهيد کرد و فقط يک چيز را به شما مى‌گويم که نفس اماره را نابود کنيد تا بر درون خويش راه يابيد. مى‌توانم بگويم که آمريکا نوع تکامل يافته نفس اماره است که امام او را شيطان بزرگ خوانده است پس بکوشيم که نفس اماره را نابود کنيم و در جهت تکامل به سوى خدا (الله) پيش رويم و در اين راه امام و روحانيت مبارز و متعهد را راهنماى خويش قرار دهيم. خداوندا امام را عمرى با عظمت و همراه با سلامتى و عزت نفس عنايت فرما.

عباراتی که کریم در این وصیت‌نامه بکار می‌گیرد واقعاً مطالبی ارزنده و معنویت خاصی را القا می‌کند. گویی آدم در یک کلاس درس اخلاق نشسته است. وی از جبهه به عنوان دانشگاه جنگ یاد می‌کند. مطالبی که قبلاً نیز به یکی از فامیل‌های خود گوشزد نموده بود.

ما فامیلی داریم که جناب سرهنگ است. ایشان به کریم گفت برو درسات را بخوان. آقا کریم گفت من در دانشگاه جنگ ثبت نام کرده‌ام.^{۸۷}

البته کریم در کنار دانشگاه جنگ، نظری به دانشگاه و کلاس و درس عادی هم داشت و با افتتاح دانشگاه آزاد اسلامی خوی خود را مهبای شرکت در کنکور نیز می‌نماید لکن این فرصت برای او پیش نمی‌آید که به دانشگاه برود.

یک بار در پنجاه کنار قنادی گلستان ایستاده بودیم و منتظر بودیم یکی از دوستان بیاید. کریم به من گفت از درس و مشق چه خبر. گفتم می‌خواهم بروم بخوانم. آن موقع می‌خواستم بروم دانشگاه. گفت از این طرف هم می‌خواهی اعزام شوی جبهه؟ گفتم بله. کریم شروع کرد نصیحت کردن من که تو برای آینده کشور لازمی، حالا برو درسات را بخوان، برادرت که شهید شده و از این حرفها. من با تعجب پرسیدم کریم تو به این حرفهایی که می‌گویی

اعتقاد هم داری؟ گفت نه! گفتم برای چی این حرفها را می زنی؟ گفت راستش پدرت دیشب آمده بود پیش من و می گفت کریم، جواد تو را دوست دارد. تو اگر با او حرف بزنی شاید از اعزام منصرف شود. من هم بخاطر پدرت این حرفها را زدم. کریم بالاتر از سن خود فکر می کرد. آدم خود ساخته ای بود. وقتی با خودم مقایسه می کردم می دیدم که کریم یک نسل جلوتر از ما بود.^{۸۸}

کریم بعد از شهادت آقا مهدی در لشکر ماندگار می شود و این بار با مصطفی مولوی به برنامه شناسایی و اطلاعات عملیات خود ادامه می دهد. وجهه کریم در پیش فرماندهان ارشد لشکر به حدی است که یادداشتهای امین شریعتی به مسئولین قسمت ها جهت همکاری با کریم طریقت و در اختیار قرار دادن وسایل و تجهیزات مورد درخواست وی مورد تاکید بوده است.

البته امین شریعتی از توانایی های کریم آگاهی داشت و از او در جاهای مختلف استفاده می کرد.

در عملیات قادر^{۸۹} امین شریعتی به کریم ماموریت می دهد که همراه با گردان سید فاطمی بروند در (اشنویه) برای عملیات

۸۸- جواد جهانگیرزاده

۸۹- عملیات «قادر» در ۲۴ تیر ماه ۱۳۶۴ نخستین عملیات مستقل ارتش پس از عملیات بدر بود و سرهنگ «علی صیاد شیرازی» فرماندهی آن را بر عهده داشت. در این عملیات

قادر. امین آقا به کریم گفت تنها نفری که می‌تواند در آنجا جای پای برای آنها باز کند شما هستید. که کریم هم رفت. کریم خیلی امکانات از هلال احمر برای آن نیروها تامین کرد. چون برادرش حاج باقر هم مسئول هلال احمر بود. حاج باقر در زمان آقا مهدی نیز بسیاری از نیازهای لشکر عاشورا را تامین می‌کرد.^{۹۰}

مانورهای آبی‌خاکی آغاز می‌شود و کریم در یادداشت‌های خود نسبت به مواضع دشمن طراحی‌هایی را تدارک می‌بیند. آنچه که کریم را پله پله به سمت قرار گرفتن در رده‌های بالای فرماندهی می‌برد استفاده از تجربیات گذشته و حتی اقدامات دشمن است. در یکی از یادداشت‌های شلوغ و در هم خود که نشان از یادداشت باران فکری خود دارد می‌نویسد:

تقوای نظامی آن است که ترس را بترساند!

قضیه آموزش بر اساس سه اصل (عمومی، تخصصی و ویژه) بررسی جنگهای گذشته از جهت سازمان دشمن و سازمان ما، آموزش دشمن و آموزش ما، پشتیبانی دشمن و ما. زمین دشمن در عملیاتهای گذشته مخصوصاً خیبر و بدر و حالا.

یگان‌هایی از سپاه و ارتش حضور داشتند. این عملیات دو ماهه طی سه مرحله و با نامهای قادر ۱، ۲ و ۳ اجرا شد و هدف از انجام آن در غرب، تسلط بر شهر «سیدکان» استان «اربیل» عراق و آزادسازی بلندی‌های منطقه بود.

۹۰- صمد قدرتی، پیک شهید مهدی باکری

بسم الله الرحمن الرحيم

رئیس محترم فدراسمین کوهسورد جمهوری اسلامی ایران
سلام علیکم

احتراماً با آرزوی طول عمر امامت و پیروزی نهایی رزمندگان گفرتیرو اسلام در تمامی جبهه‌های
نبرد حق علیه باطل، به پیوست فتوکپی نامه شماره ۲۳۰-۶۴/۳/۲۹ اداره کل تربیت بدنی،
استان آذربایجان غربی به مجموعه فتوکپی نامه شماره ۱۰۰/۲۴۶۶ لشکر ۳۱ عاشورای سپاه
پاسداران انقلاب اسلامی، ایفاء خواشمند است دستور فرمایند پانامنده لشکر یاد شده به سردار
کریم طریقت در مورد تحویل قلم وسایل کوهسوردی، همکاری لازم را محذول دارند ضمناً وجه وسایل
تحویل را به بدی این واحد منظور و با ارسال نامهای، شماره حساب آن فدراسمین محترم را معرفی
تأسیست بپایز بهای متعلقه وسایل، اقدام گردد.

و ماتر فیسی الایا
جهت تأیید و
معاون امدادی و مسئول واحد امداد جبهه هلال احمر آذربایجان غربی

هلال احمر

آذربایجان غربی

الف - ۹۹۱
۱۳۸۲، ۶۲

رونوشت
معموم

- ۱- ریاست محترم ستاد لشکر ۳۱ عاشورای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی - برادر رحیم باسلام علیف
بنامه فوق الذکر جهت احتساب.
- ۲- مدیرکل محترم اداره تربیت بدنی آذربایجان غربی - برادر کاشف باسلام ضمن تشکرات همکاری معمول
جهت احتساب.
- ۳- نماینده محترم لشکر عاشورا - برادر کریم طریقت جهت اطلاع و اقدام.
- ۴- حسابداری واحد امداد جبهه جمعیتار و جمعیتار و جمعیتار جهت اطلاع و اقدام.

نامه هلال احمر برای تامین امکانات مورد نیاز کریم طریقت به عنوان نماینده
لشکر عاشورا با امضای مرحوم معجبتی جهانگیرزاده

[بررسی] وضعیت همه جوانب ما و وضعیت دشمن جهت

شناخت کامل دشمن برای فرماندهان گردانها و واحدها.

بررسی جنگهای صدر اسلام و حماسه‌های آنها.

ویژگی‌های سربازان صدر اسلام در عملیات‌ها.

مانورهای آبی و خاکی نشانگر آن است که عملیات در پیش

رو، عملیاتی خاص است. آموزش‌های غواصی هم احتمال گذشتن از

آب با عمق بالا را نوید می‌دهد. کسی نمی‌داند کجا قرار است عملیات

شود. کریم وصایای آقا مهدی در مورد حفاظت اطلاعات را با خود

مرور می‌کند. مطالبی که مهدی باکری، بعد از عملیات والفجر

مقدماتی در جمع نیروهای اطلاعات عملیات، در مورد مرزبندی و

مأموریت‌های محوله به یگان، ایراد نموده بود:

۱- افکار هویت و استتار

۲- عدم کنجکاوی و حفاظت اطلاعات

۳- اطلاعات بایستی در رابطه با مسئولیت خود و کار مشخص

فرد باید محدود باشد.

۴- مهمان غیر مجاز یک کلمه هم گفته نشود در رابطه با

مأموریت.

۵- ترس ابداً نباید باشد.

کریم اعتقاد داشت تا نیروهای جبهه دیده بیايند در لشکر مستقر شوند تا بتوان برنامه ریزی دقیق تری نسبت به نیروها انجام داد.

بعد از عملیات والفجر ۸ در کنار اسکله با کریم آقا دیداری داشتیم. از احمد (برادرم) پرسید و از اینکه چکار می‌کنم. گفتم دانشجو هستم و گاهی هم به منطقه سر می‌زنیم. اشاره به اعزام‌های دو سه ماهه خودمان کردم. گفت این اعزام‌ها به درد نمی‌خورد. نه شما چیزی یاد می‌گیرید و نه لشکر روی شما می‌تواند حساب باز کند. پیشنهادش به من این بود که بیا در یکی از واحدهای لشکر بمان، آموزش بین تا هم بصورت تخصصی به جبهه کمک کنی و هم چیزی یاد بگیری.^{۹۳}

عملیات والفجر ۸ و آزادسازی فاو یکی از دستاوردهای مهم در جنگ بود. کریم به دوستان خود، خصوصاً آن عده از افرادی که در جبهه کردستان مشغول بودند برای دیدن از مناطق آزاد شده دعوت به عمل می‌آورد تا این مناطق را ببینند. تا خود نیز در ضمن این رفت و آمد، سری به همسران فرماندهان شهید بزنند و سراغی از آنان بگیرد.

بعد از عملیات والفجر ۸ کریم گفت حیف است این منطقه فاو را نبینی، چون من در جنوب نبودم. حدود یک ماه از عملیات می‌گذشت. کریم با یک پیکان وانت آمده بود. با کریم راه افتادیم که برویم فاو را ببینیم. با منزل تماس گرفتیم و راه افتادیم. با کریم

رفتیم منزلشان و مادرش برایش غذا و توراهی گذاشته بود گرفتیم و راه افتادیم. ناهار را در سقز مهمان حاج پرویز ذاکری شدیم. آن موقع مسئولیت اطلاعات سقز با ایشان بود. از راه همدان رفتیم قم و قبل از اذان صبح رسیدیم آنجا. نماز صبح را در حرم خواندیم و بعد رفتیم منزل شهید حمید باکری. صبحانه را آنجا خوردیم. منزلی بود که در یک طبقه آن همسر شهید مهدی باکری بود و در یک طبقه هم همسر شهید حمید باکری بودند. احسان باکری آن موقع خردسال بود. صبح پنیر و گردو آوردند سر سفره. من سر به سر احسان گذاشتم که این پنیر را با گردو بخوریم یا جدا جدا بخوریم. احسان جستی زد و تند رفت از مادرش پرسید این عمو که همراه عمو کریم هست می‌پرسد پنیر را با گردو بخوریم یا جدا جدا؟ مادرش هم گفت خودشان می‌دانند چطور بخورند. کریم وفادار بود و به خانواده آنان سر می‌زد.^{۹۴}

عملیات والفجر ۸ یکی از عملیاتهای طولانی جنگ بود که ۷۵ روز به طول انجامید. در یکی از بخش‌های تکمیلی این عملیات در تاریخ ۱۲ اسفند سال ۶۴ یکی از گردانهای عمل کننده در اطراف دریاچه نمک درگیر شده و تعدادی از این افراد به اسارت رفته و تعدادی هم شهید می‌شوند و جنازه‌های آنان تا مدتی در طرف عراقی‌ها می‌ماند. هرچند در عملیات دیگری که در اردیبهشت ماه سال

۶۵ انجام گرفت، اکثر آن شهدا پیدا و به شهرهایشان منتقل شد. خبر ماندن برخی از این شهدا در میان خانواده‌هایشان در ارومیه ایجاد نگرانی کرده و آنان در محل سالن هلال احمر تجمع می‌کنند.

بعد از عملیات تکمیلی والفجر ۸ که جنازه برخی از بچه‌ها در سمت عراقی‌ها مانده بود، عده‌ای از خانواده‌های شهدا در محل کاخ جوانان جمع شده بودند. تا من این خبر را به کریم دادم، کریم کالک عملیاتی منطقه را برداشت و به میان خانواده‌های شهدا آمد تا خانواده‌ها را نسبت به عملیات و وضعیت منطقه و شرایط آنجا توجیه کند. توضیحاتی داده شد اما یک نفر از بسیجیان که برادرش نیز جزو شهدای مفقودالاثر بود با پرخاش و ایرادگیری نظم جلسه را بر هم زد. کریم با آن برادر صحبت کرد که شما چرا این حرف‌ها را می‌زنید؟ شما که خودتان عملیات دیده هستید، می‌دانید که وضعیت چطور است. وقتی کریم اصرار و لجاجت آن بسیجی را دید شایسته ندید با او برخورد داشته باشد لذا کالک و نقشه را برداشت و به آن برادر گفت از شما انتظار نداشتم و از جلسه خارج شد. این موضوع به کریم مربوط نبود لکن به احترام شهدا و خانواده‌های آنان می‌خواست کاری انجام داده باشد.^{۹۵}

قبل از عملیاتی که قرار بود در خط دریاچه نمک در تاریخ ۶۵/۲/۹ انجام شود، کریم در کنار کارخانه نمک رو به شهدای مانده در خط می کند و با خدای آنها به راز و نیاز می پردازد.

۶۵/۱/۱۸ عصر روز دوشنبه ساعت ۲۱ در کارخانه نمک

بارالها گامهای مستقیم ما را در دفاع از آرمانهای جمهوری اسلامی ایران تا مرحله شهادت استوار گردان. خدایا ما را به حال خویش رها مکن. یاریمان کن تا آنچنان باشیم که تو می خواهی بنده تو باشیم و فقط سر به خاک تو بنهیم و برای تو زندگی کنیم و برای تو شهید شویم. بارالها از گناهان ما در گذر، همانا تویی بخشنده مهربان.

۶۵/۱/۱۸
عصر روز دوشنبه
ساعت ۲۱
در کارخانه نمک

بارالها گامهای مستقیم ما را در دفاع از آرمانهای
جمهوری اسلامی ایران تا مرحله شهادت استوار گردان
خدایا ما را به حال خویش رها مکن.

یاریمان کن تا آنچنان باشیم که تو می خواهی بنده تو
باشیم و فقط سر به خاک تو بنهیم و برای تو زندگی
کنیم و برای تو شهید شویم.

بارالها از گناهان ما در گذر، همانا تویی بخشنده
مهربان

کریم قبل از عملیات والفجر ۸ باز دست به قلم شده و وصیتی دیگر را می نویسد. باز ارادت ویژه خود را نسبت به فرمانده خود، شهید مهدی باکری ابراز داشته و از بازماندگان می خواهد که او را در پای مزار بی مزار شهید که همان یادمان وی است دفن نمایند.

بسم الله الرحمن الرحيم

إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَّهُمُ الْجَنَّةَ

ای خوشا با فرق خونی در لقای یار رفتن

سر جدا پیکر جدا در محضر دلدار رفتن

السلام علیک یا ابا عبدالله

سلام بر سرزمین با خون سیراب شده کربلا . سلام بر دانشگاه انسان ساز سرزمینی که با خون فرزندان حضرت زهرا سلام الله علیها سیراب شد. سرزمینی که فرزند با وفا و شجاع علی بن ابی طالب (ع) در آن قطعه قطعه شد. سلام بر آب فرات و کنار آن که ابوالفضل العباس علمدار و وزیر جنگ حسین ابن علی به شهادت پر افتخار پدری نائل شد.

سخنم ای خداوند رحیم و کریم با توست. آنهایی که نکردنی بود انجام دادم و از تو و قهر و غضب تو نترسیدم. اکنون نمی دانم چگونه عذرخواهی کنم. یا رحمان من گرفتار معصیت هستم. بعد از ۲۱ سال زندگی چقدر گناه از من سرزده که امکان شمارش را به من نمی دهد، ولی باز از رحمت تو نا امید نیستم. ای خدا چگونه

می شد که بر من آن توفیق را بدهی که آیه «قد افلح من زکیها ...» شامل حال من باشد و بتوانم در زندگی به راه تو نزدیک شوم. خداوندا چون توفیق ندارم و لذا هر کار که انجام می دهم مبدل به معصیت و نافرمانی می شود و شاهد این مطلب برای روسیاهی کافی باشد که حدود چندین سال است که در جبهه بودم و این چندمین بار [است که] زخمی شدم، اما چون خالصانه نبود، مثل دیگر دوستان به لقای تو نرسیدم. آنهایی که با هم بودیم و با هم کار می کردیم، اکنون دیگر در جمع ما نیستند.

خدایا پیامرز برایم آن گناهایی که موجب عقب ماندن از آن قافله عظیم الهی است و آن توفیق شامل بگردان که شهادی واقعی را ملاقات کنم و از روح پاک آنها بهره گیریم. خدایا مرا یک چشم برهم زدن به خود وامگذار که در آن صورت هلاکت مثل سایه بر من می آید.

خدایا ما را و مسلمین را از شر دشمن درونی (نفس) و دشمن برونی حفظ فرما و به شیطان و شیطانها غالب و مظفر فرما.

ای مالک روز جزا این بنده گنهکار و روسیاه به درگاه تو حاجت دارم. از شب اول قبر می ترسم؛ زیرا که [از] اعمال خیر و بد سؤال می کنند و من جواب ندارم. در روز قیامتی که طبق فرموده امام سجاد (ع) که همه عریان هستند و ترسان.

ای مالک روز جزا این بنده گناهکار و روسیاه به درگاه تو حاجت دارم. از شب اول قبر می ترسم زیرا که اعمال نیک ندارم و

در آن شب مونس ندارم جز تو. در آن شبی که مامورین از اعمال خیر و بد سؤال می‌کنند من جواب ندارم. در روز قیامتی که طبق فرموده امام سجاد (ع) که همه عریان هستند و ترسان، در جواب خواهم گفت ظلمت نفسی ...

خدایا این جواب تمام سؤالهایی [است] که از من خواهد شد. این جواب را مولا علی بن ابیطالب (ع) برایم یاد داده است. به حق شهید ماه رمضان از من روسیاه بگذر. خدا تو خود عالمی که تاب عذاب تو را ندارم. اللهم فَأَقْبِلْ عُذْرِي وَارْحَمْ شِدَّةَ ضُرِّي وَفُكْنِي مِنْ شَدِّ وَتَأْقِي يَا رَبَّ ارْحَمْ ضَعْفَ بَدَنِي وَرِفَّةَ جِلْدِي وَدِقَّةَ عَظْمِي

خدایا غیر از چند حاجت از تو چیزی نمی‌خواهم؛ اول اینکه فلسفه بندگی را برایم بنمایان تا عبد شیطان نشوم. دوم اینکه مرا با دشمنان خودت جمع مفرما که در این صورت نیز به اهل عذاب خبر خواهم داد که من عاشق خدا بودم ولی عصیان کردم.

خدایا به خاطر خاتم پیامبران (انسان سازان) حضرت محمد(ص) مرا در راه راست هدایت فرموده و ثابت قدم مدار. خدایا عمل های ما را به خاطر خودت قرار بده و در این راه زندگی را ختم به شهادت بگردان.

اما ای امت حزب الله در هر حال دنباله رو امام بزرگوار باشید که نجات دهنده انسانها از بدبختی است. همیشه پشتیبان روحانیت باشید که شاخ و برگ امام بزرگوار امت هستند. زیرا که امام در مرحله اول و بعد روحانیت بودند که در عصر اتم، اسلام واقعی را

احیا کردند و همیشه پشت سر روحانیت به حرکت خود ادامه دهید و آنها را طیب جامعه و نفس‌های خود بدانید. مساجد و نماز جمعه و دعای کمیل و ... سنگر محکم افراد پشت جبهه است. باید به خاطر خون شهدا حفظ شود. اگر ما از روحانیت جدا شویم، شرق جنایتکار و غرب غارتگر مثل لقمه ما را می‌بلعد و از اسلام و اسلامیت خبری باقی نمی‌ماند. خدایا پدرم را در صف پدران شهدا که اشرف آنها پرچمدار توحید، اولین وصی ایشان حضرت علی (ع) است قرار بده و مادرم را در صف مادران شهدا که اولین آنها حضرت زهراست قرار بده. برادران و خواهرانم را در صف عباد صالحین قرار بده.

بعد از شهادت اگرچه مفقودالاثر شدم مزارم را زیر پای یادبود آقا مهدی عزیزمان که ما را در راه اسلام و جهاد و جنگ، تعلیم و تربیت نمود تا اینکه بتوانیم به ندای هل من ناصر حسینی لبیک گوئیم و عمل نماییم قرار دهید به هر صورت ممکن، حتماً. خدا شاهد اعمال ماست. کریم طریقت ۶۴/۹/۲۴

این بار کریم در وصیت نامه خود از ماندن خود و رفتن دوستانش به جوار حق گلایه می‌کند. هر چند او سعی می‌نمود که خود را لایق شهادت سازد و در این راه قدم برمی‌داشت.

آقا مهدی ترتیب یک سفر مشهد را برای زیارت امام هشتم داده بودند و به آقا کریم هم گفتند بیاید. کریم به من گفت من خودم را برای زیارت امام سوم آماده کرده‌ام. با کلی اصرار او را به

پابوس امام رضا(ع) بردیم. از هر کاری که می توانست شهادت او را به تأخیر اندازد پرهیز می کرد.^{۹۶}

باب گفتگو در باره شهید و شهادت را در منزل هم می نمود تا اهل خانه نیز نسبت به این موضوع آمادگی پیدا کنند.

عکس شهدا را به ما نشان می داد و می گفت یک روز هم مرا مثل شکلات در کفن می پیچند و برای شما هدیه می آورند.^{۹۷}

۹۶- صفر عیسی زاده

۹۷- خواهر شهید

۱۴۰ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

آخرین سال حضور

خرداد ماه سال ۶۵ از راه می‌رسد و این بار خانواده در مقابل حرفی که کریم می‌زند غافلگیر می‌شوند.

یک بار آمد و گفت این بار ۱۵ روز مرخصی آمده‌ام و می‌خواهم ازدواج کنم. من گفتم تو کوچک هستی نمی‌توانی ازدواج کنی. در جواب گفت امام فرموده ازدواج کنید و من می‌خواهم ازدواج کنم. تقریباً ۲۲ ساله بود. گفتم برادرت از تو بزرگتر است. گفت باشد به برادرم می‌گویم. رفت و به رحیم گفت. ایشان هم گفت فعلاً قصد ازدواج ندارند. کریم می‌تواند ازدواج کند. بعد ما به خواستگاری رفتیم و پسندیدیم. خودش هم دید و پسندید. ۱۵ روز نامزد ماندند و کریم برگشت جبهه. مادر عروسم از مکه آمده بود. عصر ما آماده رفتن به خانه عروسم بودیم که دیدیم کریم آمد. حمامی کرد و رفتیم خانه‌شان. خیلی خوشحال شدند. اما کریم فردایش دوباره رفت جبهه. مدام رفت و آمد داشت. یک بار

هم آمد و گفت ۱۵ روز اینجا هستم. اما سر سه روز گفت مرا

خواسته‌اند باید بروم.^{۹۸}

کریم در تاریخ ۶۵/۳/۵ در دفتر ازدواج ۱۲۹ ارومیه با خانم اشرف شاه محمدی ازدواج می‌نماید. دختری که خود طعم شهید و شهادت را در خانواده چشیده بود^{۹۹} و می‌دانست زندگی با رزمنده‌ای چون کریم که حالا در کسوت معاون طرح و عملیات لشکر ۳۱ عاشورا می‌درخشید، چگونه است.

سال ۶۵ کریم یک هفته ۱۰ روزی بود که ازدواج کرده بود.

قرار بود ما یک عملیاتی روی یک سوژه خاص انجام دهیم اما نیرو

۹۸- مادر شهید

۹۹- شهید ابراهیم شاه محمدی برادر خانم کریم، متولد ۱۳۴۷ در روستای قره‌باغ از توابع شهرستان ارومیه است. وی بعد از شهادت پسر عمویش امامعلی در عملیات والفجر مقدماتی، به گردان جندالله ارومیه رفت و در عملیات ارتفاعات گل شیخان و خانیك، فعالانه شرکت نمود. در عملیات والفجر ۲ در تأمین محور نقده - پیرانشهر بود. در رمضان سال ۱۳۶۳ در عملیات لیل‌القدر که در نوار مرزی ترکیه منطقه حسنلو شروع شد، نقش فعالی داشت. پس از یک سال و نیم خدمت در کردستان به جنوب رفت. در لشکر عاشورا ابتدا در گردان حضرت ابوالفضل (ع) آر.پی.جی زن بود. ولی با رشادتی که داشت، به عنوان پیک گردان انتخاب گردید و در کنار شهید مفقودالاثر مصطفی وطنی فرمانده گردان مشغول خدمت گردید. وی در عملیات بدر در اثر بمباران هوایی دشمن از ناحیه سر و فک و سایر قسمتهای بدن زخمی شد. بعد از زخمی شدن به اهواز منتقل و پس از مداوای سطحی به تهران اعزام شد. سرانجام در تاریخ ۱۳۶۴/۱/۲۱ بر اثر زخمهایی که بر تن داشت به شهادت رسید.

کم داشتیم. بلافاصله که با کریم صحبت کردیم، سریع اعلام آمادگی کرد که بیاید. تا ما برسیم، خودش را سر کوچه رسانده بود. ایشان هم همراه شد و آن عملیات موفقیت آمیز انجام شد. مثلاً ایشان در مرخصی بود اما همیشه آماده فداکاری بود.^{۱۰۰}

یکی از هم‌زمانش در پشت بی‌سیم گفته بود در این عملیات زیاد احتیاط کن چون تو دیگر مجرد نیستی. آقا کریم گفته بود دیدن آقا امام حسین(ع)، آقا مهدی و حمید آقا را با هیچ چیز دیگر عوض نمی‌کنم.^{۱۰۱}

زندگی مشترک کریم روی هم رفته زیاد نبود. چرا که بعد از ازدواج، یا در منطقه، در مأموریت‌های مختلفی حضور داشت و یا اینکه در جنوب بود.

آخرین رفتن از ارومیه به روایت یکی از هم‌زمان کریم طریقت به این شرح است:

پائیز سال ۶۵ من در سردشت مسئول محور بودم. با شروع فصل پائیز و سرما، در آن منطقه فصل عملیات تمام می‌شد. برای همین رفتم پیش هدایت^{۱۰۲} فرمانده قرارگاه حمزه سیدالشهدا و

۱۰۰- یوسف حامدی

۱۰۱- رحیم طریقت

۱۰۲- سردار هدایت الله لطفیان که مشهور به هدایت می‌باشد که بعدها با حکم رهبر انقلاب به سمت فرمانده نیروی انتظامی منصوب شد.

درخواست کردم که بروم جنوب. ایشان هم موافقت کردند. صمد عباسی و اصغر ملکانی و مجتبی فوقی آن زمان در مهندسی رزمی بودند. کریم آمده بود ارومیه که قرار شد ما با هم برویم جنوب. یک روز صبح زود ساعت پنج صمد آمد دنبال من و با هم رفتیم محله عسگرخان دنبال کریم. تا زنگ زدیم کریم لباس پوشیده و آماده آمد دم در. به دنبالش پدر و مادر و همسرش هم آمدند بیرون. این آخرین خداحافظی کریم از خانواده اش بود. سه نفری راه افتادیم از جاده مهاباد و میاندوآب رفتیم کرمانشاه و بعد ایلام. عصر رسیدیم ایلام و رفتیم منزل دایی ما استراحت کوتاهی کردیم چیزی هم خوردیم. دایی من مدیرکل امور روستایی بود و استاندار ایلام هم آن زمان مرحوم عطایی بود که بعدها استاندار آذربایجان غربی شد. دوباره راه افتادیم و ۲ نصف شب رسیدیم دزفول که فهمیدیم کربلای ۴ شروع شده. آن موقع کریم آمده بود طرح عملیات و اکبر سبزی^{۱۰۳} هم مسئول طرح و عملیات بود. اطلاعات و عملیات هم کریم فتحی بود. مصطفی مولوی آمده بود تیپ ۲ لشکر را تحویل گرفته بود. منصور عزتی مسئولیت تیپ یک را بعده داشت. تیپ ۳ هم دست میرحجت کبیری بود. تیپ ۴ را هم محسن ایرانزاد اداره می کرد. آن شب کریم دمع شد. چرا که عملیات شروع شده بود و می گفت من باید آنجا می بودم.

با صمد آمدم اهواز و بعد صمد رفت گردان خودشان
مهندسی رزمی. همانجا من یک شلوار شش جیب داشتم که
در آوردم و پوشیدم. دیدم کریم هم یک شلوار شش جیب در آورد
و پوشید و گفت این یادگار حمید آقا باکری است. که آن شلوار
داستان داشت که بعد از شهادت کریم رسید به اکبر کاملی و اکبر
هم قبل از اعزام به عملیات بیت المقدس ۲ که آنجا شهید شد آن را
داد به من.

همانجا کارهای پرسنلی من را انجام دادیم و راهی شدیم به
«اجاقلو»^{۱۰۴} مقر لشکر در جاده خرمشهر. ظهر رسیدیم آنجا رفتیم
چادر مصطفی مولوی. برای گرفتن وضو که می خواستیم برویم سر
تانکهای آب دم در چادر مصطفی به کریم گفت: «کریم آقا شما
می روید بروید، حاجی بماند پیش ما.» نا سلامتی ما آمده بودیم
مهمان کریم باشیم. سر تانکهای آب میر حجت را دیدیم. ایشان
هم به کریم گفت حاجی بماند پیش ما. کریم با ایما و اشاره به من
فهماند که شما به مصطفی قول دادید. ما هم عذرخواهی کردیم و
ماندیم پیش مصطفی، کریم هم رفت پیش اکبر سبزی.

کربلای ۴ ناموفق بود. البته تمهیداتی دیده بودند که در ادامه
عملیات والفجر ۸ عملیات کربلای ۵ انجام شود. دو سه روز آنجا

۱۰۴- شهید طاهر اجاقلو متولد ۱۳۴۰ زنجان که مسئولیت معاونت طرح و عملیات لشکر

۱۷ علی بن ابی طالب را بر عهده داشت و در عملیات خیبر (۱۳۶۲) به شهادت رسید.

ماندیم. در چادر تیپ، من و جمشید نظمی و صمد شفیع و چند تا از بچه‌های تبریز بودند. رفتیم محورها را دیدیم و قرار شد توجیه گردانها به عهده من باشد. قرار بود دو گردان از نیروهای منصور خط را شکسته تا پنج ضلعی بروند و سپس سرپل گیری را انجام دهند. یعنی رخنه به عهده آنها بود و بعد توسعه وضعیت هم با ما تا از کنار جاده تا کانال ماهی برویم و در سمت چپ با لشکر ثارالله کرمان به فرماندهی قاسم سلیمانی الحاق کنیم.

یک شب مانده بود به عملیات، صبح زود در چادر بعد از نماز صبح که هوا هم کمی سرد بود، دراز کشیده و پتو را کشیده بودم سرم که دیدم کریم وارد چادر شد. پتو را زدم کنار و گفتم بیا بیا هوا سرد است، بیا کمی گرم شو. تا آمد بغلش کردم و حسابی فشارش دادم. این آخرین دیدار ما بود. گفتم عجله دارم، می‌روم. خط. بلند شد رفت دم در چادر و دستی برایم تکان داد و رفت. گردانها آماده شدند و ما هم با یک خشایار راه افتادیم. بچه‌های منصور عملیات را آغاز کرده بودند و خط شکسته شده بود. من با مصطفی چمیدی آذر معاون یکی از گردانها راه افتادیم رفتیم کنار کانال. بعد گردان قاسم هم از همانجا عمل کرد. حد فاصل پنج ضلعی و خط مقدم، کریم و دوستانش یک مقر زده بودند. مسئول ستاد ما هم نادر ملکی بود. همان موقع اکبر کاملی و حبیب نجف پیر هم پیش ما آمدند. ما که وارد مقر شدیم دیدیم امین شریعتی هم آنجاست. آن موقع مصطفی مولوی در جزیره بوارین مجروح شده

بود و مسئولیت تیپ با جمشید نظمی بود. من با اکبر و جمشید رفتیم مقر. ظهر که برای گرفتن وضو آمدم بیرون، نادر ملکی آمد به من گفت اگر خبری برایت بدهم ناراحت نمی شوی؟ گفتم خبر چی؟ گفت کریم شهید شده. خستگی این چند روز یک طرف، خبر شهادت کریم هم یک طرف. احمد غفاری با چند نفر آمده بودند آنجا با هم صحبت هایی کردیم و بعد در فاصله بین عملیات و ادامه عملیات با دوستانی که آنجا بودیم احمد، اکبر، زین العابدین تمایل، حبیب نجف پیر و آقای دهقانان راه افتادیم برویم برای تشییع جنازه کریم. رفتیم و یکی دو روز ماندیم و برگشتیم منطقه.^{۱۰۵}

آخرین لحظه های کریم را غلامحسین سفیدگری اینگونه روایت می کند:

از خط برگشته بودیم و ناهار آماده بود. کریم گفت می خواهم نماز بخوانم. گفتم کریم ناهار را بخوریم بعداً نماز را بخوان. گفت نه! می خواهم نماز بخوانم. مشغول خوردن نهار بودیم که ناگهان صدای انفجار چند گلوله کاتیوشا به گوش رسید. مصطفی الموسوی^{۱۰۶} به سرعت بیرون دوید و کریم را دید که کنار

۱۰۵- سجاد جهان شیر از دوستان و همزمان کریم.

۱۰۶- سید مصطفی الموسوی از همزمان مهدی باکری، علی تجلایی و مرتضی یاغچیان و دارای جانبازی بالای ۵۰ درصد بود. با تشکیل اولین تیپ رزمی سپاه به نام لشکر عاشورا، الموسوی به عنوان مسئول مخابرات این تیپ در عملیات طریق القدس «آزادسازی بستان» شرکت و بعد از آزاد شدن منطقه دشت آزادگان، در دیگر جبهه ها

تانکر آب افتاده است. ترکش به سینه‌اش اصابت کرده و به قلبش رسیده بود. کارت شناسایی و چیزهای دیگر در جیب لباسش در اثر ترکش سوراخ و به خونش آغشته بود.^{۱۰۷}

کریم را در شب عملیات کربلای ۵ دیدم. با بچه‌های گردان قاسم به فرماندهی مصطفی اکبری آمده بود. محرم مصطفوی هم بود که آن شب خیلی زحمت کشید. عملیات، همان شب اول گره خورده بود. سنگر ما با سنگر فرماندهی فاصله زیادی نداشت. امین شریعتی پشت بی سیم به ما گفت برگردید عقب به جای اولتان. رفتم سنگر فرماندهی گفتم شما یک نفر بر خشایار به ما بدهید ما برویم آنجا. بچه‌های ما آنجا هستند. لازم نیست برگردیم عقب. وقتی ما رفتیم جلو همانجا من آقای اکبری را خواستم که آمدند و دیدم کریم هم با اینها آمده. آن شب تا پل با هم رفتیم. فردایش کریم آمده بود و سنگر ما را برای فرماندهی طرح و عملیات می‌خواست. سنگر ما ضلع شمال غربی پنج ضلعی بود. همانجا هم مستقر شدند. فردایش هم همانجا شهید شده بود. خبر شهادت کریم

حضور پیدا کرد و تا پایان دوران جنگ در جبهه‌ها بود. او در نیمه شب ۳۰ فروردین ۱۳۸۹ بر اثر عوارض شیمیایی دوران جنگ، پس از تحمل رنج‌های بسیار درگذشت و در تبریز به خاک سپرده شد.

را میراب به من داد. میراب دو خبر ناگوار را به من داد یکی شهادت کریم بود. سه روز بعد هم خبر شهادت احد مقیمی^{۱۰۸} را داد.^{۱۰۹}
آخرین وصیت و الحاقیه‌ای که کریم نوشته و در آن سفارش به دفن نمودن وی در پای مزار فرمانده‌اش کرده و به خون خویش نیز رنگین شده به تاریخ ۶۵/۱۰/۱۹ یعنی درست شب عملیات کربلای ۵ بوده و در هنگام شهادت در جیش بود به شرح ذیل می‌باشد:

بسم الله الرحمن الرحيم

ای خصم دون و زبون

ما را از سر بریده می‌ترسانی

گر ما ز سر بریده می‌ترسیدیم

در مجلس عاشقان نمی‌رقصیدیم

در زمانیکه همه جنایتکاران، طاغوتیان و جنایتکارانی که دستشان تا مرفق به خون مستضعفان آلوده است و کمر به نابودی اسلام بسته‌اند و قصد نابودی انقلاب خونبار حسینیان را در سر دارند، ما نیز مسئولیت شرعی داریم که اگر توفیق پیدا کردیم در این نبرد شرکت نماییم که در این راه پیروزی و شهادت هر دو

۱۰۸- سردار شهید احد مقیمی، مسئول ستاد تیپ دوم لشکر ۳۱ عاشورا بود. که در عملیات کربلای پنج در تاریخ ۲۵ دی ۶۵ به فیض عظیم شهادت نائل آمد و همچون سرور و سالار شهیدان با پیکری بدون سر در تبریز تشییع و در گلزار شهدای وادی رحمت در کنار دوست و برادر صمیمی اش حاج رضا داروئیان به خاک سپرده شد.

رستگاری و شهادت است و شکر خدایی را که به ما سعادت جنگیدن در راهش را عطا فرمود.

برادر جان؛ امروز روزیست که بر همه ما حجت تمام شده است و هیچ عذری نداریم. اگر کوتاهی کنیم به روسیاهی ابدی گرفتار خواهیم شد. این زندگی زودگذر دنیا ارزشی ندارد که به واسطه آن زندگی ابدی آخرت را خراب کنیم. ما باید برویم و رهرو صادق راه خونین شهیدان اسلام از صدر تا کنون بالخصوص با شهیدانی که رفاقت داشتیم و فرماندهان عزیزی که با پیام نویدبخش خود حرکتی بزرگ و هدفدار به سوی سعادت دنیوی و اخروی را دادند [و] می‌دهند. آری این است که شهیدان شاهدانند، حی‌اند و حاضرند بر همه زمانها و مکانها. بر اعمال ما شهیدانی چون آقا مهدی [باکری که] با خون خود خط سرخی بر روی مستکبران می‌کشد و با آن نگاه‌های ربانی که همیشه رزمندگان را شاد و مسرور می‌نمود. از دیدنش روحیه می‌گرفتیم و سر از پا نمی‌شناختیم و با شهادتش ارزشهای گم شده و فراموش شده انسانی و الهی را زنده کرد.

مگر نشنیده‌ایم که حسین (ع) آموزگار بزرگ شهادت با خون خود آزادی و مختار بودن و عاشق بودن و الهی بودن انسان را مهر کرد و به همه تاریخ درس داد و قلب تاریخ را فتح کرد و شمع تاریخ شد و سوخت و به بشریت روشنایی بخشید. حال باید مثل

شمع سوخت و شکافنده بین تاریکی و نور شد. چنانکه «مهدی» و «حمید» و «مرتضی» شدند.

از بسیجی شهید تا مخلصینی چون برادران بزرگوار، شهیدان عزیز؛ یوسف ضیاء^{۱۱۰}، علی مولایی^{۱۱۱}، اوهانی^{۱۱۲}، جوادی^{۱۱۳} و سایر شهدای مان که در عرصه پیکار به لقاء الله شتافتند و با عمل اثبات کردند که باید به خداوند بزرگ با قلب و روح و فکر و عمل و نیت ایمان آورد. مگر نه این است که مؤمن واقعی با خون وضو می گیرد و به نماز عشق می ایستد. مگر این نیست که ارزش هر انسان به عشق اوست.

آری آنها رفتند تا با خون خود با خط اصیل اسلام، همان خط انبیا و امامان و ولایت فقیه میثاق ببندند و زنجیرهای اسارت و بردگی و خود فروشی را پاره کرده و آزاد شدند و فقط برای خدای خود کار کردند و بر همه مسائل صبر، و فائق آمدند. آنها رفتند و

۱۱۰- شهید یوسف ضیاء سرابی فرمانده آموزش نظامی لشکر ۳۱ عاشورا متولد سال ۱۳۳۸ در تبریز که در دومین روز عملیات والفجر ۸ در فاو به شهادت رسید.

۱۱۱- شهید علیرضا مولایی فرمانده گردان حضرت امام حسین (ع) لشکر ۳۱ عاشورا متولد سال ۱۳۴۴ در شهرستان مراغه که در چهارم آذرماه ۱۳۶۵ در مقر فرماندهی لشکر ۳۱ عاشورا (دزفول-پادگان شهدای خبیر) به شهادت رسید.

۱۱۲- شهید رحمت الله اوهانی زنوز فرمانده محور عملیاتی لشکر ۳۱ عاشورا متولد روستای زنوز مرند که در عملیات کربلای ۴ به شهادت رسید.

۱۱۳- شهید اکبر جوادی فرمانده گردانهای آموزش نظامی و تخریب لشکر ۳۱ عاشورا متولد سال ۱۳۴۴ در تبریز که در ۶۳/۱۲/۲۵ در شرق دجله در عملیات بدر به شهادت رسید.

تمامی سنگرهای ضد انسانی و ضد ارزش را فتح کرده و سرسپرده خدا و اسلام شدند. آری ما هم باید اسیر اسلام شویم و به اطاعت و عبودیت و اخلاص رسیده، اگر خدا بخواهد، توفیق پیدا کردیم و گر نه زندگی هر دو دنیا را باختیم.

و آن زمان روح‌ها خالی از عشق خواهد شد. دلها بی عشق و بی حب محبوب، رگ‌های جامعه بی خون و ارزش‌های انسانی و الهی به دست فراموشی سپرده خواهد شد. همه در مرداب‌های ضد انسانی غوطه‌ور خواهیم شد. کوله بار بشر به جز گناه چیز دیگری نخواهد بود. آن لحظه‌ها که نه نور امید است که از دریچه‌ای بتابد که ارزشی بیافریند و نه حرکتی و نه ذوقی و نه شوقی، آن وقت در آن لحظه هست که خون شهید، پیام شهید، حرکت شهید به سوی خدا، عروج انسان به سوی خدا، پرواز او به سوی خدا خود نمایی می‌کند و تمامی هستی را رونق می‌بخشد و شراره‌های عشق را بر جان و تن سرد انسان‌های استعمار شده و استعمار شده و استثمار شده و شیطان‌زده مثل من می‌زند و باعث می‌شود که چهره واقعی انسان‌ها به آنها نشان داده شود. آن وقت پیام شهید نوید بخش حرکتی بزرگ و هدف‌دار و به سوی سعادت دنیوی و اخروی می‌شود.

اگر بخواهیم رستگار شویم، بر ما باد که پیرو ولایت فقیه باشیم و بدانیم که خط ولایت فقیه در این زمان همان خط «علی» در

عید غدیر خم می‌باشد و خط‌های دیگر همان خط‌های انحرافی آن
زمان می‌باشد.

بسمه تعالی

اگر بنده حقیر شهید شدم و لیاقت پیدا کردم مرا در پای مزار
آقا مهدی خاک نمایید. ۶۵/۱۰/۱۹

۱۵۶ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

ضمائم:

اسناد

عكسها

منابع

بسمه تعالی

بسبیج ملی اورمیه

شماره کارت ۲۳۳۷

اسم یوسف فرزند اسماعیل شهرت حامدی

شماره شناسنامه ۱۰۰۲۹ تولد ۱۳۴۳ واحد شماره ۷۳

دستمقاومت ۲ نفر ۲۰۲۰ کد تخصص ۷۲۳۳۷

ستاد بسبیج ملی اورمیه

قد..... وزن..... گروه خون.....

توضیح اینکه: این کارت به غیر از موارد لزوم بسبیج ملی هیچگونه اعتباری ندارد.

امضاء مسئول بسبیج ملی

کارت بسبیج ملی یکی از همزمان کریم (با امضای شهید حمید باکری)
تصویر شماره (۱)

برگ تردد

« رزمندگان » شماره ۲۴۵۵۰۶

 جمهوری اسلامی ایران
 سال ۱۳۵۹

برادر کریم طریقت نام پدر علی مجاز است از تاریخ ۶۴/۴/۱۷

لغایت ۶۴/۵/۲۷ به مقصد مستور

با وسیله نقلیه تربیت شماره ۳ تردد نماید.

تعدد نمایند.

مهر و امضاء کارگزینی
 برای حمل سلاح یا رفت و آمد در محوطه های عملیاتی حکم جداگانه صادر میشود.
 ۶۵۰۰۰ - ۶۴/۴/۱۱ - س/۸۰/۴۲۲

شماره **۲۴** تاریخ ۲۲/۴/۵۳
 جمهوری اسلامی ایران

عبدور آزاد

نام کریم نام خانوادگی طریقت

جمعیتی واحد سپاه موتوری - ترابری

ل - ۳۱ - ع

کارتهای تردد، تصویر شماره (۲)

۱۶۰ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

بسمه تعالی

شماره پلاک

کارت پلاک

تاریخ اعزام: ۱۳۰۲.۰۲.۱۵

نام و نام خانوادگی: کریم طریقت

نام پدر: علی

شماره شناسنامه: ۸۹۹ تاریخ تولد: ۱۳۰۴.۰۴.۱۴ اعزامی از: اصفهان

عضو رسمی سپاه ☐ مشمول ☐ قراردادی ☐ آدرس محل سکونت:

آدرس: تهران، خیابان حافظ - پلاک ۱۰۱ - پلاک ۱۰۱ - پلاک ۱۰۱

تلفن: ۷۷۷

این کارت صرفاً برای مشخص کردن شماره پلاک است و هیچگونه ارزش دیگری ندارد.

۵۰۰۰۰۰ - ۲۵۴۸۸ - ۵/۸۰ - ۷۸۷

بسمه تعالی

کارت تلفن شخصی رزمندگان

نام و نام خانوادگی: کریم طریقت

واحد گردان: ۱۰۱

شماره پلاک: ۷۷۷ - ۴۶۶ - ۱۳۶۴/۱۰/۱ تاریخ صدور: ۱۳۶۴/۱۰/۱

۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱
فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور						
۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱
مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند						

کارت‌های پلاک و تلفن، تصویر شماره (۳)

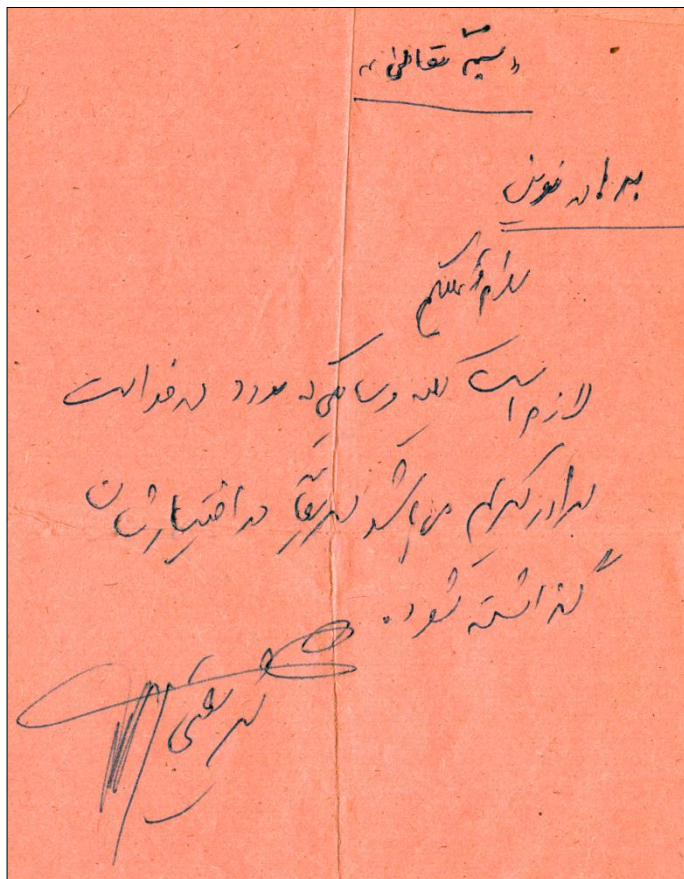

		کد فرعی سازمانی
<p>قد ۱۸۷ وزن ۷۸ گزده خون ۵+ رنگ چشم خرمایی رنگ مو خرمایی علامت ویژه 'در لرز'</p> <p>از مابنده تقاضا شد و این کارت را بجنسند و بیستی تهران ۵۴/۵۴۴ بنیادیه برگزیده سورا استفاده از این کارت مجازات شدید قانونی دارد</p>		

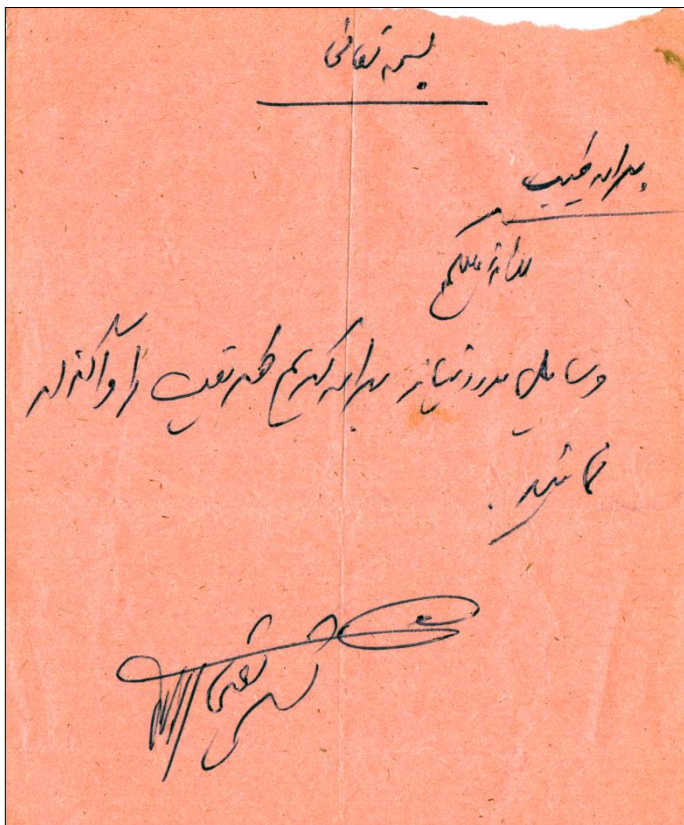
		<p>بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ</p> <p>سپاه پاسداران انقلاب اسلامی</p>
		<p>بدت اعتبار تا ۶۸-۱-۱</p> <p>نام کریم طریقت</p> <p>فرزند علی</p> <p>کد پاسدار ۰۳۵۸۸۰-۴ محل خدمت ۰۶۰۰۰۹</p> <p style="color: red; font-weight: bold;">طالع خرمایی</p>
		کد سازمانی

کارت شناسایی سپاه ، تصویر شماره (۴)

بسمه تعالی، برادر نوین، سلام علیکم، لازم است کلیه وسایلی که مورد درخواست برادر کریم می باشد سریعاً در اختیارشان گذاشته شود. دست نوشته سردار امین شریعتی فرمانده لشکر عاشورا بعد از شهید باکری،

سند شماره (۱)

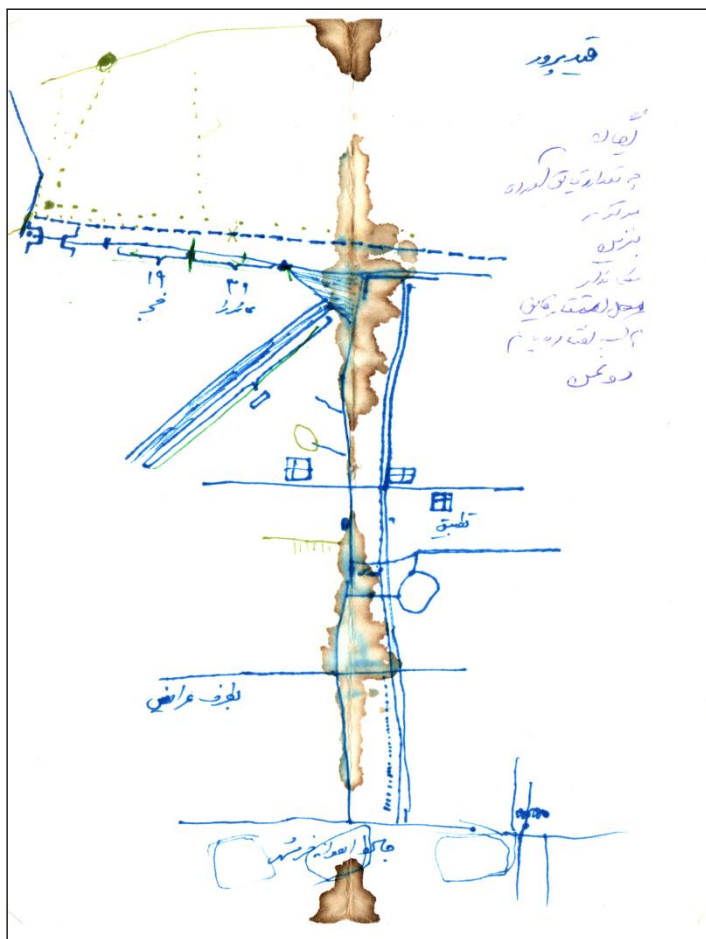

بسمه تعالی، برادر طیب سلام علیکم، وسایل مورد نیاز برادر کریم طریقت
را واگذار نمائید.

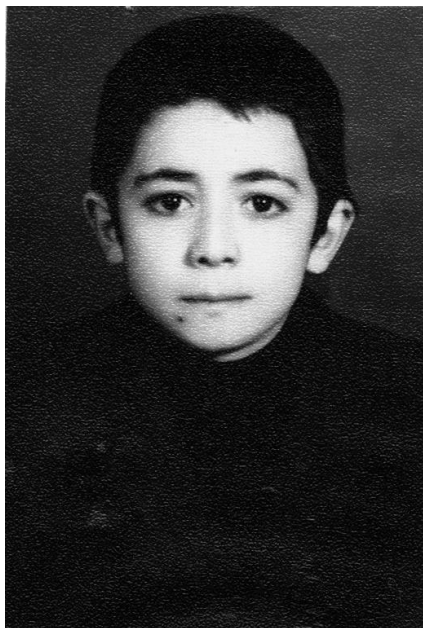
دست نوشته سردار امین شریعتی فرمانده لشکر عاشورا بعد از شهید باکری،

سند شماره (۲)

۱۶۴/ سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

کروکی منطقه عملیاتی که در جیب شهید کریم طریقت به خون آغشته شده
است، سند شماره (۳)

کریم طریقت در خردسالی

۱۶۶ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

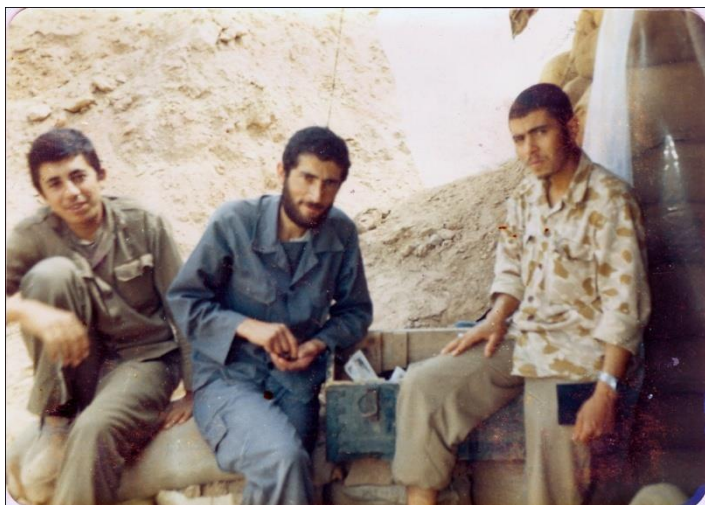
کریم در کنار پدر (حاج علی) و برادرش وحید و پسر خواهرش

مدرسه شهید براتی اهواز، از راست صمد عباسی، شهید محمدباقر سنبلی،
غلامحسین سفیدگری و شهید کریم طریقت

۱۶۸ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

نزدیکی های اهواز سال ۱۳۶۱ چادر اطلاعات و عملیات، از راست مصطفی

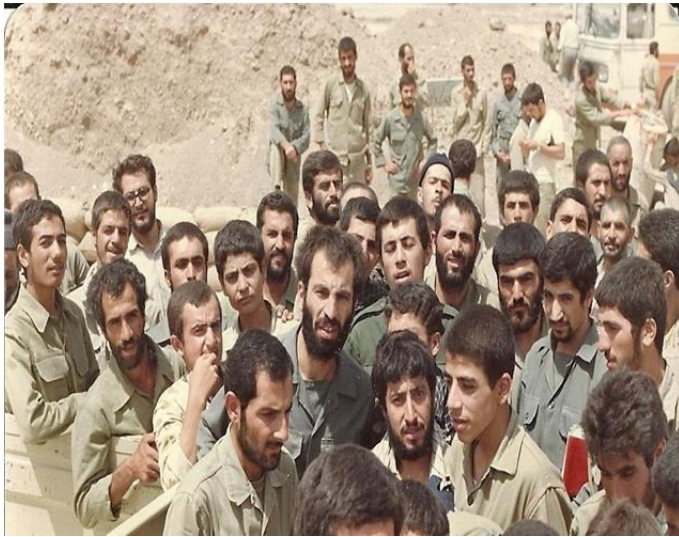
مولوی و شهیدان حمید باکری و کریم طریقت

سال ۶۱، پیرانشهر منطقه حاج عمران عملیات والفجر ۲
از راست ناصر سلیمانی و شهیدان کریم طریقت، مرتضی یاغچیان، مهدی
باکری و احمد کاظمی

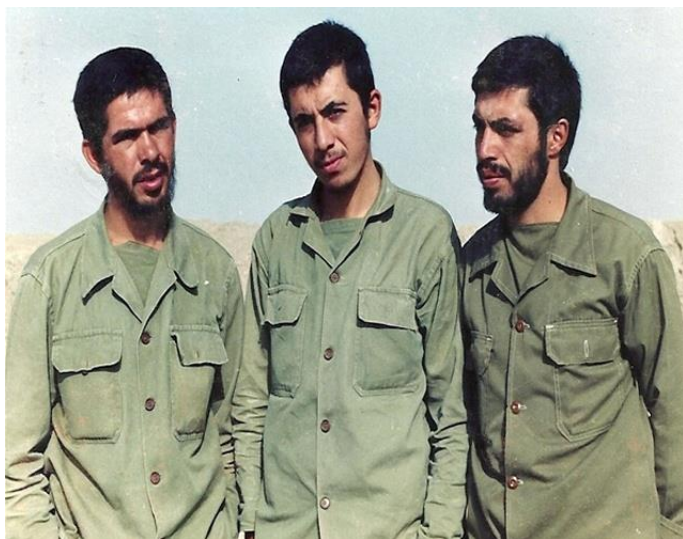
۱۷۰ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

سال ۶۲ هورالعظیم، موقعیت تیپ بیت المقدس

دیدار آقا مهدی باکری با رزمندگان

شهیدان کریم طریقت، رحمت عبدالله نژاد و حاج حسینلو در کنار آقا مهدی

جنوب، پاسگاه زید سال ۶۳

از راست شهید علی اکبر کاملی، شهید کریم طریقت و صمد عباسی

مدرسه شهید براتی اهواز، از راست غلامحسین سفیدگری، صمد عباسی،
شهید کریم طریقت شهید علی اکبر کاملی، محمد کاغذچی و شهید
محمدباقر سنبللی

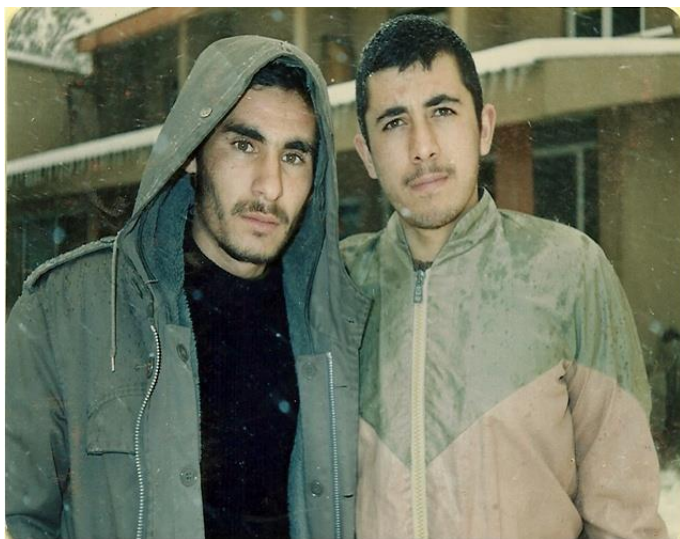

واحد عملیات سپاه ارومیه سال ۶۲

از راست رحیم قره‌جه‌داغی، یوسف حامدی، صمد عباسی

شهید کریم طریقت و مرحوم مسلم کاشی

۱۷۴ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

شهید کریم طریقت و برادر جانباز عربعلی قادری

سال ۶۵ کنار دریاچه ارومیه

شهید کریم طریقت به همراه احسان پسر حمید باکری (در ۶ سالگی)

۱۷۶ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

سال ۶۳ موقعیت لشکر عاشورا در اهواز،

از راست کاظم حبشی، شهیدان کریم طریقت و علی اکبر کاملی، صمد

عباسی و رحیم بنایی

اهواز موقعیت تیپ بیت المقدس سال ۶۳

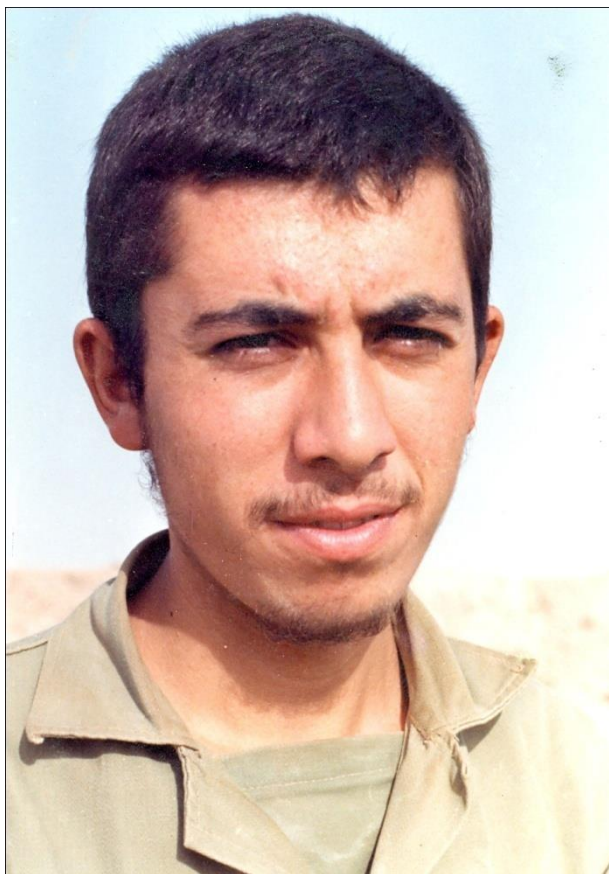
از راست علی خلیلی، میرحسین فرازی، صمد عباسی و شهید کریم طریقت

اهواز سال ۶۵ موقعیت لشکر عاشورا

اهواز سال ۶۵ یک ماه قبل از شهادت به همراه سجاد جهانشیر

پاسگاه زید سال ۶۳

۱۸۰ / سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

منابع

منابع مکتوب:

- قرآن کریم
نهج البلاغه
مفاتیح الجنان
صحیفه امام، ج ۱۱
اصغرزاده، توحید، **پهلوان محمد** (شرح زندگی پیشکسوت کشتی و کوهنوردی آذربایجان غربی، محمدرضا باوندپور)، تهران: نشر عابد، ۱۳۸۸
اباذری، عبدالرحیم، **خاطرات حجت الاسلام حسنی امام جمعه ارومیه**، چاپ سوم، تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۷
توکلی، یعقوب، **فرهنگنامه جاودانه‌های تاریخ** (زندگینامه فرماندهان شهید آذربایجان غربی) شاهد، تهران، ۱۳۸۲
غفاری، حسین، **علمدار** (بر اساس زندگی شهید بابا ساعی)، ارومیه: تکوین، ۱۳۸۴
پرونده کارگزینی شهید کریم طریقت، بنیاد حفظ آثار و ارزشهای دفاع مقدس سپاه

منابع دیجیتال:

- وبگاه جامع دفاع مقدس (بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس):
www.sajed.ir
اطلاعات شهدای ارومیه (بنیاد شهید و امور ایثارگران آذربایجان غربی)

منابع شفاهی (مصاحبه‌ها):

آجودان زاده، مهدی	اقدمی، رسول	ایرانزاد، محسن
بنایی، رحیم	جهانشیر، سجاد	جهانگیرزاده، جواد
حامدی، یوسف	خلیلی، علی	صارمی، رحیم
طریقت، باقر	طریقت، رحیم	عباسی، صمد

۱۸۲/ سروقامتان (۲)، مروری بر زندگی سردار شهید کریم طریقت

غفاری، احمد	قادری، عربعلی	قدرتی، صمد
قربانی، رحیم	قره‌جه داغی، رحیم	کاغذچی، محمد
محدودی زمان، علیرضا	مولوی، مصطفی	